ACELE KOCA ARANIYOR

giovanni GUARESCHI

roman

MİZAH YAYINLARI

g. guareschi / acele koca aranıyor

ACELE KOCA ARANIYOR

ACELE KOCA ARANIYOR/Giovanni Guareschi'-nin romanı/Türkçeleştiren, Osman Canberk/Kapak resmi, Mustafa Delioğlu/Kapak filmi, Ebru Grafik/Kapak basımı, Tekin Ofset/Cilt, Nesil Mücellithanesi/Doyuran Matbaası'nda dizilip basılmıştır/Mizah Yayınları, Babıali cad. nu. 19/3 Cağaloğlu - İSTANBUL. Tel : 527 39 53.

Birinci basım Eylül 1983

Bu kitap Nurdan Pazarlama ve
Oda Yayınları işbirliği ile
hazırlanmıştır.

GİOVANNİ
GUARESCHİ

Türkçesi :
OSMAN CANBERK

ACELE KOCA ARANIYOR

GİRİŞ

Delikanlının adı Sapho Madellis'di' Sapho kız adıdır diyeceksiniz ama değil işte, bizimki genç bir erkekti. Günün birinde soylu bir ailenin kızıyla karşılaştı. Evlendiler. Kızın adı Léonidas Foulard'dı; tabii, bu da bir erkek adı. Fakat ne olursa olsun evlenenlerden biri erkek. biri kadındı ve denge böylece sağlandı.

Bu evlilikten Sapho ve Léonidas'ın iki kızları oldu. Karı koca, eski deneylerini gözönünde tutarak çocuklara erkekçe adlar koymaktan kaçındılar. Kızlara yakışır adlar verdiler: Elisabeth ve Flaminie gibi. Aradan yıllar geçti, çocuklar büyüdü, hanım hanımcık kızlar oldular. O zaman da kızlara koca bulma sorunu çıktı ortaya.

Bu arada şunu da söyleyeyim de hikâyemizde eksik bir yan kalmasın: Gerek Madellislerin ve gerekse Foulard'ların ataları, Haçlı Seferlerine katılmışlar; çocuklarıyla torunlarına mal mülk, şatolar, soyluluk ünvanları bırakmışlardı. Dünyalıklar yüzyıllar boyu eriyip gitmiş, fakat soyluluk ünvanı hiç aşınmadan ve bozulmadan sapasağlam kalmıştı.

Durum böyle olunca da Sapho ve Léonidas büyük kızları Elisabeth için soylu aileden gelme birini aradılar. Damat olarak seçilen delikanlının adı Gaston Food, ataları da Haçlı Seferlerinin hepsine katılmış kişilerdi. Kızlarının adıyla damatlarının adı, daha doğrusu ünvanları birleşin-

ce yeni kurulan aile veresiye yaşayabilecekti. Madellis'ler böyle düşünüyorlardı. Tabii, sürekli alış-veriş ettikleri kişilerin kendilerine inanması şartiyle!

Arkadan küçük kız da evlendirildi. İkinci damat, Wonder'in ataları... Evet, fakat Wonder'in ataları, Haçlı Seferlerine katılmak şöyle dursun soyluların katıldığı bu savaşı kesinlikle umursamamışlar, o dönemde sosis satmakla haşır neşir olmuşlardı. Böylece sülâlelerine gittikçe büyüyen hatırı sayılır bir servet bırakmışlardı.

Thomas Wonder, Flaminie'yle evlendiğinde servetinin bir kısmını bir takım vurgunculuklarla çarçur etmiş bulunuyordu. Fakat yine de geliri yerindeydi. Bu yüzden Madelis ve Food aileleri, Wonder'in evine çöreklendiler, sırtından geçinmeye başladılar. Üç ailenin birleşmesinden meydana gelen bu tek aile böylece yaşadı ve bu arada Robine Food, Edo Food ve Charlotte Wonder dünyaya geldi. Derken Thomas Wonder pat diye öbür dünyaya göç etti. Bu olaydan altı ay sonra, durum şöyleydi : 70 yaşında bir Sapho Madellis, aynı yaşta bir Léonidas Madellis, 47 yaşında bir Gaston Food, 48 yaşındaki karısı Elisabeth, 18 yaşında bir Robine Food, 16 yaşında bir Edo Food, 40 yaşında bir dul Flaminie ve 14 yaşında bir Charlotte Wonder. Evet, bu yaşlardan başka ailenin elinde bir kaç kat elbiseyle birkaç kat da çamaşır kalıyordu, işte hepsi bu kadar!

Tam bu sırada rahmetli Thomas Wonder'ın erkek kardeşi, Casimir Wonder işin içine karıştı. Casimir'in büyük bir serveti vardı. Ömrünü yabancı ülkelerde gezerek geçirir, malına mülküne çeki düzen vermek için arada bir memleketine uğrardı. Bekârdı ve üstelik, kardeşinin kızı Charlotte'dan başka yakını yoktu. Madellis-

Wonder-Food ailesinin zor durumda olduğunu öğrenince hemen aileyi görmeye gitti. Onları çevresine toplayıp:

— Üzülmeyin, dedi. Ben, yeğenim Charlotte'la annesinin bütün masraflarını üzerime alırım.

Bu teklife Bay Sapho Madellis onurlu bir tavırla cevap verdi:

— Ailemiz bir bütündür ve bölünemez. Ailemizin bireyleri ya hep bir arada yaşayacaklar ya da hep bir arada öleceklerdir!

— Hepinizin canı cehenneme! diye karşılık verdi Casimir.

Yine de bir süre sonra insafa gelerek Madellis-Foulard-Wonder-Food ailesine bir evini bıraktı ve her ay için belirli bir gelir bağladı.

— Aylıkları size armağan olarak veriyorum, ev bütün eşyasıyla birlikte yine benimdir. Canımı sıkarsanız uygun yerinize tekmeyi vurur, hepinizi kapı dışarı ederim, ona göre! dedi.

Bu açıklama Sapho Madellis'in fazlasıyla onuruna dokunmuştu.

— Ama bizim atalarımız bütün Haçlı Seferlerine katılmışlardır.

— Pekâlâ, diye cevap verdi Casimir, omuz silkti. Ben sizi sepetlediğim zaman gider, derdinizi onlara söylersiniz!

Madellis-Food-Wonder-Foulard'lar bu bayağı iyilikseverin evine gidip yerleştiler ve Casimir'in kendilerine bağladığı yüklüce aylıkla eski gösterişli hayatlarını tekrar yaşamaya başladılar. Salonları, çevredeki en soylu kişilerin buluştuğu yer oldu. Konuşmalar sırasında aile Casimir Wonder'in arkasından söz ediyor, onu habire çekiştiriyordu. Bunlar olup biterken tek susan kişi, Charlotte'tu.

Casimir arasıra eve uğruyordu. İçeri gir-

diğinde şapkasını bile çıkarmıyor, hoşuna gitmeyen bir şey görürse hizmetçileri paylıyor; sofra hizmetçisine emirler veriyor, onarım işlerini gözden geçiriyordu. Görünüşe göre de aile içinde bir tek yeğeni Charlotte'a önem veriyordu.

Hikâyemizin başladığı sırada, Charlotte, yirmiiki yaşına basmış bulunmaktadır. Daha açıkçası, soylu Madellis-Food-Wonder-Foulard ailesi sekiz yıldan beri Casimir'in kesesinden geçinmektedir.

Bu arada Sapho Madellis de öbür dünyaya göç etmiş ve Haçlı atalarına kavuşmuştur. Adamcağızın son sözleri şu olmuştu:

— Casimir Wonder gibi bir adamın bizim gibi soylu insanlar arasına karışmış olmasına üzgünüm...

Onun bu sözlerine damadı Gaston Food şöyle demişti:

— Hiç üzülmeyin, onun servetinden size düşen payı da ben yiyerek hıncınızı alacağım!

BİRİNCİ BÖLÜM

DUL BAYAN MADELLİS bir kahve istemek için zile bastığı zaman emektar sofra hizmetçisi Jesusmarie odaya girdi, telâşlı bir tavırla:

— Geldi! dedi.

Bayan Léo, kızları Elisabeth ve Flaminie, torunu Robine sapsarı oldular. Bay Gaston kaşlarını çattı. Genç Edo Food omuz silkti. Charlotte'sa herkesin aksine gülümseyerek:

— Ya öyle mi! diye sevincini belirtti.

İki yıllık bir ayrılıktan sonra Casimir Wonder tekrar eve uğruyordu. Her zaman olduğu gibi şapkası yine başındaydı ve dudaklarının arasında bir puro duruyordu. Bir yemek masası çevresinde toplanmış aile kalabalığına şöyle bir göz attıktan sonra:

— İhtiyar nerde, yemeğe gelmedi mi? diye sordu.

Bayan Léo üzgün:

— Ah ah! diye içini çekerek karşılık verdi. Bay Sapho Madellis sizlere ömür!

Casimir homurdandı:

— Bana haber vermeliydiniz canım! Size yüz kere söyledim... Benim evimde benim iznim olmadan bir şey yapılmasın diye!

Bayan Léo gururla:

— Beyefendi, dedi. Madellis'ler yüzyıllardan beri kendi kendilerine ölmeyi çok iyi bilirler!

— İşin kötüsü de o ya! dedi Casimir. Yalnız, Madellis'ler kendi kendilerine yaşamasını bilmiyorlar!

Sonra yeğeni Charlotte'a dönerek sordu:

— Söyle bakalım, sözü edilen damat adayını görebilir miyiz?

O anda bütün gözler şaşkınlıkla Charlotte'a çevrildi. Genç kız utançla başını öne eğdi. Gaston Food, bu sözlerden bir şey anlamadığını sezdirmek için lâfa karışınca Casimir gürledi hemen:

— Anlaşılmaz şey mi? Anlaşılmayacak bir şey yok ki ortada. Bundan önceki gelişimde Charlotte'tan bir eş seçmesini istemiştim. Eğer damat adayını gözüm tutarsa bir dahaki gelişimde düğün yapacağımı söylemiştim. Fakat görünüşe bakılırsa Bayan Charlotte benim sözlerime kulak asmıyor, dahası sözlerimle alay ediyor!

Bunun üzerine Bayan Léo kızını evlendirmeye hiç de niyeti olmadığını belirtince, Casimir, yine avaş avaz bağırmaya başladı:

— Benim niyetim var efendim! Yeğenim olduğu ve mirasımı bırakacak ondan başka kimsem olmadığı için koca olarak seçeceği herifi görmek isterim! Yeğenimin bütün paralarını yiyecek biriyle evlenmesine asla müsaade edemem! Ya benim hoşuma giden biriyle evlenir ya da bütün servetimi bir hastaneye bağışlarım.

Sonunda Charlotte dayanamadı:

— Amcacığım, dedi. Bu konuda acele etmem için bir sebep görmüyorum. Siz henüz genç sayılırsınız, bu kadar erken öleceğinizi de hiç sanmıyorum.

Bunun üzerine Casimir, niyetlerinin ne olduğunu bildiğini ve meselenin bu olmadığını belirtti. Önemli olan, verdiği emrin yerine getirilmemesi olduğunu açıkladı. Kesinlikle şu sonuca vardığını da belirtti ayrıca:

— Ya öbür günün akşamına kadar benim hoşuma giden bir adamla evlenirsin, ya da bütün mirasımı bir hastaneye bağışlamakla kalmam; aynı zamanda hepinizi bu evden kapı dışarı eder, sizlere bağlamış olduğum aylığı da keserim.

Charlotte, amcasının şakaya gelir yanı olmadığını çok iyi belirdi. Bu yüzden titrek ve umutsuzluk dolu bir sesle sordu:

— İki gün içinde bir koca nasıl bulunabilir Casimir amca?

— O senin bileceğin iş, erkekler böyle şeyden anlamazlar. Uğraş, didin, ben sana iki yıllık bir zaman vermiştim, bu sırada hiçbir şey yapmadınsa yazıklar olsun sana!

Durum ciddiydi. İhtiyar Bayan Léo, Bayan Flaminie'ye baktı. Flaminie, kardeşi Elisabeth'e bir kaşgöz işareti yaptı. Elisabeth, anladığını gösterir biçimde göz kırptı ve kocası Gaston'a baktı. Gaston kızı Robine'e baktı, Robine de erkek kardeşi Edo'nun kulağına bir şeyler fısıldadı.

Beti benzi atan Edo sallana sallana ayağa kalktı ve o sessizlik içinde:

— Bay Wonder, dedi. Allahın emriyle yeğeninizi sizden istiyorum.

— Bunlar beraber büyüdüler, birbirlerini de daima sevdiler, diye Edo'yu destekledi Bayan Elisabeth.

Casimir, Edo'yu tepeden tırnağa süzdükten sonra iki eliyle Charlotte'u omuzlarından tuttu, sordu:

— Bu alık suratlı adamı sevdiğin doğru mu?

Charlotte inkâr eder bir tavır takınınca Casimir genç kızın omuzlarından ellerini çekti:

— İyi öyleyse! dedi. Şimdi sosyete oyunlarını bir yana bırakabiliriz. Ya öbür güne kadar başka birini seçersin ya da hepinizi buradan kapı dışarı ederim. Yarın bütün gün boyunca ben köşkümde kalacağım. İpe sapa gelir birini gözüne kestirince hemen onu getir, bana göster. Şu da hatırında kalsın; ben sarı ya da kırmızı saçlı adam istemem, dazlak kafalı adamı yeğ tutarım!

Bu açıklamadan sonra Casimir uşağa çıkışarak uyumamasını, evin eşyalarına dikkatli bakmasını söyledi.

— Bak, şu iskemlenin ayağı sallanıyor, götür onu marangoza da, onarsın! diye emir verdi.

Sonra odadan çıktı gitti. Bu kalabalık ailenin bütün fertleri oldukları yerde donakalmışlardı.

Hatta, yemekten sonra içeçekleri kahveyi bile unuttular. O andan sonra bütün kapıları kapatarak görüşmek için bir aile toplantısı yaptılar. İlkin Bayan Léo, ellerini havaya kaldırarak oturumu açtı:

— Bu adam deli be!

— Hem deli, hem de cani! diye ekledi Bayan Robine. Ben 26 yaşıma kadar koca bulamamışken 22 yaşındaki Charlotte nasıl olur da iki gün içinde koca bulur?

— Kafadan kontak bir adamın mızmızlıklarını ciddiye almamalıyız! diye düşüncesini belirtti Bayan Elisabeth. Çünkü Casimir kendi oğlunu sersemlikle suçlamıştı. Bu arada Gaston da:

— Öyle şey olamaz! diye haykırdı.

— Öyle ama, dedi Edo. Eğer öbür günün akşamına kadar Charlotte bir koca bulamazsa hepimiz kendimizi sokakta bulacağız.

Bunun üzerine herkes sustu ve bütün bakışlar Charlotte'un üzerinde toplandı.

— Ben gidiyorum, dedi Charlotte.

— Nereye? diye sordular.

— Nereye olacak, koca aramaya! Benim yanlış bir davranışım yüzünden bir ailenin bütün fertlerinin felâkete sürüklenmesini kabul edemem. Aslında bir kocaya sahip olmak, aşağı yukarı müzmin bir hastalığa tutulmaya benzer ama bu hiçbir zaman öldürücü bir hastalık değildir.

— Bir koca bulmaya gidiyorsun, ha? dedi şaşkınlık içinde Flaminie. Şimdiye kadar kimse ile nişanlanmadığına göre, nasıl bulacaksın bir kocayı?

Charlotte omuz silkti. Flaminie sözlerini sürdürdü:

— Ya! O halde sen ailene haber vermeksizin

ve onun onayını almaksızın gizli gizli bir, iki ya da üç gençle flört ediyordun; yani, bugünün aşağılık kızlarının yaptığını sen de yapıyordun, öyle mi? Charlotte, Allah aşkına bana cevap ver!

— Hayır, diye karşılık verdi Charlotte. Gizli flört ettiğim kimse yoktur. Yalnız beni sevimli bulan birçok genci tanıyorum, işte o kadar.

— Ne yazık! diye ekledi annesi. Keşke bir nişanlın olsaydı, şimdi işler çok daha kolaylaşmış olurdu.

Charlotte kapıya doğru yöneldi.

— Neyse uzatmayalım, ben gidiyorum, dedi.

Ailenin bütün kadınları onun kendisini böyle feda etmesine izin vermeyeceklerini belirterek hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladılar. Yine de onu kapıya kadar uğurladılar. Charlotte uzaklaşırken Gaston içini çekti:

— Ne yüce gönüllü kız! diye hayranlığını belirtti.

Bu sırada Edo da coşkuyla bağırdı:

— Yarabbi, beni Charlotte'tan kurtardığın için sana şükürler olsun! Onunla evlenmektense en ağır cezayı, çalışmayı bile yeğ tutarım.

Böylece evden ayrılan Charlotte, **Eski Park'a** doğru yöneldi. Burası tenha ve bu nedenle karşılaşmalara elverişsiz bir yerdi. Fakat düşünceye dalmak isteyenler için bulunmaz bir yuva sayılırdı. Eh, bizim sevimli genç kızımızın da düşünmeye, düşüncelerine çeki düzen vermeye ve bir sonuca ulaşmaya büyük ihtiyacı vardı. Şimdi burada onun vardığı sonucu belirtmekle yetineceğiz:

«Benimle evlenmek için nişanlanmaya kalkan erkeklerin sayısı beş: Kont Donalot, Doktor Grimal, Bay Parpay, Flamel ve Gigi. Bunların ilk üçünü pek gözüm tutmadı. Öte yandan Flamel ve Gigi hoşuma gitmekte, özellikle Gigi, bu adama kolaylıkla âşık olabileceğimi sanıyorum. Yine, Flamel'e de kolay-

ca tutulabilirim. Sözün kısası, bu iki erkekten hangisine olursa olsun âşık olmaya hazırım. Öyleyse bunların ikisini de düşünmemeliyim; çünkü biriyle evlenirsem, ötekiyle evlenmediğime pişman olacağımı biliyorum. İkisiyle evlenmeme de imkân yok. Fakat ilk üç erkekten biriyle evlenebilirim. Sonra bir gün gizlice Flamel'le, başka bir gün de yine gizlice Gigi'yle...»

Ahlâk bakımından ahım şahım bir düşünce düzeni değildi ama bu da kendine göre bir mantıktı. Sağduyusunun güçlü olduğuna inanan Charlotte hemen bir taksi tuttu ve amcasının konağına gitti. Orada amcasını yazı masasının başında bir şeyler yazarken buldu. Yavaş bir sesle:

— Casimir amca, dedi. Yerden göğe kadar hakkınız var, ben yarın akşama kadar evlenmek üzere olmayacak bir şeyi bile yapmaya hazırım, yalnız siz de bana yardım etmelisiniz.

— Ben evlendirme bürosu müdürü değilim! diye kesti attı Casimir.

— Şüphesiz amcacığım, dedi Charlotte. Ben de kocamı sizin bulmanızı söylemek istemiyorum, onu pek fazla zorluk çekmeden bulabilirim. Şu anda elimde üç soylu kişi var, üçü de beni ısrarla istiyorlar. Şimdi iş, bu üçünden hangisinin sizin hoşunuza gideceği sorununa kalıyor.

— Sana daha önce de söylemiştim; onları getir bana, hele bir göreyim bakalım.

Bu cevap karşısında Charlotte soylu bir kişiye: «Gelin, amcama götüreyim de sizi bir sınavdan geçirsin, eğer onun hoşuna giderseniz, sizinle evlenirim,» demenin doğru olamayacağını Casimir'e anlatmaya çalıştı. Kendisini isteyen üç erkekle amcasının ilişkisini sağlamak için uygun bir yol bulmak gerektiğini ileri sürdü' Böylece amcasının üçünü de incelemeye vakit bulmuş ve bunlardan birini seçme imkânını elde etmiş olacağını belirtti:

— Amcacığım, geziden dönüşünüzü kutlamak üzere evimizde bir kabul töreni düzenleyebiliriz. Bu törene beni isteyen üç erkeği de çağırırım. Bu arada da iki üç saat onlarla konuşup her birine yakınlık göstererek kendilerini incelemiş olursunuz.

Casimir amca sosyete hayatında nasıl davranacağını iyi bilen bir adam olduğunu, bu konuda ders almaya ihtiyacı bulunmadığını bildirdikten ve biraz mırın kırın ettikten sonra yeğeninin tasarısını kabul etti.

— O halde, dedi. Yarın akşam saat dokuzda sizin evde olacağım ve işlerin ne yola döküldüğünü inceleyeceğim. Şunu da unutma, yarın akşama kadar seni ilgilendiren işler, eksiksiz düzene konulmalıdır. Çünkü yarın akşamdan sonra evlenmen için sadece bir tek gün kalıyor.

— Bu durum size bağlı amcacığım! Hoşunuza gideni seçiniz, ben size gık demeden boyun eğeceğim.

— Peki öyleyse, dedi Casimir.

Charlotte, amcasının yanından ayrıldı ve kabul töreni tasarısını ailesine bildirmek, suvareyi düzenlemek, davetiyeleri hazırlamak için apar topar evine döndü.

İKİNCİ BÖLÜM

MADELLİS AİLESİNİN kişileri için, işkence, ertesi gün şafakla beraber başladı.

Bayan Léo heyecan içinde:

— Bu kaba adam suvare sırasında mutlaka somurtup duracaktır! diyordu.

— Kimbilir, belki de suvareye ev kıyafetiyle gelecektir! diye ekledi Elisabeth.

Derken Bayan Robine söze karıştı:

— Belki yerlere tükürecek, konuşurken sövüp sayacak, kocaman elleriyle kadınların çıplak sırtlarına vurarak kaba şakalar yapacaktır!

Hiç de böyle olmadı. Casimir amca, vücuduna tam oturmuş bir frakla suvareye geldi. Yerlere hiç tükürmedi. Kadınların çıplak omuzlarına da vurmadı. Gerçekten sosyete hayatını da bilen biri olduğunu gösterdi.

Davetliler grup grup geldiler, bunların arasında Charlotte'un söz konusu ettiği erkekler de vardı. Charlotte bu sırada ustalıkla oyununu oynadı. Bir ara, adaylardan biriyle bir kenara çekildi; sonra ikincisiyle, sonra üçüncüsüyle. Her üçüyle de isteksiz konuşmalar yapmasını bildi, böylece amcasının arzusuna uymak istediğini ona sezdirmiş oldu. Genç kız her üçüne de:

— Amcamın hoşuna gitmeyen adamla evlenemem. Bu biraz kaba bir davranış gibi görünür ama benimle evlenebilmek için, bana değil, amcama kur yapmak gerekir, demişti.

Charlotte'un bu küçük söylevinden sonra her aday, genç kızın yanından ayrılarak Casimir amcaya yanaşmanın yolunu tuttu.

Casimir amca, takdim töreninden sonra salona açılan küçük bir odaya çekilmişti. Yeğeninin taliplerinden Kont Donalot yanına geldiği zaman purosunu içmekteydi. Kont Donalot eğilip kendisini selâmladıktan sonra Casimir amcaya:

— Beyefendi, birlikte biraz zaman öldürmemizi ister misiniz? Sözgelişi, biraz iskambil oynayalım mı? diye teklifte bulundu.

Casimir teklifi memnunlukla kabul etti. Oyuna girişti, hayli gevezelik etti. Bundan sonra Kont, Charlotte'un emredici bir işareti üzerine öteki salona çağrıldı.

Bu kez yine damat adaylarından Doktor Grimal,

Casimir amcanın yanına geldi. Daha sonra aynı oyunla Bay Parpay, Casimir amcayla görüştü. Charlotte işi öyle düzene koymuştu ki hayranlarından biri eninde sonunda amcasının hoşuna gitmiş olacaktı.

İşin sonucu, Casimir amca yalnız kaldığı zaman belli oldu; Charlotte sektirmeden amcasının yanına gitti. Amca:

— Söyle bakalım Charlotte, seni isteyenleri görecek miyim, göremeyecek miyim? diye sorunca genç kız donakaldı.

— Amcacığım, onları birer birer yanınıza gönderdim ya, üçüyle de görüştünüz, üçü de arka arkaya yanınızdan ayrıldılar. Onlardan birini seçin. Hangisini seçtiniz?

— Hiçbirini! Bana daha başka erkekler göster, yoksa gidersin gürültüye!

Fena halde bozulan Charlotte alçak bir sesle amcasına, elinde ihtiyat olarak bulunan flörtlerinin tükendiğini, şu anda yenilerinin bulunmasına imkân olmadığını anlatmaya çalıştı. Sonunda:

— Bana biraz zaman verin amca, dedi. Şu anda size başka adaylar takdim edemeyeceğim.

Casimir amca hemen saatını yeleğinin cebinden çıkardı:

— Saat onikiye yaklaşıyor. Şu saatta senin yeni enayiler bulamayacağını anlıyorum. Sana bir gün daha mühlet veriyorum. Şu andan itibaren yarın öğleye kadar benim hoşuma gidecek kocayı bulup bana getirmelisin. Aksi takdirde hiç gözünün yaşına bakmam, halin dumandır!

Zavallı Charlotte yalvarmaya başladı:

— Amcacığım, şunu da unutmayın ben yüksek sosyeteden bir genç kızım. Bu çevrede tanıdığım erkekler öğleden önce yataktan kalkmazlar! Beni, onları vaktinden önce uyandırmak zorunda bırakmayın!

- Beş saat daha vakit veriyorum, diye homurdandı Casimir amca. Yani, yann akşam saat beşe kadar sana izin. Haydi, gecen hayırlı olsun! Buradaki bütün davetlilerin de cehenneme kadar yolu var!

- Peki, adayları size, nereye getireyim? diye sordu Charlotte.

- Buraya getirecek değilsin ya, tabii, konağıma getirirsin!

Casimir çekti gitti. Ardından davetliler de birer ikişer dağıldılar. Sonunda Charlotte, suvaredeki olaylarla sonuç hakkında aileye gerekli bilgileri verdi. Gaston kuşku içindeydi.

- Peki, şimdi ne yapacağız? Başka adaylar nasıl bulunacak?

- İlk adaylar için ben sizden yardım istemedim ki. Öteki adaylar için de yine sizden yardım isteyecek değilim.

Genç kızın kendine olan g veniyle soğukkanlılığını gösteren bu cevabı karşısında ailenin yüreğine su serpildi. Charlotte yatmak üzere odasına çekildi ve şu gözüpek kararı verip uykuya daldı: «Yarın Flamel'le Gigi'yi Casimir amcanın karşısına çıkaracağım. Eğer Gigi hoşuna giderse, onunla evlenip Flamel'le nişanlanacağım; eğer ikisi birden hoşuna giderse ikisiyle birden evleneceğim!"

Bu sırada uzaklardan gelen acayip bir ses, Charlotte'a şu soruyu sordu:

- Ya iisi de Casimir amcanın hoşuna gitmezse?

Genç kız soruya hiç tasalanmadan şu cevabı verdi:

— O zaman hepsinin canı cehenneme, Caimir amcanın da, Flamel'in de, Gigi'nin de! Hepsinin canı cehenneme!

CHARLOTTE, eline bir madeni para aldı, 'yazı Flamel için, tura Gigi için' deyip havaya attı. Para halının üzerine düştü, yazı göründü. Charlotte yatağından fırladı, giyindi, tuvaletini yaptı ve saat onikiyi geçmekte olduğundan yemeğini iştahla yedi.

O ara Edo, genç kızla alay etmeye yetlendi:

— Bakıyorum, ağır davranıyor, bütün flörtlerini bir an önce genel bir toplantıya çağırmıyorsun, dedi. Ben senin yerinde olsam, gazeteye bir ilân verir, bütün flörtlerimi grup grup toplanmaya buyur ederdim!

Bayan Léo öfkeyle Edo'ya çıkıştı:

— Böyle ciddi bir konuyu alaya almak ayıptır! Bir ailenin iyiliği uğruna sen bunun yüzde birini bile yapmazsın!

Charlotte sofradan kalktı:

— Saat ikiden önce harekete geçmemde fayda yok, dedi. Bu saattan önce flörtlerimi bulamam ki.

Romanımızın kahramanı olan bu sevimli genç kızın, elbette hakkı vardı. Gerçekten, öğleden sonra saat 2 ile gecenin saat 2'si arasında Gigi'yi «**Avcılar Klübü**»nde, Flamel'i de «i \R U m§« **Gül Klübü**»nde ya bakara ya da poker oynarken bulabilirdi. Charlotte, Eski Park'taki tenha kahveye gitti, oradan x+ \R T m©« **Gül Klü**3 |ne telefon etti. Flamel hemen telefona geldi ve sektirmeden genç kıza yağ yakmaya başladı. Fakat Charlotte onun sözünü keserek:

— Flamel'ciğim, seni Eski Park'taki kahvede bekliyorum, en çok on dakikaya kadar burada olma-

lısın. Çok önemli bir durum var, dedi, çattadak telefonu kapattı.

Flamel'i beklediği sırada bu kez «**Avcılar Klübü**»-ne telefon ederek Gigi'yi istedi, bulamadı. Biraz önce çıktığını söylediler. Tembelliğini bildiğinden pek uzaklara gidemeyeceğini düşünerek buldurulmasını istediği sırada Flamel çıkageldi.

Charlotte hemen telefonu kapatıp Flamel'i karşıladı. Genç adamın gözlerinin içine bakarak:

— Flamel'ciğim, dedi. Beni seviyor musun? Evet ya da hayır diye kısaca cevap ver!

— Evet, seni seviyorum, bunu ispatlamak için her türlü çılgınlığı yapmaya hazırım.

— O halde, tam zamanı! Hemen amcam Casimir'in konağına git, ona benimle evlenmek istediğini söyle.

— Amcan Casimir'in konağına mı?

— Evet, ya! Şu dakikadan yarına kadar benim evlenmemi istiyor, biricik vârisi benim. Aksi halde beni mirasından yoksun edecek. Bunu yalnız sana söylüyorum Flamel, şu dünyada senden başka kimsem yok.

Flamel açıklamanın üst tarafını dinlemedi:

— Hemen amcana gidiyorum Charlotte, dedi. Ah! Ne mutluluk bu! Ne kadar sevinçli haber bu!

— Sakin ol Flamel, dahası var! Hayallere dalıp dereyi görmeden paçaları sıvamaya kalkma. Senin, amcamın hoşuna gitmen gerekli. Şunu da bil, amcam acayip bir adamdır.

— Ben nice ayıları baskım altına almış, onlar üzerinde etkimi göstermiş bir adamım, hiç merak etme!

Charlotte'la Flamel konağa vardıklarında Casimir amca çalışma odasındaydı, bir koltukta oturuyordu. Charlotte, kendisine Flamel'i takdim edince ayağa bile kalkmadı. Charlotte:

— Bay Flamel sizinle görüşmek istiyor amca,

dedi, ardından odadan çıkıp sınav sonucunu beklemek üzere yandakine girdi.

— Beyefendi, diye söze başladı Flamel. Yeğeniniz Bayan Charlotte'la evlenmek istediğimi size arzetmekle şeref duymaktayım.

— Al sana, züttürük bir herif daha! Yahu, daha benimle yeni tanıştın, hemen bir şey istemeye kalktın! Peki, söyle bakalım, neden Charlotte'la evlenmek istiyorsun?

— Evet... Şey..... Ama onu seviyorum da ondan, diye kekeledi Flamel.

— Peki, o da seviyor mu?

— Seviyor tabii.

— Boş laf bunlar, azizim! Eğer dediğin doğru olsaydı, benden izin almadan evlenirdiniz. Aşk, amcalara meydan okuyan bir şeydir, amcalar vız gelir aşka! O halde siz doğruyu söylemiyorsunuz!

— Doğru söylüyorum beyefendi, şimdiye kadar evlenmedik, çünkü Bayan Charlotte istemiyordu da ondan. Eğer iş yalnız bana bağlı kalsaydı, şimdi biz evleneli iki yılı geçmiş olurdu.

— O halde sizde kabiliyet yok. Çok naz âşık usandırır, bir kız işi sürüncemede bırakınca erkeğin de ona «Cehheneme kadar yolun var!» demesi gerekir.

Casimir amca kısa bir süre durdu, sonra:

— Ellerinizi uzatın bakayım! diye emir verdi.

Flamel iki elini de uzattı.

— Bakın, parmaklarınız nikotinden sapsarı olmuş. Siz çok fazla sigara içiyorsunuz. Yaklaşın hele, ciğerlerinizi de bir dinleyeyim.

Flamel yaklaştı. Casimir kulağını onun sırtına koyarak soluk alıp vermesini söyledi.

— Hırıltı var, ciğerleriniz de çok zayıf düşmüş, diyerek düşüncesini belirtti. Sizin açık havada hiç idman yapmadığınız besbelli. Zaten teniniz de süt gibi beyaz, hiç güneş görmemiş! Peki, piket oynamasını bilir misiniz?

Flamel bu soru karşısında bir tuzağa düşürüleceğini tahmin ettiğinden:

- Biraz bilirim, dedi. Bir parti oynayabiliriz.

Gerçekte Flamel bu oyunda kendine pek güvendiği için sevinç duyuyordu.

- Haydi, alın şu deste kağıdı, geçin karşıma, bir parti piket oynayalım. Kazanırsanız yeğenimi size veririm, kaybederseniz yolunuz açık olsun!

Karşılıklı geçtiler, oyuna başladılar. Fakat Flamel partiy kaybetti ve şaşkınlık içinde kaldı:

- Beyefendi, dedi. Hayatımda belki yirmibin parti piket oynadım, fakat sizin kadar usta oyuncuya hiç rastlamadım.

Casimir amca:

- Ben de hayatımda kırkbin defa oyunda hile yaptım, fakat sizin kadar dikkatsiz, dalgın, sırılsıklam budala bir oyuncuya rastlamadım! diye cevap verdikten sonra yeninden, ceplerinden, yakasının içinden yedililer, sekizliler, onlular, papazlar, kızlar çıkarmaya başladı. Ardından:

- Siz hıyarın tekisiniz, benim hilelerimi görmediğiniz gibi yeğenimin nemene bir mirasa konacağını da görememişsiniz! diye ekledi.

Flamel ağırbaşlı bir eda ile:

- Beyefendi ,dedi. Ben yalnız kendi servetime güvenirim, çünkü soylu bir kişiyim!

- Pekala, dedi Casimir amca. Çeyizinden vazgeçmeniz şartıyle size yeğenimi veriyorum, kabul eder misiniz?

- Evet, kabul ederim! diye haykırdı Flamel.

Casimir amca dudak büküp gülümsedi.

- Benim samimiyetimden kuşkulandınız galiba, dedi Flamel.

- Hayır canım, tersine sizin iyi niyetli olduğunuzu anladım. Fakat işin kötülüğü de işte burada zaten. Siz onun mirasından kolayca vazgeçiveriyorsunuz; demek, şair ruhlu bir insansınız, ama bize ge-

rekli olan damat, bu tipteki kişi değildir. Buyrun, iyi günler!

Casimir amca Flamel'i kapıya kadar uğurladı; bu arada bekleme odasının önünden geçerken: «Sıra kimdeyse gelsin!» diye bağırdı. Bunu duyan Flamel'in kalbi az kalsın durayazdı. Ve melûl mahzun oradan uzaklaştı.

Casimir amca bürosuna dönerken Charlotte'la karşılaştı:

— Flamel denen bu adamda iş yok, sıra kimdeyse hemen odama gönder, uzattığım sürenin bitmesine bir saat kaldı, dedi.

— Ah amcacığım, hayatınızda bir kez olsun insaflı davranın da bana biraz daha mühlet verin. Bu kadar kısa zamanda birçok damat adaylarını toplamak kolay iş değil ki!

Bunun üzerine Casimir amca birkaç sövgü savurdu ama yeğenine üç saatlik bir mühlet daha verdi. Böylece erteleme akşam 20'de son bulacaktı.

Charlotte acele konaktan ayrıldı, doğru «Avcılar Klübü»ne gitti ve Gigi'yi görmek istediğini söyledi. Son umudu buydu. Kendisine Gigi'nin saat 2.00 sıralarında klüpten ayrıldığını, o zamandan beri de dönmediğini bildirdiler.

Bunun üzerine genç kız sağa sola telefon ettiyse de bir sonuç alamadı. Sonunda ikisinin de ortak dostu olan bir adam, Gigi'nin evinde uyumakta olduğunu ve rahatsız edilmemesi için telefonun fişini çektiğini bildirdi. Gerçekten Gigi rahatına pek düşkün ve vakitli vakitsiz uyumayı seven bir adamdı.

Charlotte: «Uykunun sırası mı?» diye öfkeyle mırıldandıktan sonra palas pandıras Gigi'nin evine gitti. Hizmetçi kadın kapıyı açınca doğru Gigi'nin odasına çıktı ve onu derin uykuda buldu. Dürterek uyandırdı. Gigi:

— Pas, diye mırıldandıktan sonra tekrar uyku-

ya daldı. Charlotte papucunun tekini çıkarıp Gigi'nin alnına vurmaya başladı. Bir gözünü açan Gigi:

— Dün gece hiç uyumadım da, diye homurdandı. Dün gece ve bugün saat ikiye kadar durmadan kumar oynadım, içki içtim, dört paket sigara fosurdattım, bırak da biraz uyuyayım, ne olursun Gelsomine!

— Ben senin hizmetçin Gelsomine değilim, ben Charlotte'um ayol! diye bağırdı genç kız.

— Charlotte mu? diye kendine geldi Gigi. Ne oldu, ne var şekerim?

— Uyan, kendine gel! Yoksa hepimiz perişan olacağız!

Gigi iki gözünü de açtı ve derhal hristiyanca bir tavır takındı.

— Kalk, diye tekrarladı Charlotte. Eğer her zaman söylediğin gibi beni seviyorsan hemen gidip amcamdan iste!

— Ama şekerim bu halimde bu işi nasıl yapabilirim? diye inledi Gigi. Görmüyor musun, ayakta duracak halim yok. Böyle bitkin bir halde seni amcandan isteyecek surat var mı bende?

Gigi doğru söylüyordu. Gerçekten beti benzi sapsarıydı ve kolunu kıpırdatacak hali yoktu. Bu yüzden Charlotte, Gigi'nin evde kalmasına ve hasta numarası yapmasına karar verdi.

— Amcamı kandırıp buraya getirmeye çalışacağım ve ondan biraz daha mühlet isteyeceğim, dedi Gigi'ye.

— Hah, işte bu olur! Hadi, Allah işimizi rasgetirsin!

Ve sonra tekrar uykuya daldı.

Kişiliğini önce de belirttiğimiz gibi Casimir amca kolayca yola gelir soydan değildi. Charlotte'un teklifi üzerine avaz avaz bağırdı, genç kıza hayli çıkıştıktan sonra insafa gelerek şapkasını başına geçirdi ve yeğeni ile birlikte Gigi'nin evine geldi.

Odasına girdiklerinde Gigi'nin horul horul uyumakta olduğunu gördüler. Charlotte, omuzlarından tutup silkeleyerek delikanlıyı uyandırdı:

— İşte amcam geldi, aç gözlerini biraz! diye yalvarır bir sesle onu uyandırmaya çalıştı.

Gigi:

— Amcalar da yerin dibine batsın! diye homurdandı.

— Amcacığım, ateşi fazla da sayıklıyor! diye tevile kalkıştı genç kız şaşkınlık içinde.

— Gigi! diye tekrar bağırdı. Ben Charlotte, uyanın biraz canım! Bana zulmetmeyin, rica ediyorum.

Neyse, bu uçarı adam biraz çaba harcayarak yatağından doğrulup bir gözünü açma başarısını gösterdi.

— Çok hastayım beyefendi, beni mazur görün, diye mırıldandı. Böyle ağrılar, sızılar içindeyken Allahın emriyle yeğeninizi sizden istiyorum...

Casimir amca delikanlının sözünü kesti:

— Bu duruma gelecek kadar kafayı çeken adama ilk rastlıyorum! diye sertçe konuştu. Bu adam bana tiksinti veriyor.

— Yeğeninizi sizden istiyorum... diye tekrarladı yavaş sesle Gigi ve yeniden derin bir uykuya dalıp horuldamaya başladı.

Bundan sonra Casimir amca, Charlotte'a kaşlarını çatarak «yürü» işaretini verdi. Birlikte evden çıktılar. Kapıda bekleyen arabaya bindiler.

— Amma palavra adamlarla flört etmişsin be kızım! diye çıkıştı Charlotte'a. Yarım saat sonra bu mesele sona erecek ve ondan sonra artık kimsenin gözünün yaşına bakmayacağım!

— Anlıyorum amca, zaten sizin maksadınız da bundan başka bir şey değildi.

— Peki, dedi Casimir amca. Böyle bir niyetim olmadığını ispatlamak üzere yarın saat 10'a kadar bir mühlet daha veriyorum sana. O saata kadar da

bir şey yapamazsan, aylığınızı keseceğim, hepinizi de evimden kapı dışarı edeceğim. Sonra da vasiyetnamemi hazırlayıp bütün servetimi bir hastaneye bağışlayacağım, haberin olsun!

Bu konuşmanın ardından Charlotte, amcacının konağından ayrıldı, evine döndü, aile efradına o günkü çalışmaları üzerinde hiçbir bilgi vermedi ve bu işi ertesi sabaha bıraktı. Evin kalfasını çağırdı:

— Yarın sabah uyandırma, saat altıda olacak! diye emir verdi.

Kalfa:

— Sizi mi, yoksa bütün ev halkını mı saat altıda uyandıracağım? diye sorunca:

— Benden başka bütün ev halkını saat altıda uyandıracaksın, beni uyandırmana gerek yok, çünkü ben o saatta zaten uyanık olacağım, dedi Charlotte.

Gerçekten genç kız o gece hiç uyumadı. Sabah saat beşte bahçede düşünceli bir halde dalgın dalgın dolaşıyordu.

•

O SABAH aile salonda toplandı; erken uyanma dolayısıyle herkesin gözleri mahmurdu. Fakat Charlotte, bir gün önceki olaylara dair bilgi verince milletin gözleri faltaşı gibi açıldı, herkes bir düş kırıklığının eşiğinde olduğunu enikonu anladı. Aile efradı arasında hararetli tartışmalar oldu ve sonunda şu dikkate değer sonuca varıldı: Casimir amca yalnız deli değil, aynı zamanda bir caniydi!

Gaston Food:

— Bir genç kızdan dört saat içinde koca bulması istenemez! diye haykırdı.

— Bir saat içinde bulması bile istenebilir! dedi Edo Food.

Gariptir, bu sırada duvar saatı dokuzu çaldı ve

Edo'nun düşüncesini doğruladı. Aile kongresindeki tartışmalarla boşu boşuna saat dokuza kadar vakit harcanmıştı.

Derken bir sessizlik oldu. Kadınlardan kimi dudağını, kimi mendilini ısırıyordu. Herkesi bir düşünce almıştı. Edo:

— Vakit geçti, pılıyı pırtıyı toplamaktan başka yapacağımız iş kalmadı! dedi.

Charlotte bağırarak ayağa kalktı:

— Hayır, daha vakit var! Beş dakika daha düşünebiliriz!

— Allah aşkına, çabuk düşün Charlotte! diye yalvardı Elisabeth teyze. Vakit geldi, geçiyor.

Charlotte yanlarından ayrıldı, acele merdivenlerden çıkıp düşünmek üzere odasına kapandı. Açık bulunan pencerenin pervazına dirseklerini dayayarak düşünmeye başladı. İşte tam bu sırada ıslak ve soğuk bir şey «pat» diye yüzüne vurdu.

•

HİKÂYEMİZ bu noktaya gelince bir ara vermek ve romanımızın üzgün erkek kahramanı Camille Debray'ı okuyucularımıza takdim etmek zorundayız. Şimdi şu açıklamamızı dinleyiniz:

Casimir Wonder'ın Madellis ailesine tahsis etmiş olduğu ev, çok eski bir yapıydı. Çağdaş mimari bu tür eski evleri henüz ortadan kaldıramamış bulunuyordu. Bunlar, bir katlı, «U» harfi biçiminde, bahçeli ve çevresi demir parmaklıkla çevrili eski stil evlerdi. Yanlarında eski ya da modern stilde bahçeli evler vardı.

İşte Madellis ailesinin oturduğu ev bu biçimdeydi ve Charlotte'un odasındaki pencerelerden komşu evin bahçesi görülürdü. Genç kız odasında bulunduğu sıralarda çokluk bu pencerelerden komşunun bahçesini seyrederdi. Charlotte pencereden bak-

tığı sırada komşu bahçede de hep Camille Debray adlı delikanlıyı görürdü. Delikanlının da, ara sıra ağaçlar arasından çaktırmadan Charlotte'u seyrettiği olurdu.

Camille Debray bu sıralarda yirmibeş yaşındaydı. Oldukça gösterişli, atlet yapılı bir delikanlıydı da. Ve evinin zemin katındaki atelyesinde marangoz olarak çalışırdı. Soylu kişilerden değildi, çünkü ataları Haçlı Seferlerine katılmamışlardı. Camille, genç kıza pek âşık olmuş değildi, o da delikanlının varlığını farketmemişti. Bununla birlikte her gün odasına bir buket atılmakta olduğunu farkındaydı. Genç kız bu buketleri bazan yatağının, bazan aynalı dolabının üzerinde bulurdu.

İşte bu sabah atılan buket de genç kızın yüzüne rastlamıştı. Bu güzel kokulu saygı gösterisi ona kimin tarafından yapılıyordu acaba?

Genç kız buketleri atanın kim olduğunu anladı. Camille de bahçesindeki bir çalılığın arkasına gizlenmeyi zor zoruna becermişti. Üzerinde kocaman cepli bir iş önlüğü, başında da eski ve yağlı bir şapka vardı. Şu anda Charlotte'un kırk dakikalık bir zamanı kalmış bulunuyordu, delikanlıyı ince eleyip sık dokuyacak durumda değildi.

Denize düşen yılana sarılır derler ya, işte genç kız şu anda tam o durumdaydı. Kendi kendine:

— Seni bana Tanrı gönderdi, diye mırıldandı.

Bir dakikada genç kız kendi bahçesine indi, komşusunun duvarına bir merdiven dayadı, buna tırmandı ve duvarın üzerinden delikanlımızın bahçesine bir göz attı.

O arada Camille, ağzı açık, hâlâ genç kızın penceresine bakmaktaydı. Duvarın üstünde Charlotte'u görünce beti benzi attı.

— Sizin zanaatınız nedir?

— Marangozum, diye kekeledi delikanlı.

— Güzel, benim amcam Casimir Wonder'ın To-

kaj meydanındaki konağında tam size göre bir iş var. Elinizi, yüzünüzü yıkayın, temiz pak bir elbise giyin, acele amcamın konağına gidin. Konağın kapısı önünde beni bulacaksınız. Çok rica ederim, fazla bekletmeyin, bu lütfunuzu benden esirgemezsiniz herhalde.

Bu acele işin ne olacağını birden pek kestiremeyen Camille afallamıştı. Titrek bir sesle:

— Peki Bayan, hemen şimdi gidiyorum, dedi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

CAMİLLE DEBRAY'DEN önce konağa gelen genç kıza amcası bir karar verip vermediğini sordu.

— Size yeni bir damat adayı getirdim, dedi Charlotte.

— Bir tane mi? Birkaç tane olsaydı, içlerinden birini seçmek daha kolay olurdu.

— Ne yapayım amca, ancak bir tane bulabildim. Size takdim edebilir miyim?

Casimir yeni adayın getirilmesini söyleyince Charlotte koşarak seğirtti ve acele merdivenleri inerken; «Allah vere de şu herif gelmiş olsa!» diye dua etti.

«Herif» dediği Camille Debray, konağın kapısı önünde alık alık bekliyordu. Charlotte onu görünce önce bir şaşaladı, çünkü ellerini yüzünü yıkayıp kendine biraz çeki düzen verince bayağı yakışıklı bir delikanlı olmuştu Camille. Gerçi üzerindekiler pek şık değildi ama bu davada elbisenin pek o kadar önemi yoktu.

— Adınız nedir? diye sordu Charlotte.

Delikanlı:

— Camille Debray, diye titrek bir sesle cevap verdi.

— O halde Bay Devray, gelin benimle birlikte, sizi amcama takdim edeceğim.

Dünyadan bihaber delikanlıcık boyun büktü:

— Peki Bayan! dedi.

Ve Charlotte'un peşine takılarak büyük merdivenlerden çıktı. Odaya girdiklerinde Casimir amca masasında oturmuş, bir şeyler yazmakla meşguldü.

Charlotte, Camille'i elinden tutarak:

— İşte Bay Debray'i size getirdim amca, dedi.

— Peki, bırak o burada kalsın, sen git yandaki odada benim eşyalarımı düzene koy, onları derle topla, diye emir verdi Casimir amca.

Camille, Casimir amcanın karşısında şaşkınlık içinde donakaldı. Bu serüvenin ne gibi bir sonuca varacağını kestiremiyordu. Genç kızın odasına uzun süreden beri atmakta olduğu buketler yüzünden amcası tarafından azarlanacağını umuyor ve korkulu dakikalar geçiriyordu.

Casimir amca kalemini masanın üzerine bıraktı, ayağa kalktı ve Camille'i tepeden tırnağa süzdü.

— Söyleyin bakalım, mesleğiniz nedir? diye sordu.

— Marangozum, diye cevap verdi delikanlı; benzi atmıştı. Torna tezgâhım da vardır. Mobilya, ağaçtan küçük heykeller, tavan süsü oymalı işler yaparım.

Bunun üzerine Casimir amca bu zavallı marangoza iyiden iyiye yaklaştı, parmağını onun göğsüne bastırdı, dişlerini sıktı:

— Kazandığınız üç beş kuruşla mı benim yeğenim Charlotte Wonder'la evlenmeye kalkıyorsunuz? dedi. Ayol, bu kız onbeş arsanın, altı binanın, bir ormanın ve iki ahırın varisidir. Bunu bilmiyor musunuz?

Bu anda Casimir amca, Camille'in gözünde dünyanın büyük adamlarından biri oluverdi.

— Beyefendi, dedi titrek bir sesle. Ben bir kötülük yapmadım. Bayan Charlotte bana, konağınızda bir iş olduğunu söyledi, onun üzerine ben buraya geldim. Eğer beni istemiyorsanız hemen giderim!

— Peki, benim yeğenimle nasıl tanıştınız?

— O da ayrı bir talihsizliğin sonucu oldu efendim.

— Bir talihsizlik, ha!

— Evet, efendim. Elimde bir buket vardı, bayanın yüzüne çarptı. Bunun üzerine kendisi bana sizin konağınızda acele bir iş olduğunu söyledi.

Casimir amca bu açıklamayı yapan zavallı delikanlıya şaşkın şaşkın baktı.

— Buket elinizden kayıp düştüğü zaman Charlotte neredeydi?

— Odasının penceresindeydi.

— Peki, siz neredeydiniz?

— Evimin bahçesindeydim.

Casimir amca dudaklarını oynatarak başını salladı.

— Demek bu buket, aşağıdan yukarı düştü, acayip şey doğrusu! Böyle bir olay başınıza ilk defa mı geliyor?

Bu soru karşısında Camille şaşaladı. Önce: «Hayır Beyefendi», sonra: «Evet Beyefendi» diye cevap verdi; daha sonra: «Ben az çok kadıncıl bir adamımdır!» diye sözlerine ekledi.

— Anladım, diye çıkardığı sonucu belirtti Casimir amca. Demek beni oyalamak, işi daha da uzatmak üzere rastgele bir adam, damat adayı diye bana gönderilmiş! Ama ben size, kül yutmadığımı, nasıl bir adam olduğumu şimdi göstereceğim!

Yerine oturdu, zile bastı, içeri giren uşağa Charlotte'u kendisine çağırmasını söyledi. Genç kız odaya girince:

— Pekâlâ kızım, dedi. Senin seçtiğin bu delikanlıyı ben de kabul ediyorum. Şimdi sekreterime emir verip gerekli işleme başlamasını söyleyeceğim.

Charlotte'un yüzü kireç gibi oldu, anlaşılmaz birkaç söz kekeledi. Olandan bitenden hiçbir şey anlamamış olan Camille ise, kendisine hâlâ bir ihtiyaç olup olmadığını sordu.

— Şimdilik bu kadar, dedi Casimir amca. Gidip işlerinize bakın, evlenmek üzere gerekli evrakı da hazırlayın.

— Kimin evlenmesi için gerekli evrak? diye sordu Camille.

— Tabii, sizin evlenmeniz için gerekli evrak, yahu!

Camille içinden: «Siz mi, Charlotte mu aklınızı oynattınız, yoksa ben mi keçileri kaçırdım?» diye soru yöneltmeyi düşündü ama, buna pek cesaret edemedi.

— Beyefendi, diye yalvarır bir sesle sordu; kiminle evleneceğim? Bunu öğrenebilir miyim?

— Yeğenim Charlotte'la evleneceksiniz! Şimdi bundan ötürü üzüntü mü duyuyorsunuz yoksa? Demek, ona çılgınca âşık olduğunuz, her sabah odasına bir buket attığınız doğru değil, öyle mi?

— Fakat Beyefendi, ben meteliğe kurşun atan bir adamım...

— Onun için hiç tasalanmayın, bende para çok! Damat olarak kim hoşuma giderse ona vermekten de çekinmem paralarımı. Hadi, hemen gidin, evrakınızla birlikte öğleye kadar yine buraya gelin, üst yanını bana bırakın artık.

Camille kapıya doğru yöneldi. Ayrılmazdan önce Casimir amcayla Charlotte'a bir kez daha bakıp içini çekti, sonra yürüdü gitti.

Casimir amca:

— Bu işi bir gün içinde düzenlemek güç olacak, dedi yeğenine. Gerçi ben yarın bir geziye çıkmak is-

tiyordum ama bunu erteleyeceğim. İçin rahat olsun sevgili kızım, amcan senin mutluluğun için her şeyi yapacak, düşlerinde yaşattığın aşkına seni kavuşturacak. Şimdi memnun oldun mu, bakayım?

•

MADELLİS AİLESİ tam kadroyla hemen ikinci bir toplantı yaptı ve oturum pek acıklı oldu.

— Zavallı kızım bayağı bir marangozla evleniyor! diye acı acı haykırdı Bayan Flaminie.

— Ailemiz gülünç duruma düşecek! diye inledi Bayan Elisabeth.

Gaston da şaşkın şaşkın: «Deli hikâyesi bu be!» diye söylenip duruyordu.

Bayan Robine, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

— Yeğenimin cebi delik bir marangozla evli olduğunu öğrenince artık hiçbir erkek benim yüzüme bakmayacaktır!

Bununla birlikte Robine, daha önceki damat adaylarının çekingen davranmalarını eleştirerek Charlotte'a da az çok hak veriyordu.

Tartışmalar sırasında bir ara Edo da söze karıştı. Hayli pratik fikirlere sahipti:

— Bu adamın madem torna tezgâhı da varmış, ben de ona süslü bir pipo ısmarlar, bunu biblo olarak şöminenin üzerine koyarım.

Oturum bundan sonra oldukça olağan bir hava içinde sürdü ve nihayet ailenin şerefini gereğince koruyacak bir çözüm yolu bulundu: Evlenme töreni büyük bir gizlilik içinde kutlanacaktı.

Bu karardan sonra Charlotte'un anneannesi Bayan Léo, bu işle ilgili ayrıntılara girmeye gerek olmadığını belirttikten sonra:

— Benim düşüncem budur, dedi. Evlenme törenini gizlice yapmakla her şey yoluna girecektir. Bu arada bütün hizmetçilerimizi de değiştirmemiz gere-

kir. Evde yalnız başuşak Jesusmarie kalacaktır. Emektar olduğu için ona güvenebiliriz.

Charlotte'un anneannesi böyle deyince Madellis-Foulard-Wonder-Food ailesi efradının yüreklerine az buçuk su serpilmiş oldu.

Bu aile toplantısı olup biterken Camille Debray'ın etekleri zil çalıyor; Casimir amcanın beyendiği bu damat bir an önce hazırlanmak üzere harıl harıl terzilere, kunduracılara, şapkacılara, gömlekçilere koşuyordu. Casimir amca bu harekâtı tam bir ağırbaşlılıkla yöneltmekteydi, fakat ara sıra Madellis ailesinde olanları düşlüyor ve müteveffa Sapho Madellis'in son nefesinde söylediği şu sözleri enine boyuna hatırlıyordu:

— Beyefendi! Bizim atalarımız bütün Haçlı Seferlerine katılmışlardı!

BEŞİNCİ BÖLÜM

CHARLOTTE WONDER'LA Camille Debray'ın evlenmeleri o derece gizlilik içinde yapıldı ki, törene koca olarak katılan Camille bile evlendiğinin güç belâ farkına varabildi. Hatta daha sonra hafızasını yokladığında bir akşam sayfiyedeki tenha kilisede ihtiyar bir papazın kendisine Charlotte Wonder'la evlenmeye razı olup olmadığını sorduğunu ve kendisinin de «evet» cevabını verdiğini hayal meyal hatırladı. Kendisine sorulan geleneksel soruya genç kız da aynı cevabı vermişti.

Sözün kısası, Casimir Wonder, Madellis ailesi efradı ve kimseye söylememek şartıyle parayla tutulmuş birkaç kişiden başka Charlotte Wonder'ın Ca-

mille Debray adlı bir marangozla evlendiğini ne bilen oldu, ne de görüp duyan.

Karı koca balayına çıktılar. Fakat bu yolculuğa ait programı Charlotte'un anneannesi Bayan Léo düzenlemişti. Bu amaçla birlikte yapılan gezi için trenin kompartımanında işgal edilecek yerler şöylece düzenlenmişti: Soldaki bankette Charlotte, annesi Flaminie, teyzesi Elisabetk, yeğeni Robine. Sağdaki bankette; Charlotte'un anneannesi Bayan Léo, (ihtiyar ve soyluluk bakımından kıdemli olduğu için iki kişilik yer işgal edecek), Gaston Food ve Charlotte'un yeğeni Ego Food.

Bu kompartımanda damat için yer kalmadığından o da bitişik kompartımanda oturacak ve böylece yolculuk süresince karısından ayrı kalacaktı. Bu mutlu düzen sadece tren yolculuğuna özgüydü.

Ailece yapılan yolculuk sona erip de sakin bir şehre varıldığında yeni bir düzen yapıldı. Buna göre; Charlotte, annesi, anneannesi, teyzesi ve yeğeni hep beraber bir otele yerleştiler. Damatla, Bay Edo da şehrin öbür ucundaki başka bir otelde kaldılar. Böylece birkaç gün geçtikten sonra dönüşte, damattan başka bütün aile yine bir kompartımana yerleşti. Açıkta kalan damat dönüş yolculuğunu trenin koridorlarında geçirdi. Yine de haksızlık etmemeli; arasıra kapı aralığından karısının yüzünü görebilmek mutluluğuna erişmişti.

Burada, Camille Debray'ın düşünüşüyle ilgili birkaç söz söylemek herhalde yerinde olacak. Fakat bunu anlatmak hayli güç, çünkü Camille'in hiçbir düşünce ve duygu havası yoktu. Hatta ailece yapılan bu balayı gezisinden sonra bile. Tabii, Charlotte'u uzun bir süredir sevmekteydi. Ama evleneli hayli zaman geçtiği halde neden ötürü karısından ayrı olduğu üzerine hiçbir düşüncesi yoktu. Dönen dolapları anlayacak kadar uyanmamıştı henüz.

Bu birleşik balayı gezisinden sonra Madellis ai-

lesi yazlık konutu olan Trebotten'deki villaya yerleşti ve bir süre şehirden uzaklaştı. Jesusmarie'den başka bütün uşak ve hizmetçilere yol verildi, yeni uşaklar hizmetçiler alındı. Bu arada Bayan Léo, sadık başuşak Jesusmarie ile özel bir konuşma yaptı.

— Siz de herhalde farkındasınız, diye söze başladı. Evimizde bir değişiklik meydana geldi, ailemiz arasına bir kişi daha girdi. Kim olduğunu bilmem hatırlıyor musunuz?

— Evet Bayan, diye cevap verdi Jesusmarie. Bir ay öncesine kadar komşumuz olan bir marangozu ima ettiğinizi anlıyorum.

— Tamam, Jesusmarie! Artık onun bir marangoz olduğunu hatırınızdan çıkarmanız gerek.

— Peki Bayan, bu kişiyi ne olarak kabul etmem gerektiğini bana söyler misiniz? Sözgelişi, bir davetli gibi mi kabul edeyim?

Bayan Léo bu sorular karşısında biraz şaşaladı.

— Aşağı yukarı öyle, dedi.

— Aşağı yukarıdan maksadınız nedir Bayan? Yani, hemen hemen bir davetli mi, yoksa daha çok davetli sayılacak bir durumda mı?

— Yani, daha çok davetli sayılması gerekli.

— Ne yazık! diye içini çekti Jesusmarie. O halde söz konusu ettiğiniz kişiye ben ne diye hitap etmeliyim? Henüz adını bile bilmiyorum.

— Adı Camille Debray, dedi iç çekti Bayan Léo.

— Güzel! O halde onu sadece «Camille» diye çağırmak gerekiyor demektir.

Bayan Léo, üzüntüyle:

— Yok, dedi. Bay Camille demek daha doğru olur.

— Yazık! O bu ünvana sahip olacak nitelikte bir adam değildir ki. «Bay» diye hitap etmekle ona taviz vermiş olmuyor muyuz?

— Önce de söyledim ya Jesusmarie. Bize hayli yakındır, hemen hemen ailemizden sayılır.

— Ne yazık! Ne yazık! diye içini çekti Jesusmarie.

— Evet doğru, bizler de bundan ötürü üzgünüz.

— Peki, bu adam hemen hemen mi ailenizden sayılır, yoksa tamamiyle mi? diye tekrar sordu Jesusmarie.

— Tamamiyle diyebilirim, Jesusmarie!

— Ben buna inanmak istemem Bayan.

— Ama bizlere uymak, bizim dediklerimizi yerine getirmek zorundasınız Jesusmarie.

— Bu konu üzerinde ısrarla durduğumdan ötürü özür dilerim. Ben bütün uşaklara bu adamın kişiliğine ait durumu nasıl açıklayacağım?

— Canım, ailemizin yoksul yeğenlerinden biridir dersin, olur, biter.

— Pekâlâ, ailenin yoksul yeğenlerinden biridir derim.

Jesusmarie'nin bu tekrarlaması üzerine Bayan Léo kararından caydı:

— Hayır, hayır, dedi. Ailenin zengin yeğenlerinden biridir desen daha doğru olur.

— Peki Bayan, ailenin zengin yeğenlerinden biridir derim.

Bayan Léo bir an düşünceye daldı ve kararında yeni bir düzeltme daha yaptı.

— Ailenin biraz aklı kıt yeğenlerinden biridir demen en doğrusu, dedi.

— Biraz mı, yoksa adamakıllı kıt mı? diye sordu Jesusmarie.

— Biraz aklı kıt deyimi daha uygun, daha tehlikesiz gibi geliyor bana!

Burada, Charlotte'un yarım kocası sayılan Camille Debray'ın Madellis ailesi içinde ne dereceye kadar içtenlikle kabul edilmiş olduğunu anlatmak üzere Bayan Léo ile Jesusmarie arasındaki konuşmayı aynen aktardık. Villanın yeşil boyalı salonunda yapılmış olan bu konuşmanın bir özelliği de Camille

Debray'ın ruh halinde değişiklik belirtileri görüldüğünü yansıtmasıdır. Yeşil salonda bu konuşmaların yapıldığı sırada, odasında yalnız başına oturmakta olan Camille kendi kendine şunları soruyordu:

— Charlotte Wonder'la evlendiğimden ötürü mutlu olduğumu aile efradına bildirmiş bulunuyorum. Fakat Charlotte'un da benimle evlenmekte mutlu olup olmadığını kendisine soramazsam bunu nasıl bilebilirim?

Nikâh töreni üzerinden bir ay geçmiş bulunuyordu. Şu halde bu olağanüstü durumun aydınlanması için bir açıklama gerekirdi.

— Charlotte'a bir mektup yazacağım! diye bir karara vardı zavallı delikanlı.

Hemen de işe koyuldu. Önce **«Sayın Bayan»** diye bir kâğıda başlık attı, sonra bunu atıp **«Sayın Matmazel»** diye başlık koydu. Sonra bundan da vazgeçti, tekrar «Sayın Bayan» yazdı; sonunda kararsızlık içinde bir sürü kâğıt israf etti. Sinirleri bozulmuş bitkin bir halde gitti, elbiseleriyle yatağa uzandı.

— Acaba Charlotte bana kızgın mı? Daha önce kendisine evlenmek teklif etmemi mi istiyordu acaba? Fakat bunu yapmama vakit kalmadığı için suç benim mi? Onu sevdimse suç bende mi yani?

İşte bu sorular, romanımızın üzgün kahramanına şimdi her yandan saldırmaktaydı. Durum, kuşkusuz kendisinin bir düşünce havası içine girmeye başladığını gösteriyordu. Ne var ki, bu sadece bir başlangıç ve işaret niteliğini taşıyordu. Aksi takdirde Camille'in kendi kendine şu soruyu sorması gerekirdi:

«Bu ailenin beni aptal yerine koyar biçimde davranışını niçin kabul ediyorum?»

Fakat zavallı Camille, bu soruyu kendine soracak derecede bilincini henüz toparlayamamıştı. Aşkın büyülü etkisine olan inancı içinde türlü düşler kurarak derin bir uykuya daldı.

ALTINCI BÖLÜM

CAMİLLE DEBRAY'IN Madellis ailesinin aklı kıt bir yeğeni olduğu haberi yayılınca bütün hizmetçilerle uşaklar onun yemeklerini odasında yemesini, odasından hiç çıkmamasını doğru ve normal buldular.

Oysa bizim zavallı delikanlımız bu durumu hiç de doğru bulmadı. Bir düşünce havası içine henüz iyice girmemiş olmakla birlikte kendisinin Charlotte'un kocası olduğunu bir an bile göz önünden ayırmıyordu. Kendi odasında, karısından ayrı, dört gün daha bekledikten sonra sabrı taşarak, «Charlotte'la görüşmem gerek,» diye yeni ve kesin bir karara vardı.

Fakat odasından çıkıp da büyük merdivenin başına geldiğinde Charlotte'u bulmak için ne yana döneleceğini bilemedi. Bereket Tanrı yardımına koştu da o anda karşısına Jesusmarie'yi çıkardı.

— Affedersiniz, dedi Camille. Karımla görüşebilir miyim?

— Elbette bayım, eğer karınız varsa, sizin onunla görüşmenize kimse engel olamaz tabii!

— Teşekkür ederim, diye kekeledi Camille. Peki, onu nerede bulabilirim?

— Size bunun cevabını veremeyeceğim Bay Camille, çünkü karınızın kim olduğunu bilmediğim gibi onun nerede olduğunu da bilmiyorum.

— Ben Bayan Charlotte'un kocasıyım, dedi Camille, başını kaldırdı ve gür bir sesle kükredi.

Jesusmarie buna herhangi bir cevap veremedi. Biraz yutkunduktan sonra Camille'in yanından ay-

rıldı ve doğru yeşil salona gitti. Orada Bayan Léo, kendi kendine iskambil falı açmaktaydı. Jesusmarie heyecanlı bir sesle:

— Bayan, dedi. Size olan bağlılığım dolayısıyla «Bay Camille» diye hitap ettiğim kişi, kendisini Bayan Charlotte'un kocası zannediyor. Ben Bayan Charlotte'un doğduğunu görmek şerefine sahip olmuş emektar bir hizmetçinizim. Bu saçmalığa daha fazla dayanamayacağım artık. Müsaade edin de bu adamı en kaba şekilde kovayım...

— O işi senden önce ben yapmak isterdim ama, diyerek Bayan Léo sözünü kesti. Şimdilik onun bu sözünü az çok doğru olarak kabul etmen gerekmektedir.

— Bayan Charlotte az çok bile onun karısı olamaz! Bu adam çok oluyor!

— Bizler nasıl fedakârlığa katlanıyorsak, sen de buna katlanmalısın Jesusmarie! Sen de her zamanki gibi yine ağzı sıkı ol, seni temin ederim ki geçici bir durum söz konusudur.

Jesusmarie başını önüne eğdi. Sadık bir hizmetçi olarak bu meseleye çok üzülmüştü. Gözlerinden birer damla yaş aktı.

— Peki, diye sordu. Bayan Charlotte'la görüşmek isteyen Bay Camille'e ne cevap vereyim?

— Charlotte'un sokağa çıkmış olduğunu, ancak iki saat sonra döneceğini söylersin.

Merdiven sahanlığında tek başına bekleyen Camille oradaki bir koltuğa oturmuştu.

Jesusmarie'nin getirdiği haber içine bir ferahlık verdi.

— Ha, iyi öyleyse! dedikten sonra yine kendi odasının yolunu tuttu.

Zavallı Camille, oynanan oyunlardan, kurulan plânlardan, dönen dolaplardan habersiz olduğu için Charlotte'un evde olmayışını iyiye yormuş ve Jesus-

marie'ye: «İyi öyleyse!» demişti. Oysa, şimdilik ortada iyi olan bir şey yoktu.

Bununla birlikte Camille'in bu cevabına şaşmamalıdır. Vaktiyle Kont de Gigolette, Formitrol savaşında düşmanın güney batıdan sızmaya çalıştığını zannetmiş, o sırada gelen bir haberci düşmanın bir yönde sızmaya çalışmadığını, orduyu bütünüyle çevirip çember içine almış olduğunu söyleyince, o da: «Ha, iyi öyleyse!» diye cevap vermişti. İşte Camille'in cevabıyle Kont de Gigolette'in cevabı arasında böyle bir benzerlik vardır!

Biz, tarihe değil, tarihin çokluk sağduyuya aykırı sözleri doğrulamaya yaradığına inandığımız için bu kıyaslamayı yaptık...

Her neyse, şimdi Camille'i bir yana bırakalım da Bayan Léo'nun bütün aile efradını acele toplantıya çağırdığı yeşil salona gelelim.

Bu oturum da önceki gibi pek heyecanlı oldu.

İlkin Bayan Léo:

— Bu sevimsiz herif bize dişlerini göstermeye başladı, dedi. Bazı iddialar ileri sürüyor şimdi, Charlotte'la görüşmek istediğini bildirdi az önce.

— Kaba bir adam bu! diye haykırdı Bayan Flaminie.

— Serüvenci serserinin biri! diye bağırdı Bayan Elisabeth.

— Kendini fasulye gibi nimetten sayıyor; diye fikrini belirtti Gaston.

— Aptal herifin biri bu! diye öfkesini açığa vurdu Bayan Robine.

Charlotte da:

— Zavallı, kafadan kontak! diyerek içini çekti.

Bunun üzerine pratik düşüncelere sahip olduğunu bildiğimiz Edo:

— Ama ne de olsa senin kocan! diye cevap verdi Charlotte'a.

Bu konuşmalardan sonra Bayan Léo durumu şöylece özetledi:

— Bu adam Charlotte'la evlenmiş bulunuyor. Karısıyle görüşmek istemekten daha ileri varan tiksindirici arzularını da öne sürebilir. O halde biz hemen tasarımızı gerçekleştirme alanına koymalıyız.

Burada Bayan Léo «biz» derken gerçekte kendisinin tasarladığı plânı anlatmak istiyordu.

— Nikâh kıyılmış olmakla birlikte, diye sözlerine devam etti. Biz, Camille'in, Charlotte'un gerçek kocası olmasını engellemeliyiz. O Casimir Wonder denen herif emlâkını bize bağışlayıncaya kadar Bay Camille'i bekler durumda tutmalıyız. Ve Charlotte, amcasının mirasına konar konmaz, zaten sonuca ermemiş olan bu evlilik bağını yürürlükten kaldırmak kolaylaşıverir.

Pek ustalıklı bir plândı bu. Bunu dinleyen Charlotte'un etekleri zil çaldı, oturuma katılan kadınlarla erkeklerin sevinç ve memnunluktan gözlerinin içi güldü.

Yalnız, pratik düşüncelere sahip olduğunu bildiğimiz Edo bu plânı pek benimsememişti:

— Ya Camille bu evliliği tamamlar da bir sonuca erdirirse? diye bir soru attı ortaya.

— Hayır, sonuca erdiremeyecektir! diye cevap verdi Bayan Léo. Bu amaçla şu tedbirler alınacak: İlkin, Charlotte pılıyı pırtıyı toplayıp annesiyle birlikte Riviera'ya gidecek. Aile doktorumuz onun bu gezi zorunluğunu belirten gerekçeyi hazırlar. Onlar, ana kız Riviera'da bulundukları sürece biz de burada Camille'i göz altında tutacağız.

— Hatta, diye ekledi Charlotte. Ona bu maksatla hatırı sayılır bir rüşvet de teklif edebiliriz. Sanıyorum, yoksul bir marangoz, birkaç yüzbini peşin peşin görünce kendine olan saygısını bile hiçe indirecektir.

Bayan Léo, gurur içinde bu sözleri onayladı, ardından şu sonucu öne sürdü:

— Evet kızım, doğru söylüyorsun, senin yüksek

duygulara sahip olduğunu bir kez daha anlamakla mutluyum!

Bundan sonra geziye çıkacak olan Charlotte'la annesine bir veda çayı verilmesi karar altına alındı; hemen hazırlık yapıldı, yendi, içildi. Bu arada Jesusmarie arabanın kapı önüne çekildiğini bildirdi. Akşam üzeri güneş battıktan hemen sonra Camille hayli zaman beklemiş olduğunu düşünerek Jesusmarie'ye karısının gelip gelmediğini sormak üzere odasından çıktı. Merdiven başına geldiğinde orada Jesusmarie ile karşılaştı.

— Bayan Charlotte döndüler mi? diye sordu.

Jesusmarie:

— Bayan Charlotte'la annesi bir kür banyosu almak üzere bir kıyı şehrine gittiler, dedi.

Fakat bu kez Camille «Ha, iyi öyleyse!» diyemedi. Tasaya düştü ve kimin hasta olduğunu sordu.

Kendisine verilen dersi pek iyi hazırlamış olan Jesusmarie:

— Bayan hastalandı, dedi. Ama meraklanmayın, ağır bir hastalık değil, tedavisi uzun sürmez. Bu hususta kuruntu edip de zihninizi yormamanızı öğütlerim size. Bayanın rahatsızlığı kendi kendisine geçecektir.

Eğer konuşmanın yılını, ayını, gününü ve saatını saptayabilseydik, **«Tarihî bir** M\Wm ª 0 ‰ olurdu bu. Çünkü konuşmanın üzerine romanımızın erkek kahramanı kendine geldi ve tam bir düşünce havası içine girdi. Biz konuşmanın yılını, ayını, gününü ve saatını tespit edemediğimiz için buna **«Tarihî an»** diyeceğiz. Derken Camille:

— Karımın nereye gittiğini hemen bilmek isterim! diye gürleyiverdi. Benim de onun yanına gitmem gerek.

Camille'in beklenmedik bu davranışı karşısında yıldırımla vurulmuşa dönen Jesusmarie şaşkınlık içinde delikanlıyı da yanına alarak Bayan Léo'nun oda-

sına girdi, kendisinin damat beye meram anlatmasını istedi.

— Torunum hastadır, diye söze başladı Bayan Léo. Mutlak bir dinlenmeye ihtiyacı var. Şu anda kendisinin rahatsız edilmesinin hiç de zamanı değil. Zaten yanında annesi de var. Ona gerekli yardımı yapıyor.

— Karıma bir şey söyleyecek değilim. Sadece nereye gittiğini öğrenmek istiyorum. Özür dilerim, kendisinin yanına gitmek zorundayım, çünkü bendeniz kocasıyım.

Plân hazırlayanlar bazan birkaç noktayı unutur ve bu yüzden hesapta olmayan bir baskına uğrarlarsa da Bayan Léo bu tür plâncılardan değildi. Bütün ayrıntılarına kadar her şeyi düşünmüş, hiçbir şeyi unutmamıştı. Bu nedenle hemen lâfı yapıştırdı:

— Onun kocası mı? Delikanlı, siz henüz onun kocası sayılmazsınız!

Tam o anda Bayan Léo'nun bu lâfı üzerine bir mucize olmuş ve Camille her şeyi pek iyi anlamıştı.

— Ya öyle mi? dedikten sonra delikanlımız odadan ok gibi fırladı, merdivenleri ikişer ikişer inip evden çıktı ve koşarak uzaklaştı.

Yirmi dakika sonra hâlâ koşmaktaydı. Karanlık basmış, sayfiye yeri zindan kesilmişti. Camille, yoldan geçen iki tekerlekli bir yük arabası görünce arabacıdan kendisini de almasını rica etti.

— Nereye gidiyorsunuz? diye sordu adam.

— Nereye isterseniz.

— Öyleyse binin, demek ikimiz de aynı yolun yolcusuymuşuz.

Camille şehrin kenarında bir yerde arabadan indi. Şehir binlerce ışıklarla gündüz gibiydi, delikanlımız sanki başka bir dünyaya gelmişçesine dalgın dalgın çevresine bakıyordu.

Önce yol üzerindeki bir sıraya oturdu. Yolun öte yanında, odalarından sadece birinde ışık yanan

karaltı halinde büyük bir ev görülüyordu. Camille'in oturduğu yerden odanın tavanındaki oymalı süsler seçilebiliyordu. Bu süslü tavan kendisine hiç de yabancı gelmedi, bunu nerede gördüğünü hatırlamaya çalıştı. Sonunda hatırladı ve yolun karşı tarafına geçerek o eve doğru yürüdü, kapının zilini çaldı.

•

CASİMİR AMCA, odasında bir şeyler yazmakla uğraşıyordu. Camille'in içeri girdiğini görünce başını kaldırarak:

— Vay! Seni buraya hangi rüzgâr attı? diye sordu.

— Ben de bilmiyorum Beyefendi.

Bundan sonrasında Camille, başına gelenleri kısaca anlattı. Casimir amca olayları daha geniş ve bütün ayrıntılarıyle anlatmasını istedi. Delikanlı da her şeyi temiz yürekle bir bir söyledi.

— Yaşa! diye alay etti Casimir amca. Bütün olaylar karşısında yapabildiğin iş topu topu bu mu?

— Başak ne yapabilirdim? Onlar yedi kişi, ben bir başımayım...

— Evet, yedi kişiye karşı bir sersem tavuk!. Yahu, söyle hele: Sen Charlotte'un kocası mısın, değil misin?

— Henüz kocası değilim! diyerek içini çekti Camille. Bayan Léo da bizzat bu nokta üzerine benim dikkatimi çekti. İşte bunun üzerine ben de evden kaçtım.

Casimir amca gülerek:

— Bravo! dedi. Asıl yapılmaması gereken biricik şey buydu oğlum! Sen aile ocağını terk ettin, işte onların da beklediği oydu zaten! Nikâhı bozmak istediklerinde ellerindeki en büyük koz, bu olacak. Onların ne dolaplar çevirdiklerini hâlâ görmüyor musun?

— Hayır Beyefendi! Benim anladığım şu, ben artık o evde kalamam.

Casimir amca bir süre sustu. Sonra nazik bir dille sordu:

— Peki oğlum, senin karın hakkındaki duyguların ne?

Delikanlımız sustu, başını öne eğdi.

Bunun üzerine Casimir amca yine kızdı:

— Bana duygularını açıkla be mübarek! diye çıkıştı.

Camille, böyle sert bir adama ince duygularını anlatmaya utanıyordu. Belli belirsiz bir hareket yaptı, sonra omuz silkti.

— Anladım. Öncekinden daha fazla âşıksın karına! Öyle değil mi?

— Evet!

Bu karşılık üzerine Casimir amca bir uşak çağırdı, ona arabayı hazırlamasını söyledi.

— Sen şimdilik evine dön, odandan da hiç çıkma, dedi Camille'e. «Aşağı in» dediklerinde inersin, «odana çık» dediklerinde de çıkarsın.

— Peki, Beyefendi.

— Yahu, bıktım senin bu «Beyefendi» lâfından! Haydi artık oyalanma da evine dön be! Koca olmayı öğrenmeyi de unutma, ha!

— Beni mazur görünüz Beyefendi, ilk defa evleniyorum da!

•

CAMİLLE yanından ayrıldıktan sonra Casimir amca noterin evine gitti ve ona şu kısa açıklamada bulundu:

— Vasiyetnamemi yeniden ve şu biçimde yazmak gerekiyor:

«Bütün servetimi yeğenim Charlotte'a değil, yeğenim Charlotte Debray'ın Camille Debray'dan ola-

cak çocuklarına bırakıyorum. Yeğenim Charlotte'un Camille Debray'dan çocukları olmadığı takdirde kendisi mirasıma ancak elli yaşına geldiğinde sahip olabilecektir. Yeğenim Charlotte, elli yaşına gelinceye kadar servetimin getirdiği gelirler, Brachette Vakfı'na verilecektir. Bu gelirlerden sadece beşbin frank ayrılarak yeğenim Charlotte ve kocası Camille Debray arasında paylaşılmak üzere her ay kendilerine verilecektir.»

— Peki efendim, yarın vasiyetnamenizde bu şartları belirtecek şekilde gerekli düzeltmeleri yaparız.

— Hayır, dedi Casimir amca. Şimdi hemen bu düzeltmeleri yapın. Ataları Haçlı Seferlerine katılmış bir aileye bu iyiliği yapmadan bu gece ölmek istemem.

— Peki, diye sordu noter. Bu düzeltmeyi yaptıktan sonra durumu Bayan Charlotte'a bildirmem gerekir mi?

— Elbette gerekir! Aksi takdirde benim onlara oynadığım oyun ne işe yarar?

6 - +{1 (|▫ &s / u 0▫

MADELLİS AİLESİ Casimir amcanın vasiyetnamesinde bir değişiklik yaptığını öğrenince, Bayan Léo uzun süren bir sinir krizi geçirdi. Sinirleri biraz yatışıp da konuşma yeteneğine yeniden kavuşunca:

— Hayır, dedi. Hayır! Halktan gelme bu adamın beni büyük nine yapmasına izin vermeyeceğim. Torunum Charlotte'un Camille'den olma çocuğunu görmektense ölmeyi yeğ tutarım!

Bu sırada söze karışan Gaston Food, Bayan Léo'nun düşüncesini onaylamakla birlikte her şeyin ça-

resi olduğunu ve hiçbir şeyden umudu kesmemek gerektiğini belirtti, sözlerini şöyle sürdürdü:

— Casimir amcanın hepimize ayrı ayrı bağladığı aylıklar bizlere yetmiyor. Bu durumda Charlotte'un, Camille Debray'dan çocuğu olması için acele etmemiz gerekmez. Çünkü vasiyetnameye göre, bizlere bağlanan aylıklar bir çocuğun doğmasına bağlı değil. Deyimi mazur görün: İnsan yaşadıkça umudunu kesmemelidir.

Bunun üzerine, önce de belirttiğimiz gibi daima pratik düşüncelere sahip olan Edo Food söze karıştı:

— Yaşamak umuduna sahip olan biz değiliz, Casimir amcadır, dedi. Onun bizlere bağladığı aylıklar, bir lütuftan ibaret. Bunun hiçbir kanuni özelliği yok. Casimir amca istediği zaman hepimizin aylıklarını kesiverir, o zaman bunca kalabalık aile onun yalnız Charlotte'a verdiği 5000 frankla geçinmek zorunda kalır. Ayrıca bunun yarısı da vasiyetnameye göre, Camille'indir. Böyle olduğunda da hepimiz sürüm sürüm sürünürüz.

Bayan Elisabeth:

— Evet, diye onayladı, içini çekti. Bu para benim dişimin kovuğuna girmez.

Pratik düşüncelere sahip olduğu gibi aynı zamanda mantığı da oldukça güçlü Edo Food şöyle dedi:

— O halde Madellis ailesi böyle kötü bir duruma düşmemek için her gün yatıp kalkıp Casimir amcanın ömrüne dua edecek, öyle mi?

Ailenin yetkili kişileri bir ağızdan haykırdılar:

— Asla! Olmayacak duaya ne diye amin diyelim!

Edo Food, bu kuru gürültüye papuç bırakmadı:

— Benim ileri sürdüğüm, Charlotte'un doğurmasını geciktirmek değil, tersine onun bir an önce çocuk sahibi olmasını dilemek!

İnandırıcı bir düşünce biçimiydi bu, işin içinde herkesin kişisel çıkarı söz konusu olduğundan der-

hal oy çoğunluğuyla kabul edildi ve herkes bu sorun üzerinde sessiz sedasız düşüncelere daldı.

Sessizliği ilk bozan, Gaston Food oldu. Gerçekten Haçlılar soyundan gelme olmakla beraber yücegönüllü bir adamdı. Hemen ayağa kalktı, şu kısa konuşmayı yaptı:

— Pekâlâ, öyle olsun! Kişisel gurur, ortak çıkar önünde boyun eğmelidir. Eğer herkesin iyiliği için birimizin kendini feda etmesi gerekirse ben hazırım Yani, Charlotte'un Camille Debray'dan bir çocuğu olursa, ben bu çocuğun eniştesi olmaya razıyım!

Bunun üzerine Edo omuz silkti; çünkü gerek bu sorun, gerekse alınacak karar onu pek ilgilendirmiyordu.

Bayan Flaminie:

— Ah Yarabbi! Nedir bu başımıza gelenler! diye inledi.

Bayan Léo susuyordu. Tam o sırada Charlotte, koltuğundan kalktı ve kesin kararını vermiş bir tavırla:

— Hayır! diye haykırdı.

Bayan Léo, torununu tepeden tırnağa takdirle süzdü.

— Ne ben, ne Charlotte, Camille'den olma bir çocuğa taraftar değiliz. Bunu iğrenç bir olay saymaktayız! Gerçi şu durumda Charlotte'un, Camille'den bir çocuğu olması gerektiğini kabul ediyoruz fakat Charlotte'un böyle bir kocası olmasından ele güne karşı utanç duymaktayız!

— O halde bu çocuk gizli mi kalacak? diye sordu Gaston Food.

— Bizim gibi atalarından soylu insanların gizli çocuğu olamaz!. Çocuklar, bir kocanın varlığı ile haklı gösterilmelidir. «Charlotte'un kocası Camille Debray'dır» diyemeyiz. Küçük düşeriz, elâleme rezil oluruz, milleti üstümüze güldürürüz. Böyle olunca, Charlotte'un kocasını, bize lâyık olacak biçimde ye-

tiştirmeli, eğitmeliyiz. Ancak o zaman geleneklerimize bağlı kalmış oluruz.

— Ama Camille Debray, bu haliyle Charlotte'un kocasıdır. Varlığını ve aramızda bulunduğunu inkâr edemeyiz ki... diye uyarmada bulundu Gaston.

— Evet ama, diye cevap verdi Bayan Léo. Elimizde şimdi bir ham madde var, ondan bir koca meydana getirebiliriz. Bay Debray'ın kişiliğinde bize arzettiği bu madde pekâlâ yeterlidir. Görünüşü bakımından gösterişli ve sevimlidir bu adam, gençtir, uysaldır ve yumuşak huyludur. Yani henüz eğitilebilir ve ailemize lâyık bir hale getirilebilir durumdadır. Eğer onun eğitimini sağlayabilirsek elâleme gülünç olmaktan kurtuluruz.

Charlotte'dan başka herkes bu sözleri onayladı. Fakat genç kız ayağa kalktı:

— Anneanne, imkânsız bir şey bu! Camille benim hoşuma gitmiyor! Onu asla sevemeyeceğim!

— Duygulanmanın, duygularının esiri olmanın sırası mı şimdi? diye mırıldandı Gaston. Sonra, seni onu sevmeye kim zorluyor?

— Sevgili torunum, diye içini çekerek Bayan Léo sözlerine devam etti. Bu meselede söz konusu olan aşk değil, evlenmedir. Tanrı, bize lâyık olmayan bir damadı vermiş bulunuyor. Bu cezayı mümkün olduğu kadar hafifletmek, daha az acı hale getirmek zorundayız. Yoksa senin kadar bizler de acı çekmekteyiz, bunu böyle bil.

Charlotte suratını astı:

— İyi ama, koca olarak Camille'e sahibim, onun çocuğuna da mı sahip olacağım?

— Ağzından çıkanı kulağın işitsin Charlotte! Bunlar bir genç kıza yakışmayan sözler. Sen aklını böyle şeylere yorma, bu gibi işleri senin yerine biz düşünürüz.

— Peki anneanne!

Biz burada şunu da belirtelim: Charlotte, anne-

annesinin sözlerine inanmış mıydı, inanmamış mıydı? Bu sorunun cevabını ne sayın okuyucularımız sorsun, ne de biz söyleyelim!

•

CAMİLLE'İN, Casimir amca ile görüştükten evine dönüp kapısı vuruluncaya kadar geçen süre içinde düşünceleri ne olmuştu? Onu da açıklayalım: Bu, biraz türlü çeşitli olmuştu, daha doğrusu bir tek düşüncesi vardı, o da Charlotte'tu. Delikanlı kendi kendine: «Ben yalnız ona âşık olmakla kalmadım, üstelik onunla evlendim de. Eğer hakkımı değerlendirmek istersem, o benim karım da olacaktır!» diyor, bu hakkını değerlendirmeyi kabul etmediğini üzüntü içinde yine kendi kendine tekrarlıyordu. «Bu ailenin her istediğini yapacağım, onların beni aptal yerine koydukları için değil, Charlotte'un benden tiksindiği için. Casimir amca, bir genç kızı bir erkekle evlenmeye zorlayabilir, hatta evlendirdikten sonra o kadını kendi yanında yaşamaya da zorlayabilir ama o kadını, kocasını, sevmeye zorlayamaz. O halde, ben, Charlotte beni nasıl sevecekse ona öyle davranmalıyım. Fakat bunun için ne yapmalı? Eğer Tanrı bana yardım etmezse bu işi nasıl başarırım?»

Camille'in bu düşüncesini öğrenen sayın okuyucularımızın sevineceklerini umarız. Böylece her şey aydınlığa kavuşuyor. Camille, artık Madellis ailesi içine gökten inmiş, ne yaptığını bilmez bir kişi değildir. Şimdi, o, sağduyu ve yeteri kadar zekâya sahip, normal bir insandır. Başka bir deyimle o şimdi bir koca bebektir. Çocukça davranışları olmakla birlikte tam tamına normal bir delikanlıdır. Bu nedenle düşüncelerini kolayca kavrayabilir ve alınyazısı üzerinde heyecan duyabiliriz.

Biraz önce Camille'in kapısının vurulduğunu söy-

lemiştik. Şimdi işin estetiğine ait düşünceleri bir yana bırakalım da neler olduğunu görelim.

— Buyrun! diye seslendi Camille.

Bunun üzerine kapıyı aralayıp aralıktan başını uzatan Jesusmarie:

— Sizi istiyorlar Bay Camille, diye bildirdi.

Camille, sırtına acele bir ceket giyip kapıya doğru yöneldi. Kapı önünde Jesusmarie tekrar karşısına dikildi.

— Koyu renk bir ceket giymenizin daha uygun olduğunu size hatırlatırım, dedi.

— Neden? diye sordu Camille. Ölen biri mi var?

— Hayır efendim. Yas söz konusu olsaydı, o zaman size siyah bir ceket giymenizi söylerdim; oysa şu anda koyu renk bir ceket diyorum size.

Bu iki renk arasındaki küçük ayrılığı kendine göre yorumlayan Camille:

— Galiba, bir hasta var, öyle mi? diye sordu.

— Hayır efendim, o da değil! Şimdi akşam saatıdır. Şuna eminim, sofrada sizi bekleyen kadınlarla erkekler koyu renkli bir kostümle görürlerse daha çok değer kazanırsınız.

Camille yemek masasına gidip Madellis ailesini çepeçevre toplanmış olarak gördüğünde, içinden: «Yarabbi, sana sığınıyorum!» diye dua etti. Şunu da belirtmeliyiz; yemek anında Jesusmarie sofracıbaşı sıfatıyle gerçekten pek güzel hizmet ediyordu. Ama bir sofracıbaşı da mücizeler yaratacak değildir elbette. O da bir davetlinin istiridyeleri fındık kıracağı ile açmasına ve meyvesini kaşığıyla soymasına engel olamaz. Bu bakımdan yemek boyunca bazı potlar kırdığını anlayan Camille, ailenin kişilerinden özür dileyip tekrar odasına kapandı.

— İlk sınav, işe sıfırdan başlamak gerektiğini gösterdi, diye söze başladı Bayan Léo. Bu adam son derece görgüsüz, kaba saba biri.

Bunun üzerine Camille'in eğitilmesi konusunda

herkes bir şey söyledi. Sonunda pratik düşüncelere sahip olduğunu bildiğimiz Edo'nun teklifi kabul edildi.

— Bu adamın zihni henüz işlenmemiş, el sürülmemiş durumda. Onu birdenbire yormamak, yavaş yavaş ve giderek işlemek gerekir. Sözgelişi, yirmi çeşit yemeğin her birinin nasıl yenileceğini bir gün içinde ona öğretmeye kalkmak doğru olmaz. Bu yüzden ona kolay gelecek bir türlü yemeğin nasıl yenileceğini öğretmekle yetinmeliyiz.

Herkesin kabul ettiği bu öneriden sonra ertesi gün Camille'e ayrı küçük bir salonda, sabah kahvaltısında içine ekmek ufakları doğranmış bir çorba verildi. Bizim delikanlıya üç gün süre ile bu çeşit çorbadan başka bir şeye el sürdürmediler. Bundan sonra ordövrlere geçildi. Ona nasıl yenileceğini öğretmek üzere Bayan Robine görevlendirildi. Camille bu işi istenen biçimde beceremediği için ayrıca Robine tarafından kendisine ek dersler de verildi. Bundan sonra Gaston'un yönetimi altında biftek kursları başladı. Daha sonra çorba içme dersleri profesörü Bayan Flaminie tarafından, daha sonra taş kebabı yeme dersleri profesörü Bayan Robine tarafından ve nihayet meyve yeme dersleri de profesör Bayan Elisabeth tarafından verildi.

Bu dersler onbeş gün sürdükten sonra Camille'e tatlıların nasıl yenileceğinin öğretilmesine başlandı ve Bayan Léo'nun yönetimi altında üç gün de bu dersler sürdü. Şimdi Camille, kahve içme dersinin kim tarafından verileceğini merak ediyordu. Kimbilir, belki de bu dersi kendisine Charlotte verecekti...

Camille merakını gidermek üzere bu meseleyi Bayan Léo'ya sordu. Bayan Léo:

— Bir soylu kişi sofrada belli olur, dedi. Charlotte'un size değer vermesi, sizin soylu bir kişi olmanıza bağlıdır. Siz bir yemeği serbestçe ve görgü kurallarına uygun olarak yemek yeteneğine sahip olduğunuz zaman, Charlotte sofrada sizin yanınızda

oturacaktır. Bundan önce torunumun yüzünü görmeniz imkânsızdır.

Aradan yirmi gün kadar geçtikten sonra Bayan Léo, Camille'i bir tekrarlama sınavından geçirmeye karar verdi. İşte o zaman, uygulamış oldukları pedagoji metodunun kötülüğü meydana çıktı. Bu sınavda, Camille'in daha önce birer birer yemeye alışmış olduğu yemeklerin hepsi birden sofraya kondu. Camille, bunların yenme usullerini birbirlerine karıştırdı. Gerçi balığı görgü kurallarına uygun biçimde yediyse de piliç kızartmasını balık bıçağıyla kesti, üzüm salkımının sapını eliyle tuttu, sonra taneleri birer birer koparıp soydu ve bunları çatalını bastırarak yedi!

Onun bu davranışlarından utanç duyan sofracıbaşı Jesusmarie az kalsın bayginlıklar geçiriyordu. Camille yemeğini yediği sırada kendisini seyretmekte olan Charlotte yerin dibine geçti ve yarım kocası sayılan bu adama karşı içinde bir tiksinti duydu. Camille'in bu sınav sırasında kırdığı en büyük pot bir istiridyenin kabuğunu bıçakla kesmeye kalkması, o arada da istiridyeyi kaydırarak bunu Charlotte'un yüzüne sıçratması oldu. Charlotte fena halde kızıp haykırdı:

— Bakıyorum, epeyi ilerlemeler kaydetmişsiniz! Önceleri benim yüzüme buket atardınız, şimdi de istiridye atıyorsunuz! Bu ilerlemelere devam edin, herhalde gelecekte yüzüme çorba kâsesini de fırlatırsınız!

Camille başını önüne eğdi, utançla sofradan kalktı ve aklını başına toplamak üzere odasına gitti. Onun bozguna uğramasından hemen sonra salonda yine aile kongresi toplandı. Bayan Léo:

— Yalnız görmeye dayanan bir metotla bu adama bir şey öğretemeyeceğiz, dedi. Rasyonel bir metod uygulayıp bu adamı sürekli olarak göz altında bulundurmak gerekli. Bunun için de onu uzmanların eline teslim etmekten başka çare yoktur.

Gaston:

— Uzmanların da olumlu bir sonuca varacakları şüpheli, dedi. Eğer Bay Camille benimle birlikte bir biftek yemesini öğrenemezse, kim olursa olsun onunla beraber yediği zaman da öğrenemeyecektir. Bir eşeğe bu kadar ders verseydik, o bile şimdiye kadar bunu öğrenirdi!

— Bir güçlüğe cesaretle karşı çıkmak gerek, diye Bayan Léo kestirip attı. Ben eminim, bu işin de bir çaresi vardır. Şimdi onu bulmamız gerek.

Bu sözler üzerine, kongreye katılanların bakışları Bayan Léo üzerinde toplandı. Bayan Léo:

— Bu adamı bir okula vereceğiz, diye kararını belirtti.

— Bu yaşta, koskoca bir adam okula gönderilir mi? Hiçbir okul müdürü onu kabul etmez ki.

Bayan Léo:

— Bayan Léo gibi soylu bir kadının hatırı için olağan dışı işlem yapmaya hazır kişiler bulunur! dedi, herkese tepeden bakar bir tavırla göz gezdirdi.

Oldukça pratik düşüncelere sahip olduğunu bildiğimiz Edo söze karıştı:

— Ama, bakalım bu adam okula gitmeyi kabul edecek mi?

— Charlotte'un uğruna her türlü budalalıkları yapacak adam vardır! diye Charlotte haykırdı. Ben bu işi üzerime alıyorum. Şimdi gidip Camille'le konuşarak anneannemin kararına uymasını sağlayacağım.

Bayan Flaminie:

— Charlotte, kızım! diye haykırdı. Bir odada bir erkekle başbaşa kalman hiç de doğru bir şey değil!

— Korkma anne! O erkek değil, benim kocam!

SEKİZİNCİ BÖLÜM

ÜNLÜ «PİPET» KOLEJİ MÜDÜRÜ, son derece ağır başlı, daima kolalı gömlekler giyen yaşlı bir kişiydi. Öğrenciler onu pek sevmemekle beraber kendisine büyük saygı gösterirlerdi. Sözü geçen müdür, okulun konferans salonuna girdiğinde bütün öğrenciler ayaklarını yere vurup gürültüyle ayağa kalktılar. Salon sessizliğe kavuştuktan sonra müdür:

— Sevgili çocuklarım, diye söze başladı. Şu dünyadaki büyük gizli şeyler arasında, elektrikle insan beynini ilk sıraya koymak gerekir. Gerçi şimdiye kadar elektrikle işleyen binlerce makineleri ve insanın beynindeki dalgalarla meydana gelen binlerce davranışları gördük ama her ikisinin de ne olduğunu pek açıklayamadık. Gerek elektrik ve gerekse insan beyni alanında henüz çözüm yolu bulmamış durumlarla karşılaşırsak hiç şaşıp kalmamalıyız. Bunları soğukkanlılıkla hemen kabul etmeli, bu konuda gereksiz tartışmalarla yorumlara girmemeliyiz.

Bunu böylece saptadıktan sonra, bu konuşmamızda elektriğin söz konusu olmadığını öncelikle belirtmek isterim. Gerçekte elektrik söz konusu olsaydı, işin içinde gizli tutulması gereken bir şey olmazdı. Benim burada söz konusu edeceğim şey, insan beyniyle ilgilidir. Şimdi bir insan düşünün ki, ağır bir hastalık etkisiyle aydın ve saygıdeğer insan kişiliğini yitirmiş ve bunun sonucu da o bayağı, kaba halk tabakası içinde kalmıştır. Bu olaya konu olan kişi şimdi yirmibeş yaşını geçmiş bulunuyor. Çok soylu bir aileden gelmektedir, bu soylu kişiler ara-

sında yaşamaya lâyık olmak üzere yeniden eğitilmeye ihtiyacı vardır. Eğitim söz konusu olunca da bütün dünyada pedagojik metodlarıyla ün salmış Pipet Koleji hatıra gelir tabii. İşte sevgili çocuklarım, bu yeni okul arkadaşınızı sevgi ve içtenlikle kabul etmenizi sizlerden rica ediyorum. Merakınızı onun üzerinde toplamayı değil, onunla dost olmayı, onu sevimli görmeyi düşününüz daima.

Bu sözler, okul müdürünün gerçekten pek önemli bir söylevini kapsıyordu ve onun inandırıcı sözleri hemen etkisini gösteriverdi. Yirmibeş yaşını geçmiş koca delikanlı konferans salonuna girdiğinde müthiş bir uğultu duyuldu. Bu arada öğrencilerin bir çoğu «Buyursunlar dedemiz!» diye bağırıştılar.

Elektrikle insan beyninin birçok gizlilikleri olduğuna kuşku yoktu. Aksi halde Camille Debray ne cesaretle bu matrak çocukların arasına katılabilirdi? Ya da, bu konu elektrik alanına ait olsaydı, bizim zavallı Camille'in kafatası içinde o zaman beyin yerine bir Ruhmkorff bobini bulunurdu!

Hayır, sayın okuyucular! Camille'in beyni, gerçek ve normal bir beyinden daha gerçekti. Ama onun kalbi de gerçek bir kalpten daha gerçekti. İşte Charlotte, onun beynine değil, kalbine seslenmişti.

O gün Charlotte'un Camille'le yaptığı konuşmayı burada anlatmaktan vazgeçmemiz gerekir mi acaba? Biz buna imkân görmüyoruz. Anlatmazsak, hainlik etmiş olacağız.

•

O GÜN Charlotte, bir mucize gibi Camille'in odasında görünüverdi ve tabii, Camille de bunu tam bir mucize olarak kabul etti.

Biraz konuşmamızı arzu eder misiniz sayın kocam Bay Camille? diye Charlotte güler yüzle sordu.

Camille susuyordu çünkü kendisinde cevap verme gücü bulamamıştı.

— İstemiyorsunuz demek? Benimle evlendiğinizden ötürü üzgünsünüz de ondan mı acaba?

— Hayır, haşa! diye Camille haykırdı.

— Ama ben öyle değilim! Olan oldu artık. Geriye dönme imkânımız yok. Geri gelmeyecek bir şey için ağlamamak gerek. Siz benim kocamsınız, haydi öyle olsun!

— Casimir amca da böyle söylüyor ama anneanneniz bunun tam tersini iddia etmekte.

— Benim yakınlarımı, hısım akrabamı, rica ederim, bir yana bırakınız. Evlenme olgusu yalnız ikimizi ilgilendirir.

— Ben hiç de öyle sanmıyorum Bayan! Bizim evlenmemiz, özellikle başkalarını ilgilendiriyor gibi geliyor bana.

— Siz görünüşe aldanmayın. Bu işle ilgili olan sadece ikimiziz. Zorlukları da yine ikimiz yeneceğiz. Öyle değil mi?

— Evet Bayan.

— Güzel! Şimdi ikimiz karşı karşıyayız ve açık seçik konuşabiliriz. Şimdi bana söyleyin, benimle aşkınız dolayısıyle mi, yoksa çıkarınız için mi evlendiniz?

— Size olan aşkımdan ötürü evlendim Bayan. Bunu yeminle söyleyebilirim. İki yıldan beri her sabah bahçenin bir köşesinde saklanır, sizin pencereye çıkmanızı beklerdim. Sizi gördüğüm her günüm, sevinç ve mutluluk içinde geçerdi. Affınızı dileyerek söylüyorum, sizi her zaman sevdim.

Charlotte:

— Bundan ötürü gerçekten acı duyuyorum, diye içini çekti. Ben ise tersine sizi hiç sevmedim, sizinle çıkarın yüzünden evlendim. İki gün içinde kendime bir koca bulmam gerekiyordu, aksi takdirde amcamın mirasından yoksun olacaktım. Önüme çıkan ilk erkeği koca diye seçtim; içtenlikle söylediğim bu sözlerime değer vereceğinizi umarım.

— Size teşekkür borçluyum. Benim varlığımın farkında olduğunuz umudu içindeydim. Sizinle evlenmemin nedeni, sizin da bana bu arzunuzu bildirmeniz oldu. Böyle olmasa sizinle evlenmezdim tabii.

Charlotte gülmeye başladı. Zavallı Camille onu eğlendiriyordu.

— Siz halim selim bir delikanlısınız Bay Debray, dedi. Fakat mesele şurada: Biz evliyiz, hayatımız boyunca evli kalacağız. Bu nedenle birlikte yaşamalıyız, hatta çocuklarımız bile olmalıdır.

Camille'in yüzü kızardı:

— Bayan, dedi. Sizi temin ederim, bu noktada ben, sizin arzunuza göre...

— Evet, size inanıyorum Bay Debray, ama kanun kanundur. Biz evliyiz, birlikte yaşamak ve çocuk sahibi olmak zorundayız. Karı koca birbirlerini sevdikleri zaman her şey son derece kolaydır. Zorluklar, onların birbirlerini sevmedikleri zaman baş gösterir.

Camille:

— Ben sizi seviyorum! dedi.

— Bu da az bir şey değil Bay Debray. Buna göre, mesele, yüzde elli oranında çözülmüş demektir. Kalır geriye öbür yüzde ellisi; yani, ben. Her şeyin yolunda gitmesi için, benim sizi biraz olsun sevmem gerekli. Size söz veriyorum, bunun için her şeyi yapmaya hazırım.

— Sizin ne asil ruhlu bir kız olduğunuzu biliyordum zaten!

— Fakat bugünkü durumda, sizi sevmem imkânsız. Ben sizi ancak, soylu bir ailenin geleneklerine lâyık olduğunuz, sizi kadın arkadaşlarıma takdim edebildiğim ve siz kültürlü, aydın, eğitilmiş olduğunuz zaman sevebileceğim. Her şeyden önce benim size saygı göstermem zorunlu. Bu da size bağlı bir şey.

— O halde sayın Bayan, bana ne yapmam ge-

rektiğini söyleyin lütfen! Ben bütün iyi niyetimi ortaya koydum, fakat siz de takdir edersiniz, onbeş gün içinde balıkla etin nasıl yenileceğini öğrenmem mümkün değil. Bu konudaki çalışmalarıma devam edeceğim, hatta geceleri bile yemek yiyeceğim. Yalnız bana biraz zaman verin...

— Mesele, sadece yemek yemeği öğrenmekten ibaret değil, hatta bu konunun önemi bile yok Bay Debray. Ruhunuzu inceltmeniz, kültürlü olmanız; hem maddî, hem manevî bakımdan yaşamayı öğrenmeniz gerek. Sizin zekânızla aşkınıza inancım var.

Camille:

— Evet, her şeye hazırım! diye haykırdı.

Bunun üzerine Charlotte sordu:

— Peki, eğitiminizi geliştirmek, olgunlaştırmak üzere bir okula girmeyi kabul eder misiniz?

— Okula mı? Fakat ben yirmibeş yaşını çoktan geçmiş bir adamım!

— Yanlış anlamayın! Küçük çocukların gittiği bir ilkokula değil, daha büyüklerin okuduğu bir koleje gideceksiniz... Sizdeki boşlukları kapamak üzere başvurulacak tek çare, okuldur. Bir sürü öğretmen tutup size özel dersler aldırsak bile, yine olumlu bir sonuç elde edemeyiz. Sonra, işi burada gizli tutmamızı nasıl sağlarız? Hepimiz gülünç duruma düşeriz sonra. Benim dediğim okul, İsviçre'de. Orada eğitilirseniz kimse olanın bitenin farkına varmaz.

Camille üzgün üzgün:

— O halde, sizi artık göremeyecek miyim? diye sordu.

— Göreceksiniz elbet. Ara sıra ben gelip sizi göreceğim.

— Peki, benimle alay etmeyecek misiniz? Öyle ya, bir koca okula başlıyor, çok garip bir şey bu, değil mi?

— Hiç de değil! Büyük bir fedakârlık aslında. Sizin bana olan aşkınızı ispatlayan güzel bir davranış

üstelik. Sizi gerçek değerinizle ölçmeme, ayrıca beni size yaklaştırmaya tam bir vesile olacak.

•

CHARLOTTE, ailesinin kongre salonuna tekrar girdiği zaman bütün gözler, bir şeyler sorarcasına üzerinde toplandı. Charlotte:

— Ben bu adamı budalanın biri sanmıştım, ama hiç de öyle değilmiş, dedi.

— ???

— Sıfır numara aptalın teki! diye genç kız sonucu belirtti. Hatta uğruma ana okuluna bile gitmeye hazır olduğunu söyledi.

Bayan Léo torununu kucaklayarak:

— Kızım senin zekâna hayranım! dedi.

— Charlotte, sen müthiş bir insansın! dedi Gaston enişte.

Annesi Flaminie:

— Yaman bir kız, yaman! dedi.

— Sen dünyanın en akıllı kızısın! dedi teyzesi Elisabeth.

— Sen aynı zamanda matrak bir kızsın! dedi yeğeni Robine.

Bundan sonra, az çok sağduyu sahibi olduğunu bildiğimiz Edo da lâfa karıştı:

— Ama ne yazık, böyle sıfır numara aptal bir adamın karısı oldun! diye ekledi.

Bayan Food:

— Tam tersine ne mutluluk, ne mutluluk! diye haykırdı. İdeal koca dediğin işte böyle olmalı!

Bu söz üzerine Bayan Food'un kocası Gaston, kaygılı bir tavır takınarak düşünceye daldı. Karısının her zaman kadın arkadaşlarına: «Çok mutluyum, ideal bir kocam vardır!» dediğini duyar dururdu. İdeal koca olduğuna göre, Gaston da mı sıfır numara aptaldı? Bayan Food, kocasının kaygısını hemen sezdi, dönüp:

— Kocacığım, hiç tasalanma. Senin durumunda ayrı bir özellik vardır, dedi.

Böylece Gaston Food'un kaygısı o anda duman olup uçuverdi.

•

HİKÂYEMİZİN bu noktasına gelince, Bayan Léo'nun Pipet Koleji müdürüne hangi yollardan etki ettiğini anlatmayı fazla ve gereksiz buluyoruz. Daha önce kolej müdürünün çektiği içli söylevinin tam metnini açıkladık. Bu söylev, işin iç yüzünü yeteri kadar aydınlatmaktadır. Burada Camille Debray'ın okula başladıktan sonra ilk günlerde çektiği acılar üzerinde de ayrıca duracak değiliz. Bu noktaları atlamak zorundayız, çünkü işler karışmakta ve yeni gelişmeler bizi acele etmeye zorlamaktadır.

Şimdi Bay Médité Filet adlı bir kişinin tartışmaya giriştiğini açıklayalım.

Okurlarımız, belki bu kadar çok kişinin hikâyemize gireceğini önceden görememişlerdir. Bay Médité Filet'nin bu işlere karışacağını tahmin edemediklerinden ötürü sayın okuyucularımız boş yere tasa etmesinler. Çünkü şu aşağılık dünyada gözümüzden kaçan o kadar çok şey var ki, sayısını kimse bilmez!

İşte Bay Médité Filet de böylece okurlarımızın gözünden kaçmış, sonra ekmediğimiz yerde bitivermiştir!

Tekrar ediyoruz: Okurlarımız bundan ötürü tasa etmesinler, hiç üzülmesinler!

Bay Médité Filet'nin neden ötürü işin içine girdiğini birazdan öğreneceksiniz.

DOKUZUNCU BÖLÜM

BAY MÉDITÉ FILET'NİN hikâyemize bir çeşit balıklama dalışını anlatmazdan önce genç Dester'den söz açmak, galiba daha uygun olacak.

Genç Dester, günün birinde bir sabah en fiyakalı elbisesini giydi ve Wagoon adlı ailenin evine gitti. Bay Wagoon'un karşısına çıktı ve:

— Efendim, sizin kızınızla evlenmek istediğimi bildirmekle mutluyum, dedi.

Bay Wagoon:

— Hayır, olmaz! diye kesti attı.

Ve sonra bu delikanlıya sağdaki çıkış kapısını parmağıyla gösterdi. Böylece başka bir odaya girmiş oldu ve orada Bayan Wagoon'la karşılaştı. Delikanlı yalvarır bir eda ile:

— Bayan, dedi. Ben bir yıldan beri sizin aşkınızdan ölüyorum. Size aşkımı bildirmek üzere bana bir randevu verir misiniz?

Bayan Wagoon da:

— Hayır olmaz! diye cevap verdi. Delikanlıya bekleme odasının yerini tarif etti.

Genç Dester, bekleme odasına gitmek üzere koridordan geçerken Wagoon'ların en küçük çocuklarının dadısına rastladı.

— Bayan, dedi. Aylarca önce ilk defa gördüğümden beri aşkınızdan çıldırıyorum. Bu akşam buluşmak istiyorum. Nerede bekleyebilirim sizi?

— Hiçbir yerde! diye karşılık verdi genç kız. Sonra hizmetçi kızlardan birini çağırdı, ona: «Bu beye sokak kapısını gösteriverin!» diye emir verdi.

Genç Dester hizmetçi kızla birlikte oradan uzaklaştı, beraber yürüdükleri sırada:

— Yavrum, sen benim çok hoşuma gidiyorsun, bu akşam beraber sinemaya gidelim mi? diye sordu.

— Hayır olmaz!

Hizmetçi kız, delikanlıya merdiven başından sokak kapısını gösterdikten sonra yanından ayrılıp yukarıya çıktı. Genç Dester merdivenden indi, sokak kapısının holündeki portmantoda bir şemsiye asılı olduğunu gördü.

— Ah! Bu hepsinden âlâ! diye mırıldandıktan sonra şemsiyeyi koluna takıp çıktı, gitti.

İşte genç Dester'in hikâyesi bundan ibaret. Bu hikâyeyi anlatmaktan amacımız, Bay Filet'nin romanımıza haksız yere girdiğini açıklamaktır. Ne var ki Bay Filet, genç Dester'in girişinin tersine olan bir yoldan romanımıza girmiştir.

Gerçekten Bay Médité Filet, Madellis'lerin villası önünden geçerken bir sıra halinde güzel güller gördü. Bunlardan birini koparmak üzere elini parmaklıkların arasından uzattı.

— Hey! Kimdir o? diye bağırdı hizmetçi kız.

Bunun üzerine Médité Filet bahçe kapısını araladı, içeri girerek güzel kıza elini uzattı:

— İki gül arasından en güzelini seçmiş bulunuyorum! dedi.

Genç kız geri geri çekilerek:

— Eller aşağı! diye bağırdı.

Güzel hizmetçi kız geri geri gittikçe, Bay Filet de onun üzerine doğru yürüdü. Bu sırada Bayan Elisabeth, ağaçların arasından çıkıp Bay Filet'nin yolunu kesti. Bay Filet:

— Küstahlığımı bağışlayınız Bayan, dedi. Uzun süredir sizinle konuşmak istiyordum...

Bayan Elisabeth:

— Bayım, diye sözünü kesti. Benim kocam ve iki

çocuğum var. Bu bahçeye girdiğiniz kapı aynı zamanda sizin çıkıp gitmenize de elverişlidir.

Bunun üzerine Bay Filet geri döndü. Bir çardağın altında kızkardeşi Elisabeth'den daha genç ve daha fazla iştah açıcı Bayan Flaminie'ye rastladı.

— Bayan, dedi. Altı aydan beri sizin aşkınızdan ölen bir adama bir göz atmak lütfunda bulunacak mısınız?

— Rica ederim, çekilip gidin! Ben namuslu bir dulum! Gidin işinize! Şu sırada annemle kızım gelmek üzereler, beni zor durumda bırakmayın!

Gerçekten tam bu sırada Charlotte anneannesine kolunu vermiş, yaklaşmaktaydı. Bu genç kız, kuşkusuz bahçedeki güllerin en güzeli ve en güzel kokulusuydu. Ne var ki yanında taç yaprakları dökülmüş, yalnız dikenleri kalmış bir gül olan Bayan Léo bu hazineyi korumaktaydı. İşte bundan ötürü bizim girişken kahramanımız, ilkin dikenli güle doğru yöneldi:

— Bayan, dedi. Torununuzla evlenmek istediğimi size bildirmekle mutluyum.

Gerek Charlotte, gerek anneannesi şaşkınlık içinde kendisine baktıkları sırada, kahramanımız:

— Efendim ben, dedi. Altavianda soylu ailesinden Médité Filet. Brezilya'da topraklarım, apartmanlarım ve onsekiz çiftliğim var. Bütün servetim, hayatım sizin ve torununuz genç bayanın emirlerine hazırdır.

Bayan Léo gülümsedi:

— Yarın akşam saat beşte vereceğimiz çayda bizi bekletmeyeceğinizi umarım, dedi. Çünkü biz randevuya geciken insanlardan pek hoşlanmayız.

Bay Médité Filet bahçeden çıkıp da yola koyulduğu zaman içinden: «Hiç yoktan iyidir!» diyememişti. Duyduğu sevinçten hayatından memnun yürüdü gitti.

Charlotte'un sorularına cevap vermezden önce Bayan Léo, Jesusmadie'yi, akıllı Gaston'u ve girişken Robine'i, Bay Filet'nin arkasına salarak onu, izlemelerini emretti. Takipçilerin verdiği raporlar sevindiriciydi, Bay Filet'nin sözlerini doğruluyordu. Bay Médité Filet, yeni satın aldığı bir villada oturuyor, yaşayışı için çok para harcıyordu. Bankada büyük bir hesabı ve Tunnel bölgesinde tarlaları ve apartmanları vardı. Sözlerine son derece güvenilir birçok kişiler, onun Brezilya'daki onsekiz çiftliğinin en verimli gelirleri olduğuna yemin edeceklerini söylemişlerdi. İşte bu haberlerden sonra Bayan Léo torununun sorularına karşılık verdi:

— Hayır kızım, hayır, ben deli değilim! Bay Filet'nin gelirleri, Casimir Wonder denen o adamın mirasına boş vermemizi sağlayacak. Evet, Bay Filet, bize asıl gerekli kocadır!

— Öyle ama anneanne, benim daha önce evlenmiş olduğumu unutuyorsunuz galiba!

— Ortada henüz koca yok, bir erkek var a kızım! O da şimdi okulda bulunuyor. Gerçi bir nikâh kıyıldı ama her iş bununla tamam olmadı ki! Bu nikâhı bozmak da güç bir şey değil. Yirmibeş yaşında okula girmiş bir adamın yeteneksizliğine kim inanmaz? Hatta bu adamı bir akıl hastanesine bile attırabiliriz!

— Bu kadarı da fazla oluyor gibi geliyor bana anneanne. Ben vicdan azabı çekerim.

Peki, senin hatırın için onu bu duruma düşürmeyiz!

Bunun üzerine Charlotte, kendisinin ne biçimde davranması gerektiğini sordu anneannesine.

Bayan Léo:

— Sen bu işi bana bırak, dedi. Sen Bay Filet'ye şirin görünmeye çalış ama ihtiyatlı ol! Ben onunla uygun bir zamanda görüşürüm.

Bu olaydan sonra bütün aileye tedbirli olmaları,

işe seyirci kalmaları ve meydana gelecek durumlara şaşmamaları sıkı sıkıya tembih edildi.

O günün gecesi Bayan Léo, uzun uykusu boyunca şu düşü gördü: Başı ayla çevrili katana gibi bir kadın, yerde yatan çelimsiz bir adamın başını sol ayağıyla eziyordu. Adam, hiç kuskusuz yenilgiye uğramış Casimir Wonder'ı temsil etmekteydi. Kadın da Madellis ailesinin kurtarıcısı Bayan Léo olsa gerekti! Bayan Léo'nun düşündeki bu tabloda zavallı Camille arka plânda bile gözükmüyordu. Ama biz, o zavallı delikanlıyı unutmayacak, gidip onu okulunda bulacağız.

Camille, otuz günden beri okuldaydı ve şu anda Charlotte'a göndereceği aşağıdaki mektubu canla başla yazmaya çalışıyordu.

«Sayın Bayan Charlotte,

Bir aydan beri okulda bulunuyorum ve saatlar çok yavaş geçiyor. İlk günlerde çok acı çektim, çünkü okul arkadaşlarım beni «**moruk**» diye çağırıyorlardı. Sonra, bir kargaşalık sırasında bunların en güçlülerinden onaltısını bahçedeki havuza attım. Gerçi ceza olarak beni bir süre hapsettiler ama o zamandan beri bana saygı göstermeye başladılar. Şimdi arkadaşlarım görevlerime bile yardım ediyorlar.

Bundan başka, okulun futbol takımının kaptanı oldum. Şehrin sayılı birkaç takımını yendik.

Aritmetik ve yazılı anlatma dersleri bana pek güç gelmiyor fakat latince ile felsefeye pek aklım ermiyor. Arzunuzu yerine getirmek üzere bütün bu işleri yapmam gerekiyor mu? Bunu size soruyorum.

Sofrada elimden geleni yapmaktayım. Balık ya da sebze verildiğinde hiç şaşırmıyorum. En başarılı olarak yediğim yemek biftek, çünkü pazu kuvveti istiyor. Ben bu konuda idman da yapmaktayım. Gücü yetmeyen birçok arkadaşlarım bifteklerini bana kestiriyorlar.

Şunu da itiraf edeyim; piliç verildiği zaman hayli

sıkıntı çekiyorum, çünkü İsviçre piliçleri çok cılız şeyler. Bununla birlikte bu işin içinden çıkmanın da çaresini buldum: Et parçaları çatal ve bıçakla alınamayacak kadar küçük olduğu zaman bunları çaktırmadan masanın altına atıyorum.

Zanaatım gereği oyma ve yontma kalemlerini kullanmasını iyi bildiğim için sığır eti çok sert olsa bile onu kesebiliyor ve ona çatalımı batırabiliyorum.

Sizin benden memnun olup olmayacağınızı bilmiyorum; öğretmenler, derste çok dalgın olduğumu belki söylemişlerdir. Bu durum kötü niyetimden değil, durmadan sizi düşündüğümden. Ve bir an dalgınlığım geçse, hemen sizi unuttuğumu sanıp kendimi suçlu görüyorum.

Resim öğretmenimizin yaptığım işlerden pek memnun kaldığını size iftiharla bildirmek isterim. Bu alandaki başarımı da zanaatımdaki torna işlerine borçluyum. Şimdi sizin renkli bir portrenizi yapmakla meşgulüm. Bitirdiğim zaman göndereceğim. Saçlarınızı açık yeşil renkte yaptım diye bana darılmayacağınızı umarım, elimde sarı boya hiç kalmadı.

Gelip beni görmenizi rica ediyorum, aksi halde zayıf bir anıma rastlarsa okuldan kaçabilirim. Cevabınızı bekler, size olan bağlılığımı bildirir, sevgi ve saygılarımı sunarım.»

ONUNCU BÖLÜM

JESUSMARİE, Madellis ailesi kişilerinin her birinden emirler alır ve övülmeye değer bir disiplin içinde: «Başüstüne efendim!» derdi, ama bunlardan yalnızca Bayan Léo'nun emirlerini yerine getirirdi.

Çünkü Jesusmarie, Madellis ailesinde hiçbir şeyin Bayan Léo'nun onayından geçmeden yapılamayacağını çok iyi bilirdi. 1898'deki yer sarsıntısı Madellis'lerin evinde hasara yol açmıştı. Jesusmarie, o sırada yazlık evindeki Bayan Léo'ya apar topar gitti ve gözyaşları içinde olanı biteni rapor etti.

— Bayan, dedi. Affınıza sığınarak söylüyorum, uğradığımız yer sarsıntısı evdeki yeşil salonu ikiye ayıran bölmeyi yıkmış, eski porselen çay takımını da tuzla buz etmiştir.

— Pekâlâ, fakat böyle bir olay bir daha olmasın, istemem!

Sözün kısası, Jesusmarie, evde çıt çıksa Bayan Léo'ya haber verir, gelen gidenleri mutlaka ona bildirirdi. «Bayanın berberi geldi efendim» ya da «Filanca şirket Bayan için bir bisiklet gönderdi efendim!» gibi haberleri de aktarırdı. Yani, eve ne gelse mutlaka Bayan Léo içindi bunlar. Sonra Bayan Léo'nun emriyle gerekenlere dağıtılırdı her şey. İşte, Camille Debray'ın da mektubu geldiği zaman Jesusmarie bunu bir gümüş tepsi içine koydu ve doğruca Bayan Léo'ya götürüp sundu:

— Bayan için bir mektup var, efendim!

Bu sırada Bayan Léo yalnız değildi. Eğer yalnız olsaydı kimseden izin almaksızın açar, okurdu mektubu. Fakat o an yanında Charlotte ve Bay Médité Filet vardı.

Bayan Léo, sonunda mektubu açtı, okudu. Sonra ayağa kalkarak:

— Özür dilerim Bay Filet, dedi. Uzakta bulunan akrabalarımızdan birinden mektup aldım, sağlık durumu beni kaygıya düşürdüğünden bir süre tatlı sohbetinizden mahrum kalacağım.

Bayan Léo, ayrılınca herkesin salonu terk etmek zorunda olduğu doğaldır. O kadar ki, Jesusmarie hep: «Günün birinde bu kadın öbür dünyaya göç ederse,

hemen ardından bütün aile efradı da göç edecek midir?» diye kendi kendine sorardı.

— İnşallah ağır bir hastalık söz konusu değildir, dedi Bay Filet. Ve Charlotte'u ateşli bakışlarla süzdükten sonra o da kalktı, gitti.

Değerli misafir gider gitmez Gaston:

— Akrabalarımızdan tehlikede olan da kimmiş? diye sordu.

Bayan Léo somurtarak:

— Biz! diye bağırdı.

— Biz dediğiniz kim? Yani biz mi, siz mi demek istiyorsunuz?

— Yani, sizler ve ben!

Mektubu Charlotte'a verdi ve yüksek sesle okumasını söyledi.

Mektup okunduktan sonra herkes düşüncesini belirtti.

— Gülünç şey! dedi Gaston.

— Aptal herif! dedi Bayan Flaminie.

— Çocukça davranış, dedi Bayan Elisabeth.

— İğrenç! dedi Bayan Robine.

Edo da:

— Tam okul öğrencilerine yakışır, âşıkaâne bir mektup, diye düşüncesini belirtti.

Charlotte başını salladı:

— Kendisini acındırıyor, dedi.

— Bu adam kötülüğe, suç işlemeye eğilimi olan biri! diye haykırdı Bayan Léo. Baksanıza okuldan kaçmak ve ansızın yanımıza gelmekle bizi tehdit ediyor. Böylece kızımızın Bay Médité Filet ile evlenme tasarımızı yok etmek istiyor!

Gaston oldukça akla yakın bir uyarmada bulundu:

— Eğer Charlotte'un Bay Filet ile evlenmesi gerekiyorsa, onun nikâhlı durumda olduğunu Bay Filet'ye açıklamalıyız. Bay Filet'nin hiçbir şeyden ha-

beri olmadan nikâhın bozulabileceğini sanıyor musunuz?

Bayan Léo:

— Hayır, sanmıyorum, dedi. Bay Filet'ye durumu bildireceğiz, fakat her şeyin bir zamanı var. Vakti gelince, durumu bizzat ben anlatacağım. Bay Filet, Charlotte'la nişanlanmak istediği zaman bunun açıklanmasının tam vakti olacaktır. Biliyorsunuz, Bay Filet torunuma kur yapmakla yetiniyor. Henüz resmen bir şey bildiğimiz yok. Bu durumda ne sıfatla ona o hain heriften bahsedebiliriz? Bence bir ay daha bekleyelim, bu esnada Bay Filet, kızımıza daha fazla âşık olmalı, tam tutkun hale gelmeli. Tutkunluğun önüne geçecek hiçbir engel yoktur. Bundan başka, o an gelince biz Bay Filet'nin malî desteğine de sahip oluruz, o zaman marangoz Camille'den vazgeçmemiz kolaylaşır. O herifin okulundan kaçıp evimize gelmesine engel olmalıyız. Bence, asıl sorun buradadır!

— Benim okulda kendisini ziyaret etmemi istiyor zaten, dedi Charlotte. Gider kendisine bir ders daha veririm.

Charlotte'un annesi Bayan Flaminie ellerini kavuşturup korku içinde bağırdı:

— Charlotte! Sevgili kızım! Sen şimdi nişanlı durumdasın! Elâlemin gözleri önünde kendini tehlikeye sokma!

— Koca ne cins olursa olsun benim huyumdaki bir kadın tehlikeye girmez, anneciğim.

Sonunda Charlotte'un okullu kocasına ziyareti karar altına alındı. İki saat sonra genç kız, trende birinci mevki yataklı kompartımanda kurulmuş bulunuyordu.

Çantasından Camille'in mektubunu çıkardı ve tekrar okudu. Kocasının pek salak bir adam olduğu sonucuna vardı. Sonra, bu sonucu pek beyenmediğinden: «Duygulu ve salak adam!» diye düzeltme yaptı.

Bu kez içine bir kuşku girdi: Acaba yalnızca duygulu ve salak mıydı, yoksa salak ve duygulu muydu? Mektubu beşinci okuyuşunda «salak ve duygulu bir adam» olduğu yargısına vardı.

Bundan sonra, Camille'in duygulu olduğu için mi salak, yoksa salak olduğu için mi duygulu olduğu meselesi genç kızın zihnini kurcaladı.

— Mutsuz bir adam bu! dedi kendi kendine ve kalbinin biraz sızladığını hissetti.

Charlotte mektubu yeniden okudu, içinde bir sabırsızlık duydu ve çantasının dibine soktu mektubu. Başka düşüncelere daldıktan sonra da yine kendi kendine:

— Bu adam, Madellis ve Wonder ailelerinden bir kızın kocası olmak küstahlığında bulunan şaşkaloz bir marangozdur! Cehenneme kadar yolu var! dedi.

Ve yolculuğunun sonuna kadarki vaktini trenin penceresinden çevre manzarasını seyretmekle geçirdi. İkindiye doğru gideceği yere ulaştı ve doğruca yolu tuttu. Bu işin hesabını görmek için acele ediyordu.

Kendisini ziyaretçi odasına aldılar, geldiğini hemen okul müdürüne haber verdiler.

Eylül ayının güzel bir günüydü. Avluda okulun iki futbol takımı maç yapıyorlardı, bu sırada uğultu halinde müthiş bir gürültü oldu. Öğrenciler: «Millon! Millon!» diye haykırmaya başladılar. İri yarı bir futbolcu topu kaleye doğru sürmekteydi. Kale de, Charlotte'un bulunduğu bekleme odasına onbeş metre kadardı. Millon'un üzerine bir sürü oyuncu saldırıyorsa da ayağından bir türlü topu alamıyorlardı. Millon, fırsat bulduğu bir anda sıkı bir şut çekti, top yıldırım gibi kaleye girdi, oradan bir kestane ağacının gövdesine çarpıp bekleme odasının penceresinden içeri daldı. Charlotte tam o sırada bu pencerenin gerisindeydi! Şu Tanrının işine bakın, top Charlotte'-

un alnının biraz üzerine rastladı, başındaki şapkasını dört metre öteye fırlatıp attı.

Camille bekleme odasına girdiğinde Charlotte şapkasının tozlarını temizleyip çeki düzen vermeye çalışmaktaydı.

— Bu Millon da kim? diye sordu.

Camille:

— Benim, dedi. Arkadaşlarım ilkin bana «Camillon» diyorlardı, sonra daha kısa olsun diye «Millon» demeye başladılar.

— Öyle tahmin etmiştim zaten. Önce buketleri, sonra istiridyeleri yüzüme fırlatıp attınız, şimdi de sıra futbol topuna geldi! Acaba suratımı çarşamba pazarına çevirmeye yemin mi ettiniz? Sizin bu kadar mı canınızı sıkıyorum?

— Özür dilerim Bayan, yani ben...

Bu sırada odaya müdür girince Camille sözünü tamamlayamadı. Müdür, daha önce Bayan Léo'nun verdiği bilgiye göre Camille'in yeğeni bildiği Charlotte'a saygılarını sundu.

— Şimdi paydos saatıdır, dedi. Bu öğrencimizin okuldaki hal ve gidişi iyi olduğundan alıp biraz gezdirmenizde bir sakınca yok. Hava da çok güzel zaten, üzerinde dinlendirici bir etki yapar, biraz melankolik bir hali var gibi geliyor da bana.

Charlotte, bu teklif karşısında biraz şaşaladı ama kendisini çabuk toparladı:

— Çok iyi olur müdür bey!

Camille elbisesini değiştirmek için odadan ayrıldı. Müdür, Charlotte'la yalnız kalınca ruh hastası olan bu öğrencinin düzelmeye yüz tuttuğunu, bu bakımdan olumlu ilerlemelerde bulunduğunu genç kıza anlattı.

— Çok teşekkür ederiz müdür bey!

Birlikte okuldan çıktıktan sonra Charlotte'la Camille göl kenarındaki yoldan yürümeye başladılar. Charlotte, «Bu salak herifin beni herhangi bir teh-

likeye sokmaması için gerekli çareyi düşünmeliyim!» dedi kendi kendine. Yola çıkarken annesinin verdiği öğüdü hatırlamıştı. Biraz yürüdükten sonra tenha bir kır gazinosuna girdiler, bir çardağın altına oturdular. Yapraklar arasında gölün titreşen mavi suları görünüyordu.

Charlotte ilkin:

— Beni çağırtmıştınız, işte geldim, dedi. Ne demelere okuldan kaçmaya karar verdiğinizi öğrenebilir miyim?

Camille tatlı bir sesle:

— Çünkü sizi özlemiştim, sizi görmek istiyordum, dedi. Bilmiyorum, bu sizin hoşunuza gitmedi mi?

Bunları söylerken alnı boncuk boncuk terlemişti. Biraz önce oyundan ayrılmıştı, şimdi güzel bir kızın karşısında bulunuyor diye, terlemesi şıpınişi duruverecek değildi ya!

— Sıcaktan bunalmakta olduğunuzu görüyorum! Ceketinizi çıkarın bari.

— Buna imkân yok! Soylu bir kişi herkesin gözü önünde, özellikle bir kadının karşısında ceketini çıkarmaz.

— Çok güzel! dedi Charlotte, hayranlığını belirtti. Görgü kuralları bakımından hayli ilerlediğinizi görüyorum. Fakat müsaade benden, ceketinizi çıkarabilirsiniz.

— Bazan bir kadın, aşırı nezaketi dolayısıyle bir erkeğin ceketini çıkarması için ısrar edebilir, böylece erkeği sıcakta bunalmaktan kurtarmak isteyebilir, böyle bir durumda bile soylu bir kişi, kadının bu arzusunu kabul etmemeli, nezaketle bunu ona sezdirmelidir. Çünkü o erkek ceketini çıkarınca, kadın, karşısında göğsü bağrı açık bir hırpani görüp tiksinti duymaya başlayabilir...

— Hırpani mi?

— Evet Bayan, yani kılık kıyafeti perişan, çapaçul bir adam!

Fakat Charlotte, bizim delikanlının çelik gibi kollarını görmek istiyordu. Belki Camille'in o terli kolları hoşuna gitmeyecekti ama buna rağmen isteğinde diretiyordu.

— Bütün bu dedikleriniz, bu düşünceleriniz pek hoş, pek güzel ama ben emrediyorum, ceketinizi çıkarın! dedi.

Camille emri yerine getirdi, çelik gibi kollarını ceketten güneşe çıkardı.

Charlotte, içinden:

«Tıpkı hamal kollarına benziyor!» dedi.

Gerçekten Camille öyle atlet vücutlu bir delikanlıydı ki hani Bay Médité Filet ile bir kapışsalar onu ensesinsen tuttuğu gibi yirmi metre öteye fırlatıp atabilirdi. «Bu boğa gibi heriften Ulu Tanrı beni korusun!» dedi Charlotte kendi kendine.

Camille içini çekti:

— Bu okulda kaldıkça yorgunluk duymaya başladım, dedi.

— Ama başlayalı henüz bir ay oldu! Okulda rahatınız yerinde değil mi? Şahane bir okul, güzel manzaralı bir bina! Güneş batarken kızıl bir renk alan bu gölü hiç seyretmiyor musunuz?..

— Evet ama, ben sizi seyretmeyi yeğ tutarım. Üstelik güneş batarken sizin de yanaklarınız kızarıyor.

— Okulda güldürü dersleri de verdiklerini bilmiyordum doğrusu! Oysa ben size, yanaklarım kızarmadan, yani kızgınlık içinde bakmak istemem, sevgi ile bakmak isterim. Bilmem hoşunuza gitmiyor mu bu?

— Bana böyle kötü suçlar yüklemeyin! Benim sizi sevdiğimi bilmiyor musunuz?

— Biliyorum, bundan ötürü de mutluyum, dedi Charlotte. Ama bana buradaki hayatınızı anlatacak

yerde neden bir takım öğrenci kaprislerinden söz ediyorsunuz? Nasıl, burada iyi çalışıyor musunuz? Sonra, benim portrem ne oldu? Bitirdiniz mi onu?

Bu sözler üzerine Camille ferahladı. Ceplerini karıştırdı, bir tomar kâğıt çıkardı, açmaya başladı. Charlotte'un resmini uzatarak:

— İşte! dedi.

Bunu görünce Charlotte'un az kalsın soluğu kesilecekti. Gerçekten pek güzel bir sanat eseri gibiydi bu resim. Charlotte'un tıpatıp kendisiydi. Hatta daha da güzeldi. Sözde inanmadığını belirtmek isteyerek:

— Bu kadın ben miyim? dedi yarım ağızla.

— Evet Bayan, siz bu kadar güzelsiniz, hatta bundan daha fazla güzelsiniz, dedi Camille. Kendinizi görmüyor musunuz, bilmiyor musunuz?

— Ben, aynamda kendimi milyonlarca defa görmüş bir kadınım.

Camille iki eliyle kendi gözlerini gösterdi:

— Ama bu gözlerle değil.

Charlotte bu konuşmalar devam ederse yelkenleri suya indireceğinden korktu. Çünkü Camille'in hem beynini, hem kalbini kullanmasını bilen; yani hem zeki hem de duygulu bir genç olduğunu anlamış bulunuyordu. Bununla birlikte onu tatlılık ve hileyle yola getirmek gerektiğini anladı. Ve bu andan itibaren Charlotte tatlı dilli ve tam bir hileci oluverdi.

— Benim için kullandığınız güzel sözlerden, güzel deyimlerden ötürü size karşı minnettarım, dedi. Ama öğrenim durumunuzun nasıl olduğunu henüz bana anlatmadınız. Öğreniminiz beni son derece ilgilendiriyor. Biliyorsunuz, her şey bu yoldaki ilerlemelerinize bağlı, öyle değil mi?

Bunun üzerine Camille öğrenim durumundan söz açtı. İşin gerçeğine bakılırsa bir ay içinde pek

çok şeyler öğrenmişti. Charlotte da bundan ötürü memnun olmuş göründü.

— Üç aylık bir süreden sonra karnenizi elbet göreceğiz, diye sonucu belirtti.

— Kısa zamanda bu okuldan çıkabileceğime inanıyor musunuz?

— Size bağlı bir şey bu. Ancak bazı çılgınca davranışlarda bulunmayacağınıza bana söz vermelisiniz. Ben aileme sizin için kefil oldum. Zekâ ve sağduyuya sahip bir genç olduğunuzu onlara bildirdim. Beni yalancı çıkarmazsınız herhalde.

— Siz karar vermedikçe okuldan bir adım dışarı atmayacağıma ant içerim!

Akşam yaklaşıyor ve göl güneşin son ışıklarıyla parıldıyordu. Camille çekingen bir tavırla:

Sandalla küçük bir gezinti yapalım mı? diye sordu.

Charlotte: «Bu gezinti benim adımın çıkmasına yol açacak; yani, beni tehlikeye sokacak bir şey değil. Nerden bakılsa, ceketini çıkarmış, gömlekle kürek çekecek olan bu adam tam bir balıkçıya benziyor,» diye düşündü.

Sandalla oldukça uzun bir gezinti yaptılar. Camille gerçek bir kayıkçı gibi kürek çekiyordu. Charlotte: «Bu adam istese iki parmağı ile boğazımı sıkarak beni boğabilir, böyle bir adama oyun etmeye kalktığımız için belki yanlış bir iş yapıyorum... Bunu anladığı gün benim için iş işten geçmiş olacaktır,» diye içinden geçirdi.

İşte Charlotte'un akla yatkın ilk düşüncesi bu, bundan sonraki de şu oldu: «Bu adam dalgalı siyah saçlarıyla ve harika vücuduyla bir yüzme öğretmenine benziyor. İlkçağlardan kalma bir heykel için model olabilir. Mağazalarda çalışan kızlarla, hizmetçi kadınlara göre ideal bir erkek. Böyle bir kocaya sahip oldum mu pek çok rakip çıkacak bana.

Saldırılarına uğramam, her Allahın günü dalaşmam gerekecek.»

En sonunda iki genç okulun bekleme salonunda ayrıldılar. Camille:

— Ne zaman tekrar gelirsiniz? diye sordu.

Charlotte elini uzattı:

— Size bağlı bir şey bu!

Genç kız «of!» diye bir çığlık attı.

— Bay Debray, dedi kaşlarını çatarak. Görgü kuralları kitabında el sıkmaya ait bölümü tekrar bir gözden geçirseniz hiç fena olmaz gibime geliyor.

— Ben o bölümü ezberden biliyorum.

— Madem öyle, bir kadının elini neden hamur yoğurur gibi var gücünüzle sıkıyorsunuz?

— Bağışlayın! Canınızı acıtmamam gerektiğini şimdi anlıyorum ama kocası olduğum bir kadının elini ilk sıkıyorum da, ondan. Çok üzgünüm, acemiliğimi hoş görün! Gelecek defa daha dikkatli olurum.

Charlotte için için gülerek: «Zaten ömrün hep beklemekle geçecek!» dedi kendi kendine.

Akşam tekrar trene binen Charlotte geceyarısı döndü. Bütün aile garda karşıladılar. Bayan Léo heyecan içinde:

— Eh, ne haber? diye sordu.

— Düşman, işgal ettiği hattan tekrar ileriye geçti!

— O kaba adama birçok tavizler vermek zorunda mı kaldın yoksa?

— Hayır, okulun ziyaretçi odasından dışarı çıkmadık. Hatta ayrılırken elini bile sıkmadım!

— O alçak herif senin elini sıkmak mı istedi yoksa?

— Evet, elimi sıkmak istedi ama ben oralı olmadım. «İyi akşamlar, Bay Debray,» dedim. İşte o kadar! Malum ya, bu dünyada kocalara inan olmaz!

21 BÖLÜM

ŞİMDİ, Charlotte'la Camille'i; yani, romanımızın belli başlı iki kahramanını bir süre kendi hallerine bırakmak zorundayız. Bunların her biri, bundan böyle kendi huy ve mizaçlarına, tutkularıyla kendi programlarına sahip olmaya devam edeceklerdir. Onlar birbirlerini kovalaya dursunlar, bu eserin yazarı, bu sırada, bir punduna getirip yeni kişiler araştırarak biraz olsun başını dinleyecektir.

Romana girmek üzere elimizde yedek birkaç kişi daha bulundurduğumuzdan ötürü sayın okuyucularımız bize bozulmasınlar. Bir okuyucu, bundan daha kötü durumlarla da karşılaşabilir. Sözgelişi, apansızın şunları okumaya başlayabilir: «Hikâyemizin cereyan ettiği memlekette durum ve olaylar bu merkezdeyken birdenbire korkunç bir su baskını oldu ve memleketi altüst etti. Madellis ailesinin bütün efradı, Bay Médité Filet de dahil olduğu halde bu felâkette boğularak öldüler. Öte yandan Bay Camille Debray, sellerin kendi memleketine kadar geleceğinden umudunu keserek umutsuzluk içinde öldü. Casimir amca bu felâketten kurtulmuş, sağ kalmıştı. O da tek başına bu hikâyeyi sürdürecek gücü kendisinde bulamadığından Enfiteusi (Manilla'nın kuzeyinde) şehrinin banliyösünde inzivaya çekildi.»

Şimdi, okuyucu bir an düşünsün bakalım: En ünlü romanlar daima mutlu rastlantıları kapsarlar. Eğer, ünlü bir şaheserin kahramanı olan Don Rodrigo adlı delikanlı, sevgilisi ve aşkı uğruna bir sürü fedakârlıklar yapmazdan önce genç yaşta akciğer

vereminden ölüvermiş olsaydı, bu şaheseri kim okurdu?

Bu yüzden okuyucularımız, romanımızın iki kahramanını bir aylık bir süre için kendi hallerine bırakmamızı hoş görmeli, beterin beteri bir olayla karşılaşmadıkları için Tanrıya şükretmelidirler. Şimdi, bu bir ay, geçtikten sonra bakalım, romanımızın kişileri ne durumdadırlar?

•

MADELLİS AİLESİ bu sıralarda tarihinin tarihî anlarından birini yaşıyordu. Bayan Léo, Charlotte'un doğum günü dolayısiyle — daha doğrusu bahanesiyle — şatafatlı bir yemek veriyordu. Aile bu törenin arifesinde bulunuyordu şimdi. Gerçekte bu yemeğin önemi başka bir nedene dayanmaktaydı. Bayan Léo:

— Bana öyle geliyor ki Bay Filet bizim tasarımıza uygun bir hale gelmiş bulunuyor, diye açıkladı. Charlotte'a olan tutkunluğu memnunluk verici dönemde. Bunun adamakıllı olgunlaşması için onu içtenlikle ailemiz içine sokmalıyız. Buna Charlotte'un doğum gününü bahane edip Bay Filet'yi yemeğe çağırabiliriz. En nefis şaraplardan ikramda bulunuruz. Bu şartlarda Bay Filet, yemeğin sonlarına doğru Charlotte'la evlenmek istediğini açıklayacaktır. Ben bundan eminim.

Charlotte:

— Bu karışık bir iş anneanne! diye bağırdı. Diyelim ki Bay Filet'nin isteğini kabul ettik, o zaman nikâhlı kocam ne olacak? Onun bu işte söz hakkı yok mu?

Bayan Léo suratını astı, kaşlarını çattı:

— Madellis ailesinden soylu bir genç kızın soylu bir erkekle nişanlanacağı sırada halktan olan kocasını hatırlaması terbiye ve nezakete aykırıdır!

— Öyle ama anneanne, o benim kocam.

— Yarı resmî bir koca ile resmî bir nişanlı arasında kalan bir genç kız nişanlısıyla yetinmeli. Öte yandan ortaya çıkacak karışık durumlarla uğraşman için kimse sana bir ricada bulunmadı, bütün işleri ben düzene koyacağım. Bay Filet seninle nişanlanmak üzere bizden izin isteyecek, biz de seni onunla nişanlayacağız. Bir süre sonra gerçeği ona açıklayacağız, bu engelin ortadan kaldırılması için yardımını isteyeceğiz. Bir kez nikâh iptal edilince zaferi kazanan biz oluruz.

Charlotte:

— Peki, Bay Filet meseleyi biz açıklamazdan önce öğrenir de bana: «Haydi güle güle!» derse, o zaman ne olacak?

— O zaman öteki kocan elinde kalacak.

— Peki, öteki kocam, bu gizli plânı çakıp beni boşar, böylece amcamın mirasından da yoksun edersе?

— O, bu işin farkına bile varmayacak, dedi Bayan Léo. Biz gerekli bütün tedbirleri alacağız.

Artık buna eklenecek bir söz yoktu. Sonunda tarihî gün geldi çattı. O gün Madellis'lerin villasındaki bütün odalar buketlerle, çiçek sepetleriyle doldu. Bay Filet, bu yemeğe çağrılan biricik yabancı kişi olduğundan, bu özel durumdan ötürü bin tane orkide yollamıştı. Bunları nereden getirtmişti, ne kadar masraf etmişti, orasını Allah bilir!

Charlotte sabahtan akşamlara kadar gönderilen buketlerin kartvizitlerini okumakla vakit geçirdi.

— Ay ne hoş! Herkes beni düşünmüş, Casimir amca bile!

Casimir amca, çiçeklerden tavşan kulaklarıyla süslü bir sepet yollamış, ayrıca bir zarf içine bir çek koymuştu. Çekte hatırı sayılır bir para kayıtlıydı.

Bayan Léo çeki alıp masasındaki çekmecesine koydu:

— Bu alçak herif, hep servetini ileri sürerek bizi küçük düşürmeye çalışıyor, diye söylendi. Jesusmarie'yi çağırttı.

— Jesusmarie, bu tavşan kulaklarını al, banyo dairesine götür, bırak!

— Banyo teknesinin içine mi koyayım?

— Bunlar, o Casimir Wonder denen adamın yolladığı çiçekler, demekle yetindi Bayan Léo.

— Ha, evet, anladım! dedi Jesusmarie.

Burada, gerek romanımızın kişilerine ve gerekse okuyucularımıza olan saygımızdan ötürü Casimir amcanın çiçeklerinin atıldığı yeri söylemeyi terbiyeye aykırı bulmaktayız. Şu kadarını belirtelim; çiçeklerin sonu pek kötü oldu!

Charlotte, öteki bütün çiçekleri gözden geçirip mavi salona çekilmişti ama aile, hemen arkasından oraya da sökün etti. Bayan Léo:

— Benim mutlu torunum! diye içini çekerek Charlotte'a baktı. Dünyada hiçbir kadın, âşığından bin tane orkide almamıştır!

Charlotte'un teyzesi:

— Bu bir zaferdir! diye haykırdı.

Edo da:

— Öyle ama, dedi. Bir koca, uzaktaki karısını unutmuş, onun doğum yıldönümüne hiçbir şey göndermemiş!

Charlotte omuz silkti:

— Zaten iyi terbiye görmüş biri olsaydı, onu okula vermezdik.

Gülüşmeler sona erince Bayan Léo, Jesusmarie'ye dönerek:

— Jesusmarie, dedi. Olur a, bir rastlantı eseri Bay Camille Debray tarafından gönderilmiş çiçek de gelirse onları nereye bırakacağını söylememe gerek yok sanırım, öyle değil mi?

Tekrar gülüşmeler oldu. Charlotte, bu ihtimale pek inanmıyordu. Gerçekten, Camille'in duygularının

kendisi için önemi yoktu! Ama, niçin o kaba herif, karısının doğum yıldönümünü hatırlamamıştı? Charlotte buna içerliyordu şimdi... Resmî olsun yarı resmî olsun, sevilsin ya da iğrenilsin, sayılsın ya da hor görülsün bütün kocaların görevleri vardır! Bu, bir prensip meselesidir.

Onsekizinci yüzyıla ait şöyle bir olay anlatılır: De Lapipe adlı bir vikont, bir yolculuk esnasında deniz kazasına uğramış. Kendisi ve yanındaki uşağı birer can yeleği takıp denize atlamışlar. Yüzerek küçük bir ıssız adaya çıkmışlar. Bu küçücük adada tek bir ağaç bile yokmuş. Bir hafta burada aç sefil kaldıktan sonra, Vikont, uşağını uyuşturmak ve acı duymaz hale getirmek başarısını göstermiş. Ondan sonra uşağının bir kolunu kesip yemiş, sonra öteki kolunu, daha sonra bacaklarını ve en son da gövdesini yemiş. Ama Vikont bu yemekler esnasında fena halde öfkeleniyormuş; çünkü uşak kendisine, her organı yendikçe «Afiyet olsun beyefendi!» demiyormuş.

Tabii, bu da bir prensip meselesidir!

Neyse, sözü uzatmayıp gelelim tekrar Madellis ailesine: Bu ziyafet gerçekten Bayan Léo'nun parlak bir başarısı oldu. Nefis şarapları içtikçe Bay Médité Filet'nin gözleri mahmurlaştı ve bu gözlerle sadece Charlotte'u seyre daldı. Kendisi Charlotte'un karşısında bulunduğu için ikisinin de bakışları birbirlerini kaybetmiyordu. Bay Filet:

— Aziz dostlarım, diye söze başladı. Ben bütün dünyayı dolaştım, yüzlerce eve girip çıktım, yüzbinlerce restoranda yüzbinlerce kişiyle yemekler yedim. Öğle yemeğini Mısır'daki Piramitlerin civarında bir lokantada, aynı gün akşam yemeğini Vezüv yanardağının eteklerindeki bir birahanede yedim. Ve ertesi günü penceremi açtığım zaman Yunanistan'daki Akropol harabelerini seyrettim. Hayatım sürekli bir hareketlilik içinde geçti. Böyle yapmazsam öleceğim

gibi geliyordu bana. Oysa bugün anlamış bulunuyorum; durmak demek, yaşamak demektir. Ben dünyanın her yerinde binlerce evim olduğunu sanmıştım. Şimdi artık bir tek evim olduğunu iyiden iyiye biliyorum.

İşte Bay Filet, Charlotte'un gözlerinin içine bakarak bunları söyledi. Sonra içini çekmeye koyuldu. Bu iç çekmeler biter bitmez sözlerine şunları ekledi:

— Ayrıca başımdan binlerce olağanüstü serüvenler geçti. Bugün bunlardan yalnız bir tanesi yaşanmaya değer: O da bir bahçenin yolunda bir genç kıza rastlayışım, sonra da o genç kızla bir evin dört duvarı arasında karşı karşıya oluşum!

Bunları duyunca Charlotte hafifçe gülümsedi:

— Öteden beri bir erkeğin varlığını bir kadına nasıl bağlayacağını kendi kendime sorar dururdum, dedi Bay Filet. Bugün ise bir erkeğin varlığını bir kadına nasıl bağlamayacağını kendi kendime soruyorum.

Charlotte:

— Siz başka erkekler gibi konuşmuyorsunuz, diye mırıldandı.

Okuyucularımız bizi bağışlasınlar, burada şu gerçeği açıklamak isteriz: Charlotte, bu sözleriyle bir kadının yapacağı en büyük kabalığı yapmıştı çünkü Bay Filet tam yontulmamış bir erkeğe yakışır biçimde konuşmuştu. Ama gerçeğin ne önemi var? Charlotte'un verdiği cevabın ne önemi var? Zaten bunu da söz olsun diye mırıltı halinde söylemişti. Bay Filet:

— Charlotte, dedi. İlk gördüğüm gün eşim olmanızı istemiştim sizden. İtiraf ederim; bu, çılgınca bir istekti fakat şu iki ay içinde düşündüm taşındım. Bugün sizden köleniz olmama müsaade etmenizi rica ediyorum.

Bay Médité Filet, bir genç kızın can alacak yerini gerçekten iyi biliyordu. Böyle der demez Charlotte, uygar durumuyla ilgili bütün ayrıntıları unu-

tuverdi. Ruhunun bir tatlılık içine gömüldüğünü hissetti ve Bay Filet'nin önerisini kabul ettiğini bir baş işaretiyle anlattı. Bay Filet yavaş sesle:

— Bunu annenize, anneannenize de söyleyebilir miyim? diye sordu.

Utanmaz Charlotte bu soruya da yine bir baş işaretiyle:

— Evet! demesin mi?

Bunun üzerine artık Bay Filet'nin sabrı taştı ve tatlı sırasında vermek istediği söylevini keklik kızartması yerken söylemek zorunda kaldı. Hemen ayağa kalkarak:

— Sayın Bayanlar, Baylar, dedi. Şimdi sizlere çok önemli bir haberi bildirmek isterim! Bayan Charlotte ve ben...

Tam bu anda Jesusmarie yemek salonuna girerek:

— Bay Camille Debray geldi! dedi.

Canı sıkılan ve çevreye aval aval bakmaya başlayan Bay Filet söylevini sürdüremedi. Bu davetsiz konuğun adını duyunca Madellis ailesinde şafak attı, hepsi de sapsarı kesildiler. Fakat Charlotte, çabuk toparlanıp Bay Filet'ye:

— Akrabalarımızdan biraz kendi halinde, biraz acayip bir kişidir, bana bir dakika müsaade buyrun, dedi.

Hemen sofradan kalkıp saldırgan konuğu karşılamaya gitti. Karşı karşıya geldiklerinde:

— Siz ha? dedi. Ne işiniz var burada? Ant içmiş olmanıza rağmen ne demelere okulu bırakıp geliyorsunuz?

Camille:

Doğum gününüzü kutlamak istedim ve size bir buket getirdim, diye kekeledi.

— Düşünce ve davranışınızı takdirle karşılarım ama bu buketi posta ile gönderebilirdiniz. O zaman da aynı memnunluğu duyardım.

— Dileklerimi posta ile gönderebilirdim ama çiçekleri gönderemezdim ki, diye Camille özür dilemek istedi.

— Buradaki çiçekçilerden birine mektup yazar, adresimi bildirir, bedelini gönderirdiniz. O da bana buketinizi yollardı.

Camille:

— Ama bu buketi gönderemezdi, diye cevap verdi. Bunun çiçeklerini bahçeden ben kendim topladım. Hani, önceleri sizin odanıza buketler atardım ya, işte bu bukette de aynı çiçekler var... Bunlar sizin için önemli bir anlam taşır gibi geldi bana. Bu yüzden kimseye teslim edemezdim.

Charlotte içinden: «Duygulu bir aptal bu! Her zaman söylüyordum ya!» dedi. Ve biraz kendini zorlayıp gülümsemek başarısını gösterdi.

— Çok duygulandım, dedi. Sevimli bir düşünceye sahip olmuşsunuz. Bu buketi fırlatıp yüzüme atmazsınız inşallah! Şimdi söyleyin bana: Ayakkabılarınızın bu hali ne? Çamura mı battınız? Ne oldu?

— Tren yoktu, okuldan buraya kadar yayan gelmek zorunda kaldım!

Charlotte şaşkınlık içinde sordu:

— Ne? Otuziki kilometrelik yolu yaya mı geldiniz? Delirdiniz mi siz?

— Hayır! Sizi seviyorum... Bu yüzden de...

— Rica ederim, diye Charlotte sözünü kesti onun. Peki ama, okul müdüründen nasıl izin aldınız?

Camille:

— Kaçtım! diye itirafta bulundu. Başka çarem de yoktu.

— Kaçtınız ha?

Charlotte birden davetlilerin kendisini beklemekte olduğunu hatırlayarak öfkesini içine attı:

— Bu meseleyi sonra konuşuruz, dedi. Şimdi benimle beraber gelin, siz de sofraya oturun, kibar gö-

rünmeye gayret edin. Bu akşam pek değerli bir konuğumuz var.

Camille biraz kaygılandı:

— Hangi yemekler var?

— Keklik kızartması, Mader şarabıyla haşlama et, Gutemberg usulü piliç kızartması.

— Peki, ne gibi pastalar var?

— Cennet turtası ve kremalıları.

— Güzel, dedi Camille kendine güvenir bir tavırla. Bütün bunları yemesini biliyorum. Hiç merak etmeyin, işin içinden çıkarım.

Yemek salonunda Camille: «İşte Camille'imiz» diye Bay Médité Filet'ye takdim edildi. Uzun masanın sonuna, Bayan Robine'in yanına oturtuldu. Camille'in varlığı farkedilmesin diye herkesin çenesi açıldı, hararetli konuşmalar başladı. Bizim zavallı delikanlı ile sadece Bayan Robine meşgul olmaktaydı. Bir aralık yavaş bir sesle:

— Aman Bay Debray, et dilimlerini keserken dikkat edin, kimsenin üzerine fırlatmayın! Aman bıçağınızı pek sıkı tutmayın! Aman küçük lokma koparın! diye uyarmalarda bulundu.

— Zaten ben buraya yemek yemeye gelmedim. Charlotte'un doğum yıldönümü dolayısıyle çiçek getirdim, asıl amacım buydu, deyip özür dilemek istedi Camille.

— Yavaş konuşun! Bütün hısım akraba buketlerini bizzat kendi getirseydi, bizim yemekleri kazanlarda kaynatarak hazırlamamız gerekirdi!

— Ama Bayan Robine, ben bizzat gelmek zorundaydım çünkü ne de olsa kocayım ben...

— Yavaş! Saçma sapan lâfları da bırakın şimdi.

Bundan sonra Robine, okuldaki eğitim sistemi, heykel tekniği ve uluslararası politik durumla ilgili bir sürü sorularla Camille'i soru yağmuruna tuttu. Niyeti pot kırmasını engellemekti.

Bu sırada Bay Médité Filet, içkinin verdiği ne-

şeyle Charlotte'u gözden kaçırmıyor, yavaş sesle türlü yağlar yakmaya devam ediyordu. Camille ansızın Robine'e:

— Yeğeninizin karşısındaki o adam kim? diye sordu.

— Bay Debray, dedi Robine. Allah aşkına o tarafa gözünüzü dikip öyle bakmayın! Sofrada durmadan bir kişiye bakmak ayıptır. Siz onu bırakın da bana söyleyin bakalım: Oymacılıkla heykeltraşlık aynı şeyler midir?

— Hayır, ağaç üzerine yapılan oyma işleri ayrı bir sanattır. Siz de bunu bırakın da bana cevap verin: Ama o Bay habire Charlotte'a bakıyor. Adeta göz hapsine almış. Sonra ona doğru eğilmek üzere ara sıra dirseklerini masaya dayıyor. Charlotte da fısıltı halinde bir şeyler söylüyor. Asıl bu adamın davranışları ayıp değil mi?

— Öyle ama, dedi Robine. Eğer davetlilerden biri görgü kurallarına aykırı bir davranışta bulunursa, evsahibi onu görmezlikten gelir. Peki, siz İsviçre'yi nasıl buldunuz? Güzel bir yer mi orası?

— Evet, güzel, fakat sadece dağlar var. Bunun değeri olsa ne olur, olmasa ne olur?

— İsviçre'nin değerini benden daha iyi bilirsiniz, çünkü orada olan asıl sizsiniz.

— Umurumda değil İsviçre. Benim derdim, Charlotte'un karşısındaki bay.

— Ama benim sorumun Bay Filet ile ne ilgisi var? Ben size İsviçre'den söz ediyorum, yoksa dediklerimle ilgilenmiyor musunuz?

— Hayır Bayan Robine, dedi Camille. Ben yalnız bu Bay Filet ile ilgileniyorum; çünkü o Charlotte'la ilgileniyor.

Robine bu söyleneni uygun fakat biraz aşırı buldu. Bundan sonra Bay Filet'nin bir devlet memuru olduğunu, Charlotte'u daha pek küçükken tanımış bulunduğunu anlattı. Uzatmayalım; şampanyaya sıra

gelinceye kadar Camille'i idare etmek başarısını gösterdi.

Fakat sıra şampanyaya gelince, ne yazık ki işler karıştı! Bay Médité Filet elinde kadehiyle ayağa kalktı:

— Sayın bayanlar, baylar, diye söze başladı. Sizlere çok önemli bir haberim var...

Bayan Léo hemen davranıp Bay Filet'nin sözünü ağzına tıkadı:

— Sayın Bay Filet, dedi. Size rica ediyorum eğer önemli haber iki ay önce bize bahçede bildirdiğiniz haberse, hiç zahmet edip kendinizi yormayın. Hepimiz artık o haberi biliyoruz, hepimiz o mesele üzerinde sizinle fikir birliğindeyiz.

Bunun üzerine Bay Médité Filet memnunluk içinde görevini bıraktı, yerine oturdu. Herkes o mesele üzerinde aynı fikirde olduğuna göre, kendisine sevinç duymaktan başka yapacağı bir şey kalmıyordu.

— Vereceğim haberin ne olduğunu çok iyi kestirdiniz Bayan, dedi, gülümsedi.

Gaston kadehini kaldırarak:

— Bravo! diye haykırdı.

Bütün davetliler koro halinde:

— Bravo! diye haykırdılar.

Bayan Robine'in kesin emrine rağmen Camille hiç sesini çıkarmamıştı. Robine'e:

— Bravo kime, neye deniyor? diye sordu.

— O önemli habere! dedi Robine. Mesele bundan ibaret.

Camille:

— Hangi önemli haber? diye sorunca artık Robine'in sabrı tükendi:

— Nazik, kibar adamların söylediklerine uymak gerektiğini size okulda öğretmiyorlarsa, peki ne öğretiyorlar Allahasen? Her şeyi bu derece merak etmek de nezaketsizlik değil midir?

— Pekâlâ, o haberin ne olduğunu bilmek istemi-

yorum, ama ne olduğunu bilmediğim bir şeye de «bravo» çekmek hoşuma gitmiyor.

O arada Bay Filet, Charlotte'un elini tutmak üzere kolunu uzatmıştı. Bayan Robine gördü, baygınlıklar geçirdi. Camille'in dikkatini başka yere çekmek için kulağına eğildi ve fısıltı halinde şunları söyledi:

— Bay Camille; o beyefendinin söylemek istediği önemli haber şu: Tartine kabinesi düşmek üzereymiş, Trépagnet grubu iktidarı ele alıyormuş!

— Peki Bayan Léo, neden ötürü Bay Filet'nin bunu söylemesini istemedi?

— Politika gereği. Biliyorsunuz, bütün uşaklarımız, hizmetçilerimiz yeni alınmış kişiler. Bu noktayı düşünerek tedbirli olmak gerekir.

Camille'in başı öte yana çevriliyken Bay Filet uzattığı eliyle Charlotte'un elini okşamak başarısını göstermiş bulunuyordu. Tekrar onlara çevirdiğindeyse Bay Filet, kolunu çekmişti bile. Camille kadehini kaldırdı:

— Bravo! dedi.

O sessizlik içinde «Bravo»su derin yankılar yaptı. Camille yavaş sesle Bayan Robine'e:

— Tartine kabinesinden ben de hiç hoşlanmıyorum, diye açıkladı.

Bay Filet güldü, Charlotte'a:

— Sizin o acayip akrabanız var ya, uzun süre bizi göz hapsinde tuttu, dedi. Ama sonunda bizim birbirimizi sevdiğimizi enikonu anladı, mutluluğumuzdan sevinç duyup «Bravo» çekti.

— İnsanları ne kadar güzel anlıyorsunuz!

Derken bütün davetliler bu sonbahar gününün son tatlı anlarından faydalanmak üzere bahçeye çıktılar.

Charlotte'la Bay Filet biraz uzakta duran bir sıraya yanyana oturdular. Camille de onlara garip garip baktı, kaldı. O anda Bayan Robine, Camille'in yanına sokularak:

— Kolunuza girmeliyim! dedi.

Camille somurttu:

— Bu adam gizli gizli neler söylüyor Charlotte'a? dedi. Baksanıza hâlâ kulağına bir şeyler fısıldayıp duruyor.

— Herhalde yeni kabinede kimlerin bulunduğunu anlatıyor, sanırım.

— Ama davetli bir erkek bir genç kadına kabinenin kuruluşunu anlatırken onun kolunu habire sıkmaz ki...

— Hadi, biz gidip salıncakta sallanalım biraz! diye konuyu değiştiriverdi Robine. Siz beni iter sallarsınız, bir güzel eğleniriz.

Böylece Camille'i alıp bahçenin öteki ucuna sürükledi. Salıncağa oturdu ve Camille kendisini sallamaya başladı. Robine hemen çığlığı bastı:

— Yeter, durun! Beni öldürmek mi istiyorsunuz?

Camille durdu. Robine salıncaktan indi.

— Deli misiniz siz? Biraz daha hızlı sallamaya devam etseydiniz havada takla atıp yere düşecektim!

— Affedersiniz Bayan, diye kekeledi Camille.

Robine kaşlarını çatarak ona baktı:

— Ailemizin bu eski dostu, karınızın yanında oturdu diye kıskandınız mı yoksa?

Camille hiç ses çıkarmadı. Robine:

— Sonra Bay Filet, dedi. Sizin, Charlotte'un kocası olduğunuzu bilmiyor. Onun resmen **«kocam»** diye takdim edebilmesi için sizin Madellis ailesine lâyık olmanızı beklemesi normal değil mi? Sizin onların yanına gidip Bay Filet'ye: «Çekilin gidin buradan, ben onun kocasıyım!» demeniz ailemizi gülünç duruma düşürür. Ayrıca böyle bir davranışı size yakıştıramam doğrusu.

Camille, başını elleri arasına alarak hemen yakınlarındaki bir sıraya çöküverdi.

— Evet, hakkınız var! Yerden göğe kadar haklısınız. Ama ben Charlotte'a tutkunum, onu düşün-

düğümde aklım başımdan gidiveriyor. Karınıza tutkun olmak gibi bir şey herhalde başınızdan geçmemiştir, değil mi?

— Geçmedi, tabii. Ama nasıl bir şey olacağını düşünebiliyorum. Bu yüzden de «**Haksızsınız**» diyemem. Şunu da itiraf edeyim, Charlotte size karşı pek iyi davranmıyor; hani sizi çileden çıkarmak için her şeyi yapıyor gibime gelmekte.

Bunları söyledikten sonra, Camille'in geniş omuzlarını, yüzünü gözünü uzun uzun seyretti ve:

— Siz tam bir alıksınız! diye bağırdı.

Camille başını kaldırdı, şaşkın şaşkın Robine'e baktı.

— Karınız sizi kızdırmak, hatta çileden çıkarmak için bir erkeğe kendini beyendirmeye çalışıyor, siz buna seyirci kalıp adeta put kesiliyorsunuz.

— Peki, ne yapmam gerekiyor?

— Onun yaptığını yapın siz de. O bir erkekle flört ediyor, siz de bir kadınla flört edersiniz, olur biter!

Camille omuz silkti:

— Belki haklısınız ama şu anda o kadını nerede bulmalı?

— Amaan! Benim canımı sıkmayın! dedi Robine. Gerçi pek fazla hoşuma gitmiyorsunuz ama böyle bir komediyi sizinle oynamayı kabul ederim. Haydi gidelim, şu bankta yanyana oturalım.

Gidip birlikte bir banka oturdular. Robine:

— Şimdi, iyice yanıma sokulun, kulağıma bir şeyler söyleyin! dedi.

— Peki, neler söyleyeyim?

— Canım, ne olursa, bir şeyler söyleyin işte! Madem komedi oynuyoruz, söyleyeceklerimizin önemi yok. Hem, daha sokulun bana. Korkmayın, sizi yemem. Haydi, başlayın!

— Bugün Çarşamba, diye mırıldandı Camille, Robine'in kulağına.

Robine kendini tutamayarak bir kahkaha attı. Bu sırada Charlotte, yirmi metre uzaklıktaki bir bankta Bay Filet ile oturmaktaydı. İkisi arasında sık ağaçlar vardı. Charlotte, Robine'nin güldüğünü duyunca başını çevirip onlardan yana baktı, tabii, yeğeniyle kocasını birbirlerine sokulmuş oturuyor gördü.

Camille yine Robine'in kulağına fısıldadı:

— Kasım, otuz çeker. Nisanla Haziran ayları da otuz gündür. Yirmisekiz çeken tek bir ay vardır. Diğer ayların hepsi de otuzbir gündür.

Robine yeni bir kahkaha daha attı. Charlotte sektirmeden başını çevirip hemen onlara baktı.

Bunun üzerine Robine yüksek sesle:

— Sahiden öyle mi Bay Camille? diye sordu.

Ardından Robine'in gülüşleri sürdü gitti. Öyle ki bir aralık Bay Filet, Charlotte'a:

— Kendi halinde bir adam olduğunu söylediğiniz akrabanız, bakıyorum, zamanını hiç boş geçirmiyor! dedi. Yeğeninize hemencecik balta olmuş bile.

Charlotte umursamaz bir tavırla berikilerden yana baktı. Robine, başını Camille'in omuzuna dayamıştı. Camille de kulağına bir şeyler fısıldıyordu.

— Bahçe kapısı açıktır, evin kapısı kapalıdır. Kar beyazdır, tekerlekler döner, can sıkıntısı insanın canını sıkar, bitki yeşildir, sabahleyin açık renkli olur. Oniki, onbeş, kırkdokuz. Gök mavidir. Yarın yağmur yağacak, aç şemsiyeni, ispinoz yaseminlere kondu.

Zavallı delikanlıcık böylece adına şiir denilen şeyi söylediğinin farkında bile değildi.

Bay Filet:

— Charlotte, biz de onlar gibi yapsak mı ne dersiniz? diye yavaş ve tatlı bir sesle sordu.

Charlotte başını çevirip bakmadı o tarafa, çünkü Robine'le Camille ne olursa olsun kendini ilgilendirmiyordu. Bu ilgisizlik onların öpüştüklerini bile görmeye engel olmadı.

Birlikte eve döndüler. Bay Filet, ayrılmak üzere müsaade alırken:

— Yarın tekrar gelip size saygılarımı sunabilir miyim? dedi.

Bayan Léo genç kız ağzını açmadan:

— Tabii ya! diye cevap verdi.

Robine ve Camille'in döndüklerinde Bay Filet evden ayrılıyordu.

— Gittikçe daha iyi anlıyorum, siz görgüsüz bir erkeksiniz, dedi Robine. Ben sizi öptüm fakat siz ona karşılık bile vermediniz.

— Özür dilerim, oyun oynuyorduk ya hani, dedi Camille.

— Orası öyle ama, oyun da oynasak iyi oynamak gerek. Aksi halde neye yarar? İnşallah Charlotte, öpücük konusundaki kabalığınızın farkına varmamıştır.

— İnşallah!

Konuşma burada sona erdi, çünkü Jesusmarie Camille'e kendisinin mavi salonda beklenmekte olduğunu bildirdi.

Camille salona girdiğinde:

— Siz kaba bir erkeksiniz! diye haykırdı Charlotte.

— Haşlama eti usulüne göre yedim, ağzımda lokma varken bir kere bile su içmedim. Tatlıyı da uygun biçimde yemek başarısını gösterdim. Bayan Robine şahidimdir...

Charlotte:

— Evet, siz kaba bir adamsınız! diye tekrarladı. Bundan başka, bir de kurnazım diye geçinmeye çalışıyorsunuz. Nankörsünüz siz! Karınız sizin eğitim ve öğreniminiz için türlü fedakârlıktan kaçınmazken siz bir kürek mahkûmu gibi davranıyor, okuldan kaçıyorsunuz! «Destur!» demeden evimize geliyor, bizleri zor duruma düşürüyorsunuz.

— Size çiçek getirdim!

Bu cevap Charlotte'u biraz yatıştırdı. Gerçekten bu bayağı adamın kendisi için ne önemi vardı? Bir an önce okuluna dönmesinden başka ne isterdi? Neden öfkeleniyordu öyleyse?

Birden sevimli, nazik bir tavır takındı.

— Beni kaygılara düşürdünüz, aileme karşı zor duruma soktunuz, dedi. Sizin sağduyu sahibi olduğunuza, hiçbir çılgınlık yapmayacak kadar beni sevdiğinize nasıl inandırayım onları?

— Sizden af dilerim Charlotte, diye kekeledi Camille. Benim herhangi kötü bir niyetim yoktu fakat neye mal olursa olsun sizi görmeyi çok istiyordum.

Sonra yavaş sesle, yüzü kızararak ekledi:

— Bay Filet'nin sizinle başbaşa verip konuştuğunu görünce çok acı çektim...

Charlotte gülmeye başladı.

— Aman Yarabbi! Ne çocukluk bu! dedi. Siz de yeğenimle aynı şeyleri yapmıyor muydunuz? Ben buna üzülseydim, budalalık etmiş olurdum. Biz henüz kısmen evliyiz, özgürlüğümüzden faydalanmak hakkımızdır, öyle değil mi? Yalnız, müsaade edin de şunu da sözlerime ekleyeyim: Bir genç kızı kendi karısının gözleri önünde öpmek, bir erkeğin terbiyesizliğine işarettir.

Zavallı Camille yalvarır gibi ellerini uzatarak:

— Size yemin ederim Charlotte, ben o kızı öpmedim! dedi.

— Tuhaf şey! O halde ben bir göz doktoruna başvurmalıyım. Yirmi metre uzağımda öpüşenler Bay Camille ile yeğenim Robine'di, yemin etsem başım ağrımaz.

— Size, ben de namusum üzerine yemin ederim, öpen ben değildim!

— Onu öpmediniz, öyle mi?

— Hayır, öpmedim. O beni öptü, bana yardım için!

— Sizin neyinize yardım edecekti?

Camille, Robine'le birlikte oynadıkları zararsız oyun üzerine açıklamada bulundu.

— Ben, onun hoşuna giden bir erkek olmadığıma eminim, ne var ki üzüntü içinde bulunduğumu görünce kadın kalbi dayanamazdı. Siz de bana acıyın, beni affedin Charlotte!

— Evet, şimdi her şeyi anlıyorum. Sitem etmiyorum ama bu gibi oyunlardan kaçının. Bunlar hiç de hoş şeyler değil.

— Bayan Robine pek nazik sözlerle bana bu yardımı yapacağını söylemişti, onun teklifini reddedemezdim...

— Robine daima sevimli ve nazik davranır zaten. Fakat bundan faydalanmaya kalkışmamak gerek.

— Bir daha böyle bir şeye kalkışmayacağıma size söz veriyorum.

— Peki, şimdi siz hangi trenle döneceksiniz? Saat 17 treniyle mi, yoksa 21'le mi? Söyleyin de sizi gara kadar uğurlayayım.

Camille şaşkın bir haldeydi. Charlotte:

— Size kolej müdürüne götürülmek üzere bir mektup vereceğim, dedi. Fakat bana her gün ne yaptığınızı, neler düşündüğünüzü bildirir bir mektup yazacağınıza söz verin. Yakında tekrar gelip sizi ziyaret edeceğim. O zaman beni yine sandalla gezdirir misiniz?

Charlotte ilk defa kendisiyle böyle tatlılıkla konuşuyordu. Şu anda Camille içinde bir coşkunluk duydu.

— Evet Charlotte, dedi. Sizi sandalla gezdirir, nereye isterseniz götürürüm. O zaman açık denizlere açılmış gibi oluruz. Gölün ortasına geldiğimiz zaman size neler söyleyeceğim, bilemezsiniz. Hem ben...

Camille cümlesini tamamlayacak sözler bulamayınca Charlotte'un elini elinin içine aldı.

— Eğer saat 17 treniyle gidecekseniz vakit az kaldı, biraz acele etmeniz gerek, dedi Charlotte.

— Haklısınız. O trenle gideceğim ama bir şartla.

— Şimdi de pazarlık mı?

— Evet, küçük bir pazarlık! Önümüzdeki pazara gelip okulda beni göreceğinize söz verin.

— Söz veriyorum, dedi Charlotte.

Jesusmarie'yi çağırdı, arabayı hazırlatmasını söyledi. Camille okulun yolunu tuttuktan sonra Madellis ailesi bir kez daha mavi salonda toplandı. Gaston:

— Ne oldu? diye sordu Charlotte'a. Onu okula tekrar döndürmekte zorluk çektin mi?

— Budala bir erkek âşık olunca onu kandırmak kolaydır! dedi Charlotte.

Robine söze karıştı:

— Bu delikanlı, dediğin kadar aptal değil gibi geliyor bana!

— Bana göre sırılsıklam aptal. Ama başkaları ne düşünürler, onu bilmem. Herkes kendi düşüncesine göre bir yargıya varır.

Bayan Léo, tasalı tasalı söze girdi:

— Yarın benim Bay Filet ile görüşmem gerek, dedi. Biraz acele etmesi gerekiyor.

— Hakkınız var anneanne, dedi Charlotte. Kocam bana o kadar tutkun ki, hani, iki gün sonra yine dönüp gelse hiç şaşmam doğrusu.

— Ben de şaşmam, dedi Bayan Robine, fala bakar gibi bir tavır takındı.

ONİKİNCİ BÖLÜM

ERTESİ GÜN Bay Médité Filet, Madellis'lerin villasındaki yeşil salonda kabul edildi. Yalnız karşısında Charlotte'u bulacak yerde Bayan Léo'yu buldu.

Bu saygıdeğer kadın büyük bir ağırbaşlılıkla konuşmaya başladı:

— Bay Filet, dedi. Dünkü yemekte size yerine getiremeyeceğimi bildiğim bir vaatte bulunmuştum. Bu yüzden size bir açıklamada bulunmak zorundayım.

— Affedersiniz, anlayamadım... diye kekeledi Bay Médité Filet. Belki bir kuşkunuz...

— Hiçbir şeyden kuşkum yok, Bay Filet. Yalnız ortada bir gerçek var, üzüntüyle onu size bildirmek isterim: Charlotte, sizinle evlenemez.

— Peki, ama neden Bayan?

— Çünkü evlidir de ondan.

Bu beklenmedik açıklama üzerine Bay Filet az daha aklını kaçırayazdı. Ve bu yüzden de iki eliyle başını tuttu.

— Evet, diye devam etti Bayan Léo. Evlidir, ama tam anlamıyla evli değil. Yani, kanun önünde kadın ise de Tanrı katında kız oğlan kızdır!

Bay Médité Filet şaşkınlık içinde hâlâ ne denilmek istendiğini anlayamıyordu. Oysa bunda anlaşılmayacak bir şey yoktu.

— Nikâh töreni yapıldı, kutlandı fakat bunun gereği yerine getirilmedi. Mesele bundan ibaret, dedi Bayan Léo.

Bay Filet yalvarır bir sesle:

— Bayan Allahaşkına, beni merak içinde bırakmayın, dedi. Rica ediyorum, daha geniş açıklamada bulunun.

— Efendim, Charlotte, bazı şartlar yüzünden altı ay önce nikâhlandı. Bunları uzun uzadıya anlatmamda fayda yok. Bu nikâh büyük bir gizlilik içinde kıyıldı. Bu yüzden de kimse evlendiğini bilmiyor. Ama aynı gün, korkunç bir şeyi anlayarak hepimiz donakaldık. Meğer bizim damat deliymiş!

— Deli, ha!

— Evet, Bay Filet. Deli, ama hani zırdeli değil. Bununla birlikte yine de deli işte.

— Gerçekten korkunç bir şey bu! dedi Bay Filet.

— Bunun üzerine Charlotte'un kocasıyla temasta bulunmasına izin vermedik, damadı emniyetli bir yerde göz altında tutacak biçimde işlerini düzene koyduk.

— Yani, bir akıl hastanesine mi yatırdınız?

— Hayır, bir okula verdik. Zavallıyı, eğitim ve öğrenimini olgunlaştırmaya ihtiyacı olduğuna inandırdık.

Bay Médité Filet gülmeye başladı:

— Okulda bir koca! dedi. Hani bir komediye tam böyle bir ad verilebilir doğrusu.

— Bilakis, diye cevap verdi Bayan Léo. Bu bir trajedinin de adı olabilir, pekâlâ.

— Ben sizin düşüncenizde değilim Bayan Léo, çünkü bir nikâhı bozmak gayet kolay bir iştir. Peki, söyleyin bana, bu ünlü öğrenci kim? Acaba ben tanır mıyım kendisini?

— Camille Debray. Dün gördüğünüz delikanlı. Okuldan kaçmış. Gelip aramıza karıştı. Akşam yine okuluna döndü. Eğer Tanrı yardım ederse, gerektiği kadar orada kalacak.

Bu açıklamadan sonra Bayan Léo içini çekti. Biraz inledi, sonra:

— Ah, Bay Filet, dedi. Bu yüzden başımıza gelenleri hiç sormayın. Şimdi burada kendi kabuğumuza çekilmiş halde yaşıyoruz. Bazı nüfuzlu kişilerin desteğine de güvenemiyoruz. Bir skandal çıkacağı korkusu içindeyiz hep. Nasıl hareket edeceğimizi bilmiyoruz!

— Sayın Bayan, ben elimden gelen yardımı yapmaya hazırım! Bunu da memnunlukla yaparım. Mutluluğum, göstereceğim başarıya bağlıdır. Bu nikâh bozulacak, size bunu inançla söylüyorum. Filet'nin sözü sözdür, buna emin olun!

— Ama bu bir skandal olur!

— Hiç de değil, çünkü bu işi dilimizi tutup etrafı kollayarak yapacağız. Eğer gerekirse başka memleketlere de göç edebilir, her şey yoluna girdikten sonra da memleketimize döneriz. Böylece kimsenin bir şeyden haberi olmaz. Şimdi bana öğrencimizin nerede olduğunu söyleyin, bakalım.

— İsviçre'de, Pipet Koleji'nde.

— Tamam! Bu bilgi yeter bana! Şu andan itibaren damadınız olarak kabul edebilirsiniz beni, Bayan!

Bay Médité Filet bunları dedi ve Madellis'lerin villasından ayrıldı, gitti. Bayan Léo aileyi hemen mavi salonda toplantıya çağırdı. Sevinç gözyaşları dökerek:

— Her şey yolunda gidiyor, dedi. Bay Médité Filet her şeye hazır. Nikâhı iptal ettirecek. Biz de yakında özgürlüğümüze kavuşacağız!

Charlotte biraz buruk bir yüzle:

— Bu plânın başarılı olmasını umut edelim! dedi.

— Hakkın var Charlotte, dedi Robine. Camille mert bir delikanlı, senin gibi bir kadın ona hiç de lâyık değil.

Charlotte gülümsedi:

— Galiba, dedi. Koca bulamayan bazı kızlar, başkalarının kocalarını ilginç bulmak eğilimindeler.

— A, bak aklıma geldi, dedi Robine. Şimdi bizim mutfakta çalışan genç bir badanacı var, bir işçiye nasıl ilânı aşk edileceğini bana da öğretebilir misin? Ben de böylece kendime bir koca bulmuş olurum.

Bu ağır sözlerden Charlotte'cuk boğulacak gibi oldu. Kendinde cevap verecek gücü bulamadığından bahçede biraz dolaşmak üzere mavi salondan ayrıldı.

ŞİMDİ, bu satırların yazarına, sağduyuya uygun bir uyarma yapılabilir: Gerçekten biz şimdiye kadar Bay Médité Filet ile hiç başbaşa kalmadık. Onu, başka önemli kişilerin karşısında görmekle yetindik. Bu bakımdan yine şimdiye kadar onun hakkında üstünkörü bir bilgiye sahip olduk. Şu halde onun neyin nesi, kimin fesi olduğunu anlamak üzere evine kadar bir uzanıp kendisine bir baskın yapmamız gerekmez mi?

Şimdi, Bay Médité Filet'nin evindeyiz. Geniş merdivenleri yavaş yavaş çıkalım, şatafatlı koridordan ayaklarımızın ucuna basarak yürüyelim ve sessizce onun bürosuna giriverelim.

Hay Allah iyiliğini versin! Bay Filet, çalışma odasında yalnız değilmiş meğer. Şu anda uşağı ile konuşmuyor mu!

— Berbat bir iş bu Beyefendi, dedi uşak. Ama ok yaydan çıkmış bir kere.

— A iki gözüm, neye mal olursa olsun, bu iş başarıyla sona ermeli. Ben bu piliçle evlenmeliyim! Onun gençliğine, güzelliğine ve servetine ihtiyacım var. Bu kız Casimir Wonder'ın biricik mirasçısı. Gelecekte öyle bir misara konacak ki, harcamakla bitmez. Onun için benim bu işi başarmam gerekiyor, anladın mı babalık?

— İnşallah başarırsınız Beyefendi. Çünkü bu defa ya başarılı olursunuz, ya da pılıyı pırtıyı toplarsınız. Artık işin şakaya gelir yanı kalmadı.

— Ben de aynı düşüncedeyim ama belki zararımızı kapatmaya imkân bulabiliriz. Şimdi söyle bana: Bütün borçlarımızın toplamı ne kadar oldu?

— Beyefendi ben...

Bay Filet uşağının sözünü kesti:

— Biliyorum, dedi gülümseyerek. Borçlarımın toplamı sekizyüz elliyedibin franktır. Böyle olmakla birlikte henüz şüpheli kişi sayılmam. Altı ay kadar daha rahatlık içinde yaşayabilirim. Eğer bu sürede

resmen nişanlandığımı ilân edersem, alacaklılarımın hepsi sevinecek, hizmete hazır olduklarını bildirerek bana yalvarmaya başlayacaklardır.

Bay Filet'nin uşağı bu açıklama üzerine bir koltuğa oturdu ve ayaklarını küçük masanın üzerine koydu. Hem efendisinin söylediklerine inanmamıştı, hem de terbiyesi epeyi kıt uşaklardandı.

— Ama Beyefendi, diye söze başladı. **Ortada bir** koca var, deli de olsa, koca kocadır!

Bay Filet yine gülümsedi:

— Canım onu ortadan kaldırabiliriz, dedi. Sözgelişi, bir piknik düzenleriz, orada bir trafik kazası yaratır, herifin uçuruma yuvarlanarak ölmesini sağlayabiliriz.

— Oh! Ne âlâ Beyefendi! Bu işi yapan da yakayı ele verirse, o da **zindanda çürür gider, tabii.**

Bay Filet uşağına uzun uzun baktı. Uşak:

— Valla'a Beyefendi, dedi. Ben yorgunum. Bu gibi oyunları düzenlemekten de, hayatımı tehlikeye atmaktan da bıktım artık. Ürktüğümü, ya da vicdan azabı çekmekten korktuğumu da sanmayın, ben o aptal kocayı memnunlukla al aşağı ederim, ama neyleyim ki böyle şeylere gücüm kalmadı, yorgunum.

— Ben de yorgunum Flick. Ama sana söz veriyorum, bu serüven senin girişeceğin son iş olacak. Bundan sonra her şey yoluna girecek, biz de bir güzel dinleneceğiz. Ben bu kızla evlenip de paralarına konunca hemen bir çiftlik alıp inekleri, öküzleri, atlarıyla birlikte sana bağışlayacağım.

— Peki, bir de biçer-döver alacak mısınız bana?

— Elbette, onu da alacağım.

Bay Filet'nin uşağı biraz düşündükten sonra:

— Pekâlâ Beyefendi, dedi. Neye mal olursa olsun, bu genç kızla sizin evlenmenizi sağlayacağım! söz!

•

SAYIN OKUYUCULAR! Görüldüğü gibi bizim Bay Médité Filet'nin evine girmemiz hiç de faydasız değilmiş. Şimdiye kadar saygı gösterdiğimiz Bay Filet, gerçekte soylu kişi falan değil. Ayrıca Bayan Léo'nun vuracağını umduğu ahım şahım bir av olmaktan da uzak mı uzak. Sonucu, bayağı olmakla beraber anlamlı bir sözle özetleyeceğiz: Bayan Léo ve Bay Médité Filet, mal bulmuş mağribi gibi birbirlerini tavlamaya çalışıyorlar ama ikisinin çabası da akıntıya kürek.

Tabii, son derece üzüntü verici bir durum bu.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SINIF sessizlik içindeydi. Öğretmen kürsüde uyukluyordu. Fakat öğrencilerin gözleri, önlerindeki kitaplarındaydı. Öğretmen uyusa bile, okul tüzüğünün birinci maddesi bütün öğrencileri yine göz altında bulundurmaktaydı. Madde şöyle diyordu: «wzX@S=F▫ **bir** E8Cb9▫ j9\ S>8▫ E8 l Y08? z ▫ DxY@gN@YF▫ **tamamlayıp öğ**-X@bQASN@YHS▫ G^a@?GzH▫ 8S>8▫Dx`A] @j_@▫H k H▫v£ P 8Km d S▫ hUL_f T▫ L90¡Y#q▫

Bir kâğıt topağı bu sırada bir süre havada uçup şaşılacak bir isabetle geldi, Nicolass Grissim adlı öğrencinin defteri üzerine iniş yaptı. Üzerinde: «ev8M▫ **ile»** kaydı bulunuyordu! Nicolas Grissim açtı, şu satırları okudu: «&8S8▫ 8=@N@▫ P 8c@P 8aGM▫WXU<N@ R SHS▫ vxo iy P ySy▫DY : @X!▫N8bJS=@▫ g@▫b9YGE▫ =@g8VN ; S¢▫DxS>@Z"▫ hUM_8▫ E80IS▫ >f P 9S> [▫ **C.D.»**

Çocukcağız, dershanenin öteki ucunda bulunan C.D.'ya doğru döndü. Nicolas ondört yaşındaydı, B8n kat ayaklarının ucuna basıp boyunu büyütse bile yi-

ne on yaşından fazla göstermiyordu. Bu yüzden, sıraların altından geçerek gözden kaybolması çok kolaydı. Ama C.D. kısaltmasıyla bildirdiğimiz Camille Debray için durum böyle değildi. Küçük Nicolas, sıraların altından dolaşıp öğretmenin uyuklamasından da faydalanarak sınıftan kaçabilirdi, ama Camille, bunu yapamazdı elbet. İşte bundan ötürü Camille elini kaldırdı ve dışarı çıkmak için öğretmenden izin istedi.

Bu numarayla iki kafadar, okul helâlarının yanında buluştular.

— Yahu! dedi Nicolas. Bütün ödevleri istiyorsun benden! Sen bu hafta içinde hiçbirini yapmadın mı bunların?

— Nicolas, yalvarırım sana, bunları bana ver, hemen kopya edeyim. Yarın önemli bir ziyaretçim gelecek, izinden yoksun olmayayım.

Nicolas:

— Kimi bekliyorsun? diye sordu.

— Beni ilgilendiren birisini.

— Anladım, geçen pazar sandalla gezdirdiğin yeğenini bekliyorsun. Hani, güzel şey doğrusu!

— Nicolas, çabuk ver şu ödevlerini, beni bekletme!

— Peki, vereceğim, ama ilk önce söyle hele, kim bu kız?

— Daha önce söyledim ya, yeğenim benim, dedi Camille.

— Lâf! Kardeş çocukları bu derece birbirleriyle ilgilenmezler. Doğrusunu söyle, nişanlın mı yoksa?

— Peki, doğrusunu söylüyorum: Bu kız benim nişanlım. Şimdi haydi, ver bakalım şu ödevlerini.

Fakat Nicolas buna da pek inanmamış göründü:

— Nişanlı bir kız, nişanlısını görmek üzere yalnız gelmez ki... Hem yalnız gelse bile nişanlısıyla sandal gezintisi yapmaz ki. Bana doğruyu söyle Camille, diye sıkıştırdı.

Camille bu ısrarlar karşısında bayağı üzülmüştü:

— Nicolas, o kız benim karım yahu! diye bağırdı.

Bu söz Camille'in ağzından bir anda kaçmıştı. Nicolas, şaşkın şaşkın Camille'e baktı.

— Özür dilerim Camille, seni üzdüm. Al istediğin ödevleri, dedi.

Öğle teneffüsünde iki arkadaş yine buluştular. Camille:

— Nicolas, dedi. Rica ediyorum, başımı derde sokma... Arkadaşlardan hiçbirine söyleme bunu. Anlarsın ya, nazik bir mesele.

Nicolas ondört yaşındaydı, fakat ayaklarının ucuna basıp boyunu büyütse bile yine on yaşından fazla göstermiyordu. Büyük bir çocuk edasıyla gülümsedi.

— Camille, dedi. Sen de, ben de çocuk değiliz herhalde.

Ardından ağırbaşlı bir tavırla şöyle dedi:

— Burada hepimiz seni seviyoruz, çünkü yaman bir futbolcusun, sonra da babacansın. Öbür arkadaşlarım senin hafızanı yitirdiğini sanıyorlar ama ben buna hiç inanmıyorum. Seni, sanatçı ruhuna sahip ,iyi kalpli ve zeki bir insan olduğun için seviyorum. Bir takım dolaplara kurban edildiğin aklıma geliyordu hep. Ama, şimdi bundan da kuşkuluyum. Nasıl mı? Senin bir karın var, ev bark sahibi adamsın, ama burada hâlâ çocukların arasında kompozisyon ödevleri yapıyor, matematik problemleri çözüyorsun! Camille, bana gerçeği söyle, senin kafadan sakat bir adam olduğun doğru mu?

— Hayır Nicolas. Ben zavallı bir âşığım o kadar.

Camille, gerçekten güvenilir bir kişiye içini açmak ihtiyacındaydı. Başından geçen serüveni ayrıntılarıyla küçük Nicolas'ya anlattı.

— Bu okulda kalışımın nedeni, diye sözünü tamamladı. Karıma lâyık bir duruma gelmemdir. Aşk uğrunda intihar eden insanlar vardır, kimse bunla-

ra şaşmaz. Benim de aşk uğruna okulda bulunmama neden şaşılsın?

Öğretmenlerden birinin sesi onlara kadar geldi:

— Sofraya geç gelenlere meyve verilmeyecek!

İki öğrencimiz koşar adımla yemekhaneye gittiler. Yemekten sonra okulun avlusundayken bir hademe yanlarına geldi, Camille'in ziyaretçi odasına gitmesini söyledi. Camille:

— Bir yanlışlık olacak, dedi. Bugün cumartesi, pazar yarın!

— Onu ben de biliyorum, dedi hademe. Ama sizi ziyaretçi odasında bekliyorlar.

Camille ziyaretçi odasına yollandı. Tam odaya girerken kalın bir ses gürledi:

— İşte bizim ünlü aptalımız!

Camille eşikte donakaldı. Casimir amca ile Robine odada kendisini bekliyorlardı. Robine tatlı bir sesle:

•

— Bizim ünlü koca nasıldırlar? diye hatır sordu.

ROMANLARDA, yanlışlıkla doğmuş kişiler vardır. Hayatta da olur böyle kişiler, ama, bunlar romandakilerden daha az önemlidirler. Oysa, romanlarda yanlışlıkla doğan kişiler, özellikle tefrika romanlarda çok tehlikelidir. Bu çeşit romanların ünlü yazarı olan Lapin de la Casse, böyle yanlışlıkla doğanların kurbanı olmuştur. Adı geçen yazar, bir ara «Matin» gazetesinde tefrika edilen bir serüven ve aşk romanı yazıyordu. Romanın başlarında yazar Jérémie Slapp adlı böyle biriyle kahvede ilginç bir konuşma yapıyordu. Sonra yazar bu adamı unuttu ve o kahvede bıraktı. Tefrikalarda bir ay adını bile anmadı. Nihayet Slapp'ı unuttuğunun farkına varınca; «Şimdi şu adamı ben ne yapayım?» diye sordu kendi kendine. Fakat onun için münasip bir

mektup yazmış olduğunu okuyucularına açıkladı: **«Beyefendi, sizi bir aydan beri boşuna kahvede bekleyip duruyorum bana ihtiyacınız olursa adresim şudur...»**

Bundan sonra Jérémie Slapp, yine üç hafta unutuldu. Bu defa okuyucular bizim yazara mektuplar göndererek sevimli Slapp'ın ne olduğunu merak ettiklerini ve sabırsızlandıklarını bildirdiler. Bunun üzerine romancımız, Jérémie Slappa' bir işler yaptırmak zorunda kaldı. Fakat iş aceleye geldiğinden Jérémie Slapp saçma sapan işler görmeye başladı. Bizim yazar: «Bu adamın davranışlarını nasıl düzeltmeliyim?» diye üzüntü içinde kendi kendine düşündüğü sırada okurlardan yine mektuplar yağmaya başladı. Okurlar. Jérémie Slapp'ı çok beyendiklerini, onun davranışlarını alkışlayarak onayladıklarını bildiriyorlardı. Fakat zavallı yazar, Jérémie Slapp'a yaptıracak başka işler bulamadı. Bereket Tanrı imdadına yetişti de tefrika sona erdi. Bundan sonra yayınevi sahibi yazara, bu tefrikanın kitap halinde yayınlanmasını teklif etti. Yalnız bir şart da koştu: kitabın adı **«Jérémie Slapp»** olacaktı.

— Biliyorsunuz ya, dedi yayınevi sahibi. Bu romanın ilgi çeken yanı, Jérémie Slapp'ın kendisidir.

Yazar, şartı kabul etti. Roman bu ad altında çıktığı zaman bütün eleştiriciler Jérémie Slapp'ın olağanüstü kişiliğini öve öve bitiremediler. Bugün Lapin de la Casse, romancı olarak büyük bir üne sahiptir ve bunu da Jérémie Slapp'a borçludur. Jérémie Slapp yazarımızın yarattığı ölmez bir kişi olarak edebiyat tarihlerine geçmiştir.

Diyeceğim, romanlarda yanlışlıkla doğmuş kişiler bulunur ve okuyucu bunun hemen farkına varır; çünkü bu kişiler ara sıra ortadan kaybolurlar. Yeniden romana girdiklerinde: «A, bu kaybolduydu, bak yine çıkageldi!» diye feryadı basar.

Ama, sayın okuyucular, Casimir amcanın duru-

mu hiç de böyle değildir. Eğer bir süreden beri kendini gösterememişse, bunun nedeni onun kişisel işleriyle uğraşmasıdır ki bunlar da okuyucuları ilgilendirmez. Bununla birlikte Casimir amca yeniden ortaya çıktığı için kendisini selâmlayalım. Fakat onu ikinci plândaki bir kişi olarak değil, duruma müdahale eden güçlü kuvvetli ve heybetli bir kişi olarak selâmlayalım. Şimdi, Casimir amcanın nasıl olup da bu okula geldiğini anlatayım size:

Madellis ailesi, evlerinde sakin ve rahat dakikalar geçirmekteydi. Bayan Léo, Charlotte, Bayan Flaminie, Bayan Elisabeth, Bay Gaston ve genç Edo yakın dostlarından Bigoudis-Lalume ailesine, cumadan misafirliğe gitmişlerdi. Evde bekçi olarak bir Bayan Robine kalmıştı. Bekçi olarak dememiz, lâfın gelişi, çünkü cumartesi günü sabahı saat onu geçtiği halde horul horul uyumaktaydı. İşte o saatta Casimir amca eve geldi ve bağıra çağıra Robine'i uyandırdı.

— Bu saygıdeğmez aileden tek bir temsilci kalmış, o da horul horul uyuyor be! diye ter ter tepindi.

Robine bir gözünü açtı ve uyku sersemliğiyle bir an evde yangın var sandı. Sonra öteki gözünü de açınca Casimir amcaya:

— Namuslu insanlar böyle mi uyandırılır? diye sordu.

— Hayır! Senin gibi haylazlarla Madellis ailesinden herkes böyle uyandırılır! Nerede Charlotte!

— Charlotte'la ötekiler Bigoudis'lere davetliydiler, oraya gittiler, dedi Robine.

— Peki, kocası da Charlotte'la beraber mi gitti?

— Hayır, dedi Robine şaşkınlık içinde. Hem kocası neden Charlotte'un yanında olsun?

— Kocası olduğu için! Peki, nerede o herif?

Robine büyük bir şaşkınlığa uğramış gibi:

— Nasıl? Casimir amca, siz bilmiyor musunuz? dedi. Camille'in okulda olduğunu gerçekten bilmiyor musunuz?

— Okulda mı? Peki, ne yapıyor okulda?

— Öğrenci canım! Hem de iyi bir öğrenci. Okulda çok güzel şeyler öğreniyor.

Casimir amca bu şaşırtıcı haberi öğrenince öfkesinden mosmor oldu.

— Eğer bana doğruyu açıklamazsan gözünü patlatırım alimallah! dedi Robine'e.

Robine de böyle bir açıklamaya dünden hazırdı, bunu can-ı gönülden istiyordu. Casimir amcaya her şeyi bir bir anlattı.

— Benimle alay ediyorsun! Yalan söylüyorsun! dedi Casimir amca.

— Hayır, dedi Robine. Bunu ispatlamak için sizinle birlikte Camille'in okuluna gitmeye hazırım. Akşam üzeri de dönebiliriz, trenle en fazla üç saat tutar.

— Eğer beni oyalamak için bir şeyler uyduruyorsan, kendini iyi kolla ha! Yoksa ben adamı...

Robine sözünü kesti:

— Rica ederim, Casimir amca, dedi. Camille'in okuduğu Pipet Koleji, bir göl kenarındadır. Eğer yalanım varsa size izin, beni o göle atabilirsiniz!

İkisi birlikte yola çıktılar. Yolculukta Casimir amca hiç konuşmadı. Okulun ziyaretçi odasına girince Robine, Camille Debray'ı istetti. Casimir amcanın konuşması ancak Camille'i gördükten sonra başladı. İlk önce, «İşte bizim ünlü aptalımız!» cümlesi çıktı ağzından.

— Günaydın Casimir amca, diye kekeledi Camille.

Casimir amca gürledi:

— Sen kocalık görevini böyle mi yaparsın?

Robine, Casimir amcanın sözünü keserek nazik bir eda ile:

— Amca, dedi. Burada bağırıp çağırmak doğru

değil, birlikte çıkalım da uygun bir yere gidelim. Yalnız müsaade edin, öğrencimize müdürden izin alayım.

Bir dakika sonra üçü de şehrin sokaklarında hiç konuşmadan yürüyorlardı. Göl kenarında tenha bir gazino bulup oturdular.

— İnsan nasıl olur da bu derece budalalık eder! diye söze başladı Casimir amca. Bütün bu delice davranışların hakkında bana açıklamada bulunur musun?

— Hangi delice davranışlardan söz ediyorsunuz Casimir amca? Benim yaptığım tek delilik, Charlotte'la evlenmemdir. Madem bu iş oldu, bundan sonraki aşırı davranışlar, sırf onun sevgisini kazanmak için yapıldığından doğru kabul edilmek gerekir.

Casimir amca, zavallı delikanlıya bir hakarette bulunmamak için kendini zor tutuyordu. Çünkü bu işin ilk sorumlusu kendisi değil miydi? Bundan ötürü birkaç öğüt vermekle yetinmeyi uygun buldu.

— Senin düşünce düzeninin akla uygunluğunu kabul ediyorum, dedi. Fakat sınırları aşmamaya, ağırbaşlılığını kaybetmemeye çalış! Bugün, matematik problemlerini çözmek ve piliç yemesini öğrenmek üzere okula gidiyorsun. Yarın o zırzop karının aklına esecek, senin tığ ile dantela örmeyi öğrenmeni isteyecektir!

Robine bunun üzerine bir kahkaha attı.

— Bunda gülecek ne var? diye homurdandı Casimir amca.

— Camille'in elinde tığ ile dantela ördüğünü hayal ettim de gülesim geldi.

Casimir amca az buçuk yatışmış görünüyordu.

— Oğlum, dedi. Bu işte haklı olan sensin. Eğer durum senin hoşuna gidiyorsa, buna bir diyeceğim yok. Bu yalnızca seni ilgilendirir. Ayrıca, ola ki senin bu iyi niyetin Charlotte'un da hoşuna gidebilir, seni takdir etmesine yol açabilir. Bu yüzden okulda

arzu ettiğin süre kalabilirsin. Bir şeye ihtiyacın olursa bana mektupla bildir.

Casimir amca bunları söyledikten sonra Robine'e döndü:

— Camille'i okuluna kadar uğurlayalım mı? diye sordu.

— Casimir amca, Camille'e söyleyecek birkaç sözüm var. Siz şu yoldan yavaş yavaş yürümeye başlayın, biz yetişiriz.

Casimir amca uzaklaştı, kara kara düşünceler içinde yürürken birdenbire öfke krizi geçirdi. O esnada yol kenarından giden tekir bir kediye tekme savurup hıncını ondan çıkardı, ardından kendi kendine söylenmeye başladı.

— Bu Madellis'ler Casimir Wonder'ın ensesine binmek mi istiyorlar? Uğursuz Haçlıların pis soyları! Kocaları okula göndermenin ne demek olduğunu size göstereceğim! Hepiniz hapı yutacaksınız, hem de kısa zamanda! Vasiyetnameye yeni bir madde daha koyacağım. Bakalım kim kazanacak bu işte!

Casimir amca bu sözleri homurdandıktan sonra hayli yatışmıştı. Ağır ağır yürümesine devam ediyordu. Biraz sonra tekrar kendi kendine söylemeye başladı:

— Eğer Camille de aptallık etmezse, hepinizi çileden çıkarması işten bile değildir! O zaman seyreyleyin gümbürtüyü artık.

Robine'le Camille başbaşa kalınca önce hiç söz etmediler. Fakat Robine kendini çabuk toparladı:

— Camille, dedi. Size bir soru sormama izin verir misiniz?

— Buyrun Bayan Robine.

— Bu çağın en ahmak adamı olduğunuzu biliyor musunuz?

— Evet, biliyorum, dedi Camille.

— Hayır, bilmiyorsunuz işte.

— Yanlışınız var, Bayan. Bunu ben de biliyorum,

siz de biliyorsunuz, herkes biliyor! Hatta sınıf arkadaşım Nicolas bile biliyor!

— Siz bilmiyorsunuz, Nicolas da bilmiyor. Şimdi söyleyin bana: Geçen cumartesi yemekte neyin şerefine kadeh kaldırdınız?

— Yeni kurulan kabinenin şerefine.

Robine kahkahalarla güldü.

— Yanlış işte, siz karı koca adaylarının şerefine içtiniz o yemekte.

— Karı koca adayları mı?

— Evet ya! Yani, Charlotte Wonder'la Médité Filet! İşte Bayan Léo'nun yayılmasını istemediği heyecanlı haber buydu.

— Biliyorum, şaka ediyorsunuz! Bana acı çektirmek için böyle hikâyeler uyduruyorsunuz.

Robine, Bayan Léo'nun kurduğu planı bütün ayrıntılarıyla anlatınca zavallı Camille'de şafak söküverdi.

— Gerçi bunu size açıklamakla Charlotte'u kötülemiş oluyorum ama, dedi Robine. Size de bir iyilikte bulunuyorum. Görüyorsunuz, bence önemli olan sizsiniz, çünkü hem suçsuz, hem de sevimli bir kişisiniz benim gözümde.

Camille şaşkınlık içinde Robine'e baktı.

— Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, diye kekeledi.

— Bu bakımdan hiç kendinizi sıkmayın. Ben daima yaptığım işin karşılığını kendim almışımdır.

Sözünü bitirir bitirmez eğildi ve Camille'i dudaklarından öpüverdi.

Robine, böylece yaptığı işin karşılığını aldıktan sonra Camille'i kendi düşünceleriyle başbaşa bıraktı. Yanından uzaklaşıp göl kenarındaki bir kayıkçının eline hatırı sayılır bir para sıkıştırdı:

— Şu karşıki delikanlıyı görüyor musunuz? dedi. Eğer kendisini göle atarsa onu kurtarırsınız.

O sırada Camille de göl kenarına geldi. Bir süre gölü, çevresindeki dağları seyretti. Kayıkçının bu bekleyişten sabrı tükendi, sandaldan indi. Camille'in yanına gelip parayı ona geri verdi:

— Eğer şimdi hemen kendinizi göle atacaksanız, şipşak yapın bunu. Aksi halde sizi bekleyecek vaktim yok! dedi, sandalına binip uzaklaştı.

Robine'le Camille az ileride bekleyen Casimir amcaya kavuştular. Birlikte okula döndüler. Camille'i bıraktıktan sonra Robine'le Casimir amca ayrıldılar.

Nicolas arkadaşını tekrar görünce:

— E, ne oldu bakalım? diye sordu.

— Görünüşe göre sen haklısın Nicolas, dedi Camille.

Başka bir şey de demedi, doğru yatakhaneye çıktı.

•

DERLER Kİ, ünlü Fransız generali prens Condé, girişeceği bilmem hangi savaşın arifesindeki gece sabaha kadar deliksiz bir uyku çekmiş. Bu, belki bir rivayettir. Ama gerçek olan şey, bizim zavallı Camille'in o gece sabaha kadar gözlerini kapamadığıdır. Zavallıcık dirseklerini pencere kenarına dayayıp sabaha kadar geceyi seyretti. Uzaklardan bir piyano sesi geliyordu. Öyledir, öğrencilerin uyumadıkları gecelerde daima bir piyanonun uzaklardan gelen sesi duyulur.

O gece Camille, ayın sararıp solduğunu, sonra beyazlaştığını, göklerin aydınlandığını, ardı sıra yıldızların birer birer söndüklerini gördü. O zaman soyunmayı bile unuttuğunun farkına vardı ve kalk çanının çalmasını bekledi.

Nicolas, kahvaltı sırasında:

— E, ne oldu bakalım? diye tekrar sordu. Bir karar verdin mi bari?

— Evet! Bugün karım beni ziyarete gelecek. Neler söylemek gerekse onları bir bir söyleyeceğim.

— Bravo! Hatta ona bir iki tokat bile atmalısın!

— Charlotte'a tokat mı?

— Elbet! Bazı kadınlara böyle davranmak daha yerinde olur.

— Hakkın var. Tokatlamak gerek! Kusurunu bağışlamamak gerek!

Bu konuşmadan hemen sonra Camille'e ziyaretçi odasında bir misafirinin kendisini beklediği bildirildi. O anda Camille'in öfkesi geçiverdi. İçinden şöyle diyordu: «Şimdi gidip Charlotte'u göreceğim, ona söylenmesi gereken şeyleri söyleyeceğim... Ona her şeyi söyleyeceğim... Yani, ona kendisini sevdiğimi söyleyeceğim!»

Camille, bunu maalesef Charlotte'a söyleyemedi. Çünkü ziyaretine gelen Charlotte değil, Charlotte'dan mektup getiren biriydi.

Camille mektubu açtı, şunları okudu:

«Garda trenden indiğim zaman çok yakın arkadaşım Kontes Louiselle de Sambot ile karşılaştım Uzun süredir birbirimizi görmediğimiz için yalvarıp yakardı ve beni villasına götürdü. Seni de sekreteri ile oraya getirteceğini söyledi. Bu mektubumu kontesin sekreteriyle gönderiyorum. Hemen izin alıp buraya gel. Hem görüşmüş oluruz, hem de seni bu yakın arkadaşımla tanıştırmış olurum. Sevgilerle, Charlotte.»

— Hemen gidelim, dedi Camille sevinç içinde.

Odada bulunan bir hademe:

— Müdürden izin almanız gerekir, diye hatırlatmak istedi.

— Karımın izni var ya! diye bağırdı Camille. Başkasının iznine lüzum kalmadı artık.

Ve kontesin sekreteriyle kapıdan çıkıp bekleyen otomobile bindi. Çevresi güzel manzaralı bir dağ yolundan bir süre gittiler. Bu sırada Camille, Robine'-

in sözlerine inandığı ve Charlotte'dan kuşkulandığı için hayli pişmanlık duyuyordu.

Otomobil bir binanın avlusuna girdi ve durdu. Kontesin sekreteri: «Buyrun!» dedi. Birlikte içeriye girdiler. Loş bir hol içindeyken birdenbire Camille'in başına bir çuval geçirildi. Aynı anda iki kişi ellerini bağladı ve içlerinden biri:

— Götürün, bodruma kapatın! diye emir verdi.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

CHARLOTTE'UN YÜZÜNDEN düşen bin parça oluyordu o gün. Bayan Léo kendisine:

— Ne oluyorsun kızım? Neden somurtup oturuyorsun? diye sorunca Charlotte boşanıverdi. Dişlerini sıkarak:

— Bu hafta sonu tatillerini icat edenin Allah cezasını versin! dedi.

Aşağı yukarı Bayan Debray diye adlandırabileceğimiz Charlotte(bu tarihî cevabını Madellis'lerin ünlü yazlıklarının yeşil salonunda, anneannesine vermişti ve üstelik bütün aile efradının da karşısındaydı. Charlotte'un bu kaba saba cevabını aileden hiç kimse onaylamadı. Madellisl'ere ait yıllıkların hiçbirinde böyle kaba bir cevap yoktu.

— Cumartesi günleri katıldığımız kabul törenlerine bu kadar düşman oluşunu garip buluyorum, dedi Bayan Léo. Bu düşmanlığını bildirirken takındığın tavrı daha da garip buluyorum.

— Garipse garip!

Ailede herkes surat astı yine. Bu sırada Jesusmarie de oda kapısının anahtar deliğine kulağını yapıştırmış, içerdeki konuşmaları dinlemekteydi.

Bayan Léo:

— Anlayamadım, dedi.

— Gayet basit, diye cevap verdi Charlotte. Biz Bigandis ailesine bir ziyaret amacıyla buradan cuma günü öğleden sonra hareket ettik ve biraz önce, yani, pazar günü ikindi üzeri oradan dönüyoruz! Böylece ben randevularımı kaçırıp zamanımı kaybetmiş bulunuyorum. O yüzden lânet olsun bu hafta sonu tatiline.

— Charlotte! Senin randevuların da mı oluyor, yani?

— Elbette! Kocamla randevularım oluyor! Bu, çok tabii bir şey değil mi?

— Ben, senin o sözde kocana randevu vermeni hiç de tabii bulmuyorum, diye cevap verdi Bayan Léo. Kendini enikonu tehlikelere mi atmak istiyorsun?

Charlotte, dudaklarını büktü, ellerini iki yana açtı:

— Aman Yarabbi! diye haykırdı. Şu hale bakın! Biz de tıpkı Taranto'lulara benzedik. Bunlar Atillâ'nın ordusuyla şehrin kapılarına kadar geldiği sırada göklerdeki meleklerde kanat olup olmadığı sorununu tartışmaktaydılar.

— Özür dilerim, diye Charlotte'a cevap verdi Gaston. Bir defa bu tartışmayı yapanlar, Tarantolu'lar değildi, Bizanslı'lardı. Sonra Atillâ'nın Bizans tarihiyle hiçbir ilgi ve ilişkisi yoktur. Şehir başka barbarlar tarafından kuşatılmıştı. Daha sonra da onların tartıştıklarını bildirdiğin o sorun da pek o kadar önemsiz değildir.

Gaston bu açıklamalardan sonra Edo'ya dönerek:

— Öyle değil mi Edo? diye sordu.

Oldukça sağduyuya sahip olduğunu bildiğimiz Edo ise gerek Charlotte hikâyesine, gerekse Attilâ

hikâyesine hiç kulak vermemişti. Gaston'un sorusuna:

— Evet, evet bu işin içinde herhalde Sodom ve Gomore sorunu da söz konusu olsa gerek, dedi.

— Sodom ve Gomore mi? Bu hikâyede Sodom ve Gomore'nin işi ne? Anlayamadım doğrusu!

— Öyleyse, diyelim ki Castor ve Pollux söz konusu olsun, dedi Edo, omuz silkti. Bundan ne çıkar, yani? Tarihî olaylarda kişilerin adları değil, o olaylardan alınacak derslerin önemi vardır. Biliyorsunuz, Anhises, Truva prensidir. Truva ateşe verildiğinde kızı Aineias kendisini omuzlarına alarak gemilere kadar götürmüştü. Evlâdın bu davranışı, ana baba sevgisine bir örnekti. Şimdi düşünün bir; bu olayda babanın adı Aineias ve kızının adı da Anhises olsaydı, bunun ne önemi olurdu?

Edo'nun anlattığı bu mitoloji masalında bir seks yanlışlığı vardı: Aineias, Anhises'in kızı değil, oğluydu. Ama Gaston bunun farkına varmadığından, Edo'nun düşünce düzenine hayran oldu.

— Fena değil, dedi. Ama Bizanslıların kapılarına düşman dayandığı sırada hangi sorunu tartıştıklarını açıklamıyor ki...

— İşte şu anda sizin tartıştığınız cinsten ipe sapa gelmeyen sorunları tartışıyorlardı! diye haykırdı Charlotte öfkeyle. Hiç istifinizi bozmayın, tartışmanıza devam edin! Oysa, bugün Camille beni bekliyordu. Randevusuna gidemediğim için yine kendisine bir oyun oynadığımı sanacak, okuldan kaçıp soluğu burada alacak! O zaman sizin bu tartışmalarınız bakalım kaç para edecek?

Bayan Léo, olanca sesiyle:

— Hayır, o adam yerinden kıpırdamamalı! diye gürledi. O okulunda gönüllü olarak kaldıkça işlerimiz yolunda gider. Onun normal hale gelmediğini kendisine söylediğimiz sürece okulda kalmalıdır!

— Ne yazık ki bu gece küt diye damlarsa ben hiç şaşmam. Bana çılgınca âşık, her şeyi göze alabilir.

— Buna gerçekten inanıyor musun? diye sordu Robine, kalleşçe bir eda takınmıştı. Benim gördüğüm kadarıyla...

— Ben kocamı bilirim!

— Ben de!

Robine'nin bu sözüne parmak basmamız uygun olacaktır. Bir süredir Robine'nin kafasından garip düşünceler geçiyordu. Camille'e yardım etmek amacıyla bahçede sözde komedi oynayacağını kim umardı? Casimir amca ile yaptığı gezinin anlamı neydi? Ve sonra da küçümsenen o Camille'e Bayan Léo'nun plânını neden açıklamıştı?

Acaba Robine yeğeni Charlotte'un davranışlarından tıksinti mi duyuyor? Adalete bu kadar düşkün bir kız mı? Kalburüstü romancılarımız bunun benzeri bir durumla karşılaşınca hemen kalemlerini kaldırıp bir dakika düşünceye dalarlar ve sonra kendi kendilerine şu temel soruyu sorarlar: «Melek mi, şeytan mı?»

Biz bunun tersine, düşünceye dalmayacak ve kendi kendimize herhangi bir soru sormayacağız. Biliyoruz; Robine, durumun karışıklığını anlatıp Camille'e yardımda bulunduğu için karşılığında delikanlımızı dudaklarından öpmüştü... Onu dudaklarından öpmesi bu işi karıştırmak için de olabilir. Ama bir kadın bir erkeği dudaklarından öpmeye başlayınca, bu işi, ne bir kadına olan garezinden ötürü, ne de adalete olan sevgisinden dolayı yapar.

Janvier Champened adlı yazar «**Serseri Hikâyeleri**» adlı kitabında şu olayı anlatır: Bay Brojet de Laceron, yakışıklı ve şık bir soylu kişiydi. Genç ve güzel bir kızın ısrarla ilgi ve yakınlığına hedef oluyordu. Bay Laceron bu derece ilginin anlamını bir türlü kavrayamıyordu. «Bu genç kız, işi ne gibi bir sonuca vardıracak acaba?» diyordu kendi kendine. Bu

sorunu merak eden Bay Laceron, nihayet kızın evine gidip gelmeye; onu balolara, tiyatrolara götürüp getirmeye başladı. Genç kız yine kendisiyle ilgilenmeye, kendisine yakınlık göstermeye devam ediyordu. Bay Lacron, genç kızın ne gibi bir sonuca varacağını tahmin etmekten uzaktı. Bundan ötürü konuşmalarını, davranışlarını, takındığı tavırlarını dikkatle göz altında bulundurdu. Amacı da genç kızın niyetini anlamaktı. Ne istiyordu bu genç kız kendisinden? Bu amaçla bütün ihtimalleri gözden geçirdi ve hiçbirini de kabule değer bulmadı.

Bay Brojet de Laceron incelemelerini sürdürdü ve günün birinde kendisini nikâh memurluğunda bu genç kızın yanında ve geleneksel soruya «evet» cevabını verir gördü. Bu sırada bile karısının tavırlarına dikkat ediyor, onun amacını anlamaya çalışıyordu. Ne yazık, hâlâ anlayamamıştı.

Bundan sonra karı koca, balayı gezisine çıktılar. Bu sırada da Bay Laceron, karısının amacını anlamak üzere onun tavırlarına, davranışlarına, mimiklerine habire dikkat ediyordu.

İlk gece böyle geçti. Sonra günler, aylar ve yıllar geçti. Bu sırada çocukları doğdu. Bizim soylu kişimiz, karısının amacını anlamak üzere hâlâ onu göz altında tutuyordu.

Fakat onikinci çocukları doğduktan sonra Bay Laceron bir sonuca vardığından karısına: «Anladım, senin amacın benimle birlikte yaşamaktı!» dedi. Kadıncağız yüzü kızararak önüne baktı ve bunu inkâra kalkışmadı.

İşte Bayan Robine'in durumu da bundan pek farklı değildi. Camille'i seviyordu. Şu halde onun aşırı davranışlarına şaşmayız artık. Seven bir kadın, her şeyi yapmak gücüne sahiptir. Hatta sevdiği erkekten tiksinmek gücüne bile. Bundan, o kadının düşüncesiz davrandığı sonucunu çıkarmamalıdır. Tersine düşünce yürüttüğü için her şeyi yapmak gücü-

ne sahiptir. İşte işin kötü yanı da buradadır. Kadın sevmediği zaman düşünmeksizin hareket eder ve içgüdüsünü izler. Sevdiği zaman da düşünce yürütmeye başlar ve düşüncelerinin onu nereye götüreceğini bilse bilse bir ulu Tanrı bilir!

Robine'in söylediği o sözden sonra Charlotte onun sinsice düşüncelere sahip olduğunu sezmişti. Fakat tam o sırada Jesusmarie salona girdiğinden gerekli cevabı vermeyi uygunsuz bulmuştu. Jesusmarie:

— Noter Bay Morbilier geldi, diye toplantı halindeki aileye bildirdi.

Casimir amcanın noteri yine niçin gelmişti dersiniz?

— Acaba Casimir amca ani olarak öbür dünyaya göç etti de onu mu bildirmeye geldi? dedi Edo, hepsinin dileğini açığa vurdu.

Hiç de öyle değildi tabii. Bay Casimir Wonder'ın sağlığı yerindeydi. Daha çok uzun süre bu zavallı ve soylu Haçlılara en kötü oyunları oynayabilirdi.

— Müvekkilim Bay Casimir Wonder, diye açıklamaya koyuldu noter. Vasiyetnamesinde küçük bir değişiklik yaptığından sizlere bunu haber vermekle görevlendirdi beni.

Bayan Léo, ciddi bir eda ile:

— Bay Casimir Wonder'a hepimizin şükran borcu vardır, dedi. Kararları, bizleri dolaylı, sevimli kızımız Charlotte'u ise doğrudan doğruya ilgilendirir.

Noter vasiyetnamedeki değişikliği belirten belgeleri çantasından çıkardı, okumaya başladı: «**Bütün servetimi yeğenim Charlotte'un, kocası Camille Debray'dan olacak çocuklarına bırakıyorum. Eğer bugünden itibaren bir yıl zarfında bu karı kocanın çocuğu olmazsa bütün servetim Brachette Vakfına geçecektir. Yalnız adı geçen vakıf, yeğenim Charlotte ve kocası Camille Debray'e ilk çocuğunun doğumundan itibaren ömür boyu ayda 50.000 frank verecektir. Eğer, ikinci yılın sonunda bunların yine çocukları olma-**

mışsa bu karı kocaya verilecek ayda 50.000 franklık maaşa onbeş yıl sonra başlanacaktır.»

Noter bunu okuduktan sonra vasiyetnamenin bir kopyesini bıraktı ve ayrılmak üzere izin istemeden önce şunları ekledi:

— Ayrıca, müvekkilim Bay Casimir Wonder sizlere tahsis ettiği aylıkları da bugünden itibaren bir yıl süreyle vermeyeceğini, bu paraları Bayan Charlotte'tan doğacak çocuk için biriktireceğini bildirmeye beni görevlendirdi. Durumu sizlere duyuruyorum.

— Peki, diye sordu Bay Gaston. Eğer yeğeni Bay Casimir Wonder'ın bu özel emirlerine riayet etmezse?

— O zaman hiç kimseye hiçbir miras ya da gelir bırakmayacak!

Noter kalktı, gitti ve toplantıdakilerin hepsi birbirlerine bakakaldılar.

— Bu insafsızca bir davranıştır! diye haykırdı Bayan Léo. Bu alçak oniki aydan önce bizi bir çocuğa sahip kılmak istiyor:

Edo:

— Daha doğrusu bu çocuğu bizden değil, Charlotte'dan istiyor, dedi.

— Hayır! diye tekrar bağırdı Bayan Léo. Böyle bir alçaklığa asla izin vermeyeceğiz!

Gaston Food:

— Debray soyadını taşıyan bir çocuğun dünyaya geldiğini gördüğüm an utancımdan yerin dibine geçerim! diye düşüncesini belirtti.

— Hayır, olmaz böyle şey! dedi Bayan Elisabeth... Ben de Debray soyadını taşıyan bir çocuğun teyzesi olamam!

Bayan Flaminie:

— Ailemize utanç veren bir çocuk olur bu! diye işi sonuca bağladı.

Robine, bu konuşmalarda hiç söze karışmadı. Öte yandan Jesusmarie de dışarıda, anahtar deliğin-

den konuşmaları dinliyor: «Benim de böyle bir alçaklığa tahammülüm yok.» diye kendi kendine fikir beyan ediyordu.

Bu konuşmalar boyunca susmayı yeğ tutan Charlotte, sonunda baklayı ağzından çıkardı:

— Bu akademik tartışmalarınıza, rica ederim, tekrar başlamayın, dedi. Bu zirva hikâyeye bir çırpıda son vermek gerek; kaybedilecek zaman yok, ben yarınki trenle Camille'i ziyarete gideceğim.

— A kızım, bu kadar da aceleye gerek yok gibi geliyor bana! Şunu unutma, önümüzde daha bir yıl var. Sonra, o Casimir Wonder denen adam da bu bir yıl içinde bizim aylıklarımızı vermeye devam edecek ,o zamana kadar gerekli tedbirleri pekâlâ alabiliriz.

— Sizin aklınıza benim pek aklım ermiyor anneanne, dedi Charlotte. Eğer ben Camille'le birlikte hemen işe başlamazsam Casimir amca istediği çocuğu bir yıl sonra nasıl karşısında görebilir?

Bu sözleri söylerken Charlotte'un yüzü kızarmıştı. Bununla birlikte dedikleri ailenin hem hoşuna gitmiş, hem de kanına dokunmuştu.

Bayan Léo:

— Sevgili yavrum Charlotte, dedi. Bütün bu olayların senin zihnini yormuş olduğunu sanıyorum, sen bu işte esası unutuyorsun: Casimir Wonder denen o adamın ne önemi var? Gelecekteki kocan Bay Filet sayesinde artık ona ihtiyacımız kalmayacak, öyle değil mi yavrucuğum?

İşte o an Charlotte hayatının en tarihî cümlesini söyledi:

— Yeter! Bay Filet bana vız gelir!

Birdenbire hepsinin çeneleri kitlendi. Yalnız Bayan Léo kendisinde az çok güç bularak kekeledi:

— Kocan olması gereken Bay Filet'yi küçümsüyorsun, öyle mi?

— Onun kocam olması söz konusu değil!

— Ya, demek Bay Filet ile evlenmek istemiyorsun! Peki kiminle evleneceksin?

— Ben Camille'le evlenmek istiyorum!

— Ne? Kocanla evlenmek istiyorsun, ha! Bakın hele, kocasıyle evlenmek istiyormuş!

Charlotte son gücünü harcayıp:

— Şunu da açıklayayım ki, dedi. Sevimli yeğenim Robine, benimle alay edebilir, ama gerçek şudur; ben bu kararımı verirken hiçbir duygunun etkisi altında değilim. Kocamın az çok ortak bir sevimliliği, çekiciliği vardır. Onun bu niteliği, kolay elde edilen, zekâsı sınırlı bazı genç kızları çevresinde toplayabilir. Sözgelişi, Robine gibi basit bir kız da onun üzerinde bir tutku yaratabilir!...

— İğrenç sözler babaanne! diye haykırdı Robine. Kanına dokunan bu açıklama üzerine kocasını seviyor, kıskanıyor bu zavallı! Zavallı Charlotte, acıyorum sana!

— Senin sinsice alayların beni yaralamaz, merak etme! dedi Charlotte. Asıl mesele bu: Bana, güvenilir bir kocayı bırakıp neyin nesi olduğun bilinmeyen biri teklif ediliyor; yani, belli, gerçek bir miras yerine hayalî bir servet vadediliyor. Eğer yanlış bir karar verirsem, hem kocasız, hem parasız kalmak tehlikesiyle karşılaşacağım... Hepimiz, ailemizin iyiliği için kendimizi feda etmeliyiz. Ben nasıl idealimle özgürlüğümden fedakârlık edip Camille Debray'dan bir çocuğum olmasını kabul ediyorsam, sizler de biraz bana uyup Camille'in bu çocuğun babası olmasını kabul etmelisiniz. Aslında bu işte kurban edilen benim, sizler benim sırtımdan geçiniyorsunuz. Ben evlenmemiş olsaydım da Casimir amcam yine bana geçimimi sağlayacak az çok bir şeyler verecekti.

Bu sözleriyle Charlotte, başkaldırmış değil, ailede düpedüz bir devrim yapmıştı. Ve Madellis'ler de evlâtlarından birinin ateş püskürerek yaptığı bu inanç açıklamasını şaşkın bakışlar içinde dinlemişti.

— Demek ki, diyerek koltuğundan kalktı Bayan Léo. Şu yaşımda Madellis ailesinden birinin ağzından çıkan bu sözleri de işitecekmişim! Kocam Sapho Madellis, ne mutlu insanmış ki ulu Tanrı onun böyle horlanmasına razı olmadı!

Mendilini çıkarıp gözünden akan bir damla yaşı silerken Bayan Flaminie, Charlotte'a döndü:

— Kızım, sen ki Madellis'lerin soyundan birisin ve...

Öfkesi topuklarına çıkan Charlotte:

— Yeter atık bu Madellis'ler teranesi! diye haykırdı. Ben Madellis'lerin değil, Wonder'lerin soyundanım. Benim babamın ataları da Haçlı Seferlerine katılmış insanlar değil. O sıralarda ticaretle uğraşan kişilerdi. Anne, sen ataları Haçlı Seferlerine katılmış Madellis'lerin soyundandın da neden babamla evlendin, öyleyse?

— İşte şimdi de benim hakkımda kötü yargılara varıyor, şimdi de beni suçluyor! Ne mutsuz anaymışım Yarabbim!

— Sus! Taş kalpli hayırsız evlât! diye haykırdı Bayan Léo. Annenin fedakârlığını ayaklar altına alıyorsun!

Bir süre salonu ağır bir sessizlik kapladı. Daha sonra Bay Gaston Food, nuh nebiden beri söylenegelen şu cümleyi tekrarladı:

— Babaların günahını daima suçsuz evlâtlar çeker...

Deyince karısı Elisabeth, kendisine kaşgöz işareti yaptığından bundan önceki sözünü düzeltmek üzere:

— Daha doğrusu amcaların günahını daima suçsuz yeğenler çeker... Behey Casimir Wonder, sen bir canavarsın! dedi.

Salonda yeniden bir sessizlik oldu. Charlotte, annesinin ağlamakta, anneannesinin başını önüne eğmiş düşünmekte, teyzesinin de dudaklarını ısırarak acı acı gülümsemekte olduklarını gördü. Az çok sağ-

duyuya sahip olduğunu bildiğimiz Edo da bu sırada keyfine bakıyor ve gazetedeki bulmacayı çözmeye uğraşıyordu. Böylece, yeğeni Edo tarafından da bir teselli göremeyen Charlotte kendisini nankör bir evlât, dejenere bir torun ve suçlu bir yeğen olarak hissetti.

Bu hallere düşünce af dileyerek hıçkıra hıçkıra ağlamaya hazırlanıyordu, fakat tam bu sırada Jesusmarie salona girdi ve elindeki bir telgrafı Bayan Léo'ya uzattı.

Bir tablonun iç karartıcı görüntüsünü ayrı bir boya ile yapılan bir fırça vuruşu çokluk değiştirir. İşte, Jesusmarie'nin getirdiği mavi renkli telgraf kâğıdı da toplantının havasını değiştirmişti.

— Okuyunuz, dedi Bayan Léo, telgrafı Bay Gaston'a uzattı.

Ve Bay Gaston yüksek sesle okudu: **«Öğrenci Debray ortadan kayboldu. Öğleden sonra kimliği bilinmeyen bir kişi ile birlikte otomobille gitti. Daha fazla bilgi edinmek imkânı olmadı. Eve gelip gelmediğini telle bildirmenizi rica. Saygılar. Müdür Pipet.»**

— İşte dediğim çıktı, kaçacağını tahmin etmiştim. Yarın sabah burada olacaktır.

— İnşallah! dedi Robine, içini çekti alaylı bir tavırla.

— Artık bu iş bizi ilgilendirmez, yalnız Charlotte'u ilgilendirir, dedi Bayan Léo, sonra başuşağa dönerek:

— Jesusmarie, dedi. Villamızın sol kanadındaki odaları sildirip süpürttürünüz, pencereler açılıp havalandırılsın. Ayrıca çift yataklı bir oda hazırlattırınız, Bayan Charlotte evleniyor ve kocasıyle birlikte villanın sol kanadında yerleşecek.

— Başüstüne Bayan. İzninizle sorayım, bu mutlu olay ne zaman?

— Bu akşam ya da yarın sabah.

— Peki Bayan, demek iş önemli ve acele.

— Alınyazısı, Jesusmarie!

— Çok iyi, Bayan!

— İyi değil, kötü bir alınyazısı, Jesusmarie!

— Evet, kötü bir alınyazısı Bayan!

— Eğer yarın Bay Filet bize uğrarsa, kendisine geziye çıktığımızı, bir ay sonra döneceğimizi söylersiniz. Bununla birlikte ben kendisine bir mektup yazıp sizle göndereceğim.

— Pekâlâ, Bayan.

— Pekâlâ değil, pek kötü Jesusmarie!

— Evet, pek kötü Bayan!

Jesusmarie yerlere kadar eğilip Bayan Léo'yu selâmlayarak salondan ayrıldı. Bayan Léo arkasından bakıp:

— Zavallı emektarımız! diye içini çekti. Allah bilir o da kimbilir ne kadar üzgündür bu işe.

— Hizmetçilerin efendilerinden fazla onur sahibi olmalarını görmek, insanı küçük düşürüyor doğrusu! diye homurdandı Bay Gaston.

Bu söz, Charlotte'un suratına vurulan bir şamar niteliğindeydi. Fakat genç kız işi pişkinliğe getirip aldırmadı. Bu sonbahar akşamı çevreye çöken karanlığı seyretti yalnızca. Bayan Flaminie ellerini kenetleyip kızına baktı:

— Âşık! Kocasına âşık! dedi.

Charlotte, düşüncesinde ani bir değişiklikle:

— Mirasa âşığım, evet! diye cevap verdi. Ama kocama değil! Bunlar, birbirinden çok ayrı şeylerdir.

Bu derece farklı şeyler miydi acaba?

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

ROMANIMIZIN SEVİMLİ KİŞİLERİNDEN hangisi bu uğursuz pazar gecesi yatağında rahat bir uyku çekiyordu acaba? Delişmen kocasının her an ge-

lebileceğini düşünerek titreyen Charlotte mu? Kurduğu plân suya düştüğü için Bay Médité Filet'yi başından savmak zorunda kalan Bayan Léo mu? Boş bir tutkuyla yüreği yanan Robine mi? Kurtulduk sanarak tekrar Casimir amcanın boyunduruğu altına giren Bayan Flaminie ve Food'lar mı? İşin bütün ayrıntılarını bilen ve Camille'in tekrar dönmesinden acı duyan Jesusmarie mi? Ne idüğü belirsiz kişilerin ağına düşen p ;« bodrumda akıbetini bekleyen Camille mi?

Evet, bu uğursuz pazar gecesi rahat bir uyku çekenler, olsa olsa ancak Edo ile Bay Médité Filet olabilirdi. Ama Edo'nun o gece dişi ağrıdığından, Bay Médité Filet de uşağından aldığı bir telgraf dolayısıyle heyecanlandığından bunların ikisi de rahat uyuyamamışlardı.

O gecenin sabahı şafak sökerken kalkan Jesusmarie elindeki mektupla erkenden Bay Médité Filet'nin evine gitti. Bay Filet:

— Hayrola, üzücü bir haber mi var yoksa? diye Jesusmarie'ye sordu. Sonra zarfı açtı ve mektubu okumaya başladı:

«Sayın ' - s« **Filet,**

' @tN6_C« f \ V« 5 ; ^ ; 4 ;« t ; V« 1A_« j - J ¤ S « J **a** e §¥ J « q ;« 1 ; Jy **lenmedik** \N - sN - `N - « K **a**_§¥0 - §l ¦ !« ( mWP - `¥V« V ; 5 ; W@W@« **ba**- V - « f \ ` S - T - V¥t¤« ~t ; N@LN ;« _@4 - « ; 5@s \ d T « f@t 5 ; W"« , - 0z Y¥t« g@t@ [ ;« \0 - W« @N ? « r ;« @O@¨ J@N7 ` I Ft@« J ; h T ; J« t] `mW5 . « 2m0mV5m¢o Tmtm« fBt6« 3@05@ c ; JN8« s ; k@V@s \ `m S #«

' @t ;« > ~ fj ; ` TG¨« \N5m ¡ mWmt« 5 \ fjQmJ« r ;« t - r - NO¥« j \ { _mVm T - « \0 - W« · f ; 'r > FW@t« - 5¥V - « ; rC S @t ;« u@s - `; jP ; b VDtA« 3 - ¨J / « t - T - W - « 1¤a - J S - V¤t¤« f@v5 ; W« @fk@s \ _m T #« .

' m« T ; Klm1m« s - t - `L ; V« 5ms5m¢n T « t Wj s « r ;« } ; Lj@ ¡ H S « - 4¤s¤« **tahmin** ; 594 < ¢@X@wH« 3@Q5@ £ T 5 ; W« 1 ; VE« - == ; 5 ; 4 ; ¡@Z t ;« ; TAZ T $«

) : \« * - 5 ; NN@f «

Mektubu okuduktan sonra Bay Médité Filet'nin az kalsın soluğu kesilecekti. «Bu da nereden çıktı?» gibilerinden Jesusmarie'ye dik dik baktı. Madellis ailesinin emektarı üzgün üzgün içini çekti. Bay Filet de onun birçok şeyleri bildiğini hemen sezinledi. «Bu budalayı kusturmalı ve ağzından lâf almalıyım!» dedi içinden. Bu teşebbüsü tahmininden de başarılı oldu; çünkü Jesusmarie üzgündü ve içini dökecek birilerini arıyordu. Gerçi, Madellis ailesinin sırlarını bir yabancıya vermeyecek kadar bu aileye bağlıydı ama bu durumda bir ayrıcalık vardı. Bay Filet, başlangıçtan beri Jesusmarie'nin hoşuna gitmişti ve yabancı sayılmazdı. Çünkü gelecekte kendisinin de efendisi olacaktı. Camille'i hiç beyenmeyen ve Bay Filet'yi ideal bir efendi gibi kabul eden Jesusmarie, bu efendiyi kaybetmenin üzüntüsü içindeydi. Öte yandan Madellis ailesinin başına gelen bu felâkette kendisinin de az çok sorumluluğu bulunduğu kanısındaydı.

— Jesusmarie, diye söze başladı Bay Filet. Siz benim hiçbir yerde rastlamadığım olgunluğa sahip bir kişisiniz bunu bir an unutun, sadece bir insan olduğunuzu hatırlayın ve şu anda yüreği yanmakta olan bir erkeğin sorularına kulak verin. Mutluluk bulacağımı ümit ettiğim bir eve girmenin yasaklanması için acaba ne gibi bir kusur işledim?

Jesusmarie gözlerinden akan bir damla yaşı sildikten sonra:

— Hayır Beyefendi, dedi. Sizin hiçbir kusurunuz yok! Eğer sizi suçlarsak, hepimiz günaha girmiş oluruz! Oysa şimdi ailecek en üzüntülü günlerimizi yaşamaktayız, Bayan Léo dün gece bir dakika bile gözünü kırpmadı.

— Jesusmarie, bana güveniniz var mı? Bunca yıldır birlikte yaşadığınız kişileri seviyor musunuz?

— Ah! Evet Beyefendi!

— Güzel! O halde bana bildiklerinizi söyleyin.

Ben Bayan Léo'ya ve Charlotte'a yardım etmek istiyorum. Söyleyin, belki kötü bir uşak sayılacak ama namuslu bir insan gibi davranmış olacaksınız.

Jesusmarie hiç duraksamadı, hemen açıklamaya girişti:

— Önceleri çok zengin ve yüce gönüllü olan Madellis'ler, sonraları bütün servetlerini kaybettiler ve öyle bir malî sıkıntıya düştüler ki, Bayan Flaminie'nin merhum kocasının kardeşi olan Casimir Wonder'a muhtaç oldular. Onun kendilerine tahsis ettiği aylıklarla yaşamaya başladılar. Şimdi bütün mallar Bay Casimir Wonder'a ait; oturdukları ev, villâ, eşyalar, arabalar, her şey bu adamın. Bayağı, acayip ve hain bir kişi olan Bay Casimir Wonder, günün birinde yeğeni Charlotte'u kırksekiz saat içinde evlenmeye zorladı. Aksi halde Madellis'lerin hem aylıklarını kesecek, hem de Charlotte'u mirasından yoksun edecekti. Bunun üzerine Bayan Charlotte, Camille Debray adlı biriyle evlendi fakat daha o gün anormal olduğu anlaşıldı. Bunu size Bayan Léo da daha önce söylemişti.

Bay Filet istemeyerek gülümsedi. Fakat Jesusmarie onun neden gülümsediğini sezmişti.

— Evet Beyefendi, ancak kapılardan dinleyerek bir evde neler olup bittiğini öğrenmek mümkündür. Benim gibi birinin herhangi bir yanlışlık yapmaması için her şeyden haberi olması görevi gereğidir. Eğer anahtar deliklerinden dinlememiş olsaydım size bu bilgileri verebilir miydim şimdi? Hizmet etmekte olduğum bu ailenin sizin tarafınızdan kurtarılması belki bu bilgiler sayesinde olacaktır.

— Sözlerinizi onaylıyorum Jesusmarie. Lütfen devam edin, dedi Bay Filet.

— Evet Beyefendi, dedi Jesusmarie. Siz Bayan Léo'nun niyetlerinin neler olduğunu benden daha iyi biliyorsunuz; bu, henüz tamamlanmamış olan nikâhı bozdurmak ve bayan Charlotte'u sizinle evlendir-

mekti. Fakat dün Bay Casimir Wonder'ın noteri geldi ve adamın vasiyetnamesinde bir değişiklik yaptığını bildirdi. Buna göre, eğer Bayan Charlotte'un bir yıl içinde Bay Camille Debray'dan bir çocuğu olmazsa, yeğenini mirasından yoksun edecek. Aynı zamanda aileye vermekte olduğu aylıkları da kesecekmiş. Sadece Bayan Charlotte'a her ay kıt kanaat geçinecek kadar bir para verecekmiş.

— Allah Allah! Mesele gerçekten böyle mi? diye sordu Bay Filet, işkilli bir tavır takınmıştı.

— Tam tamına böyle Beyefendi. Her şeyi gözlerimle gördüm, kulaklarımla işittim. Yemin de edebilirim!

Médité Filet bir an düşünceye daldı, sonra gerçekten bu işe içerlemiş gibi görünerek:

— Ama bu bir alçaklıktır! dedi.

— Evet Beyefendi, sizin de bizi anladığınızı görmekle memnunluk duyuyorum.

Gerçekten Médité Filet az kalsın meteliği olmayan bir kadınla evleneceğini anlamış ve işte bu yüzden de Casimir amcaya fena içerlemişti. Fakat birden kendini toparladı:

— Peki, benim yardımımdan neden birdenbire vazgeçiyorlar? diye sordu.

— Bayan Léo daha çok sizin desteğinize önem veriyordu Beyefendi. Fakat ne yazık, Bayan Charlotte sizin vaadinizle yetinmedi, kocadan ve mirastan yoksun kalmak tehlikesine uğrayacağını düşündü ve büyük fedakârlık pahasına da olsa, elindekini kaçırmamaya karar verdi.

— Elindeki neyi, yani?

— Şimdiki kocasını. Bayan Charlotte, nikâhın eksik kalan işini tamamlamaya karar vermiş bulunuyor.

— Peki, Bay Camille Debray, o ne düşüncede?

— Onu da her dakika bekliyorlar, okuldan ha-

reket etmiş olduğu anlaşılıyor. Belki de şu anda eve gelmiştir.

— Olabilir, dedi Bay Médité Filet.

Oysa Bay Filet, Camille'in eve dönme imkânına sahip olmadığını biliyordu, çünkü çekmecesinin gözünde bir telgraf vardı. Bay Filet'nin uşağı tarafından kendisine gönderilen bu telgraf, kararlaştırılmış sözlerle yazılmıştı, şöyle deniyordu: «**Şarap, isteğinize göre şişeye konmuştur, kırılan dökülen yoktur. İşi kesin olarak yoluna koymak üzere emirlerinizi bekliyorum. Saygılar. Joseph.**»

Bay Médité Filet'nin uşağı tarafından gönderilen ve ticarî bir işe ait gibi görünen bu telgrafın açık anlamı şöyleydi: «**O bıyıklı aptal öğrenci bildiğin bodruma kapatılmıştır. Kaçırılma işini kimse görmedi, üzerimize şüpheyi çekmedik. Bana talimat ver: Hesabını görüp bir uçurumdan aşağı mı atayım, yoksa başka bir şekilde mi ortadan kaldırayım? Flick.**»

Daha önce de bildirdiğimiz gibi Bay Filet, bu telgraf sayesinde pazar gecesi rahatça uyuyabilirdi. Kendisi için bundan daha iyi bir umut kaynağı olabilir miydi? Kısa bir süre içinde Camille Debray'ın cesedi parçalanmış bir otomobille birlikte bir uçurum dibinde bulunacaktı. Böylece Charlotte dul kalacak ve Bay Filet ile evlenecekti. Bu duruma göre mutlu olan bay Filet, elbette rahat uyuyabilirdi!

Yalnız Bay Filet'nin zihnine takılan bir noktayı da burada anlatalım: Eve dönerken bir kahvenin penceresi gerisinden pek yabancı olmayan birinin kendisine baktığını görmüştü. Fakat o kişinin kim ve adının ne olduğunu bir türlü hatırlayamıyordu Bay Filet. Hayatta olur böyle şeyler, bazan küçük bir mesele, büyük meselelerden çok zihninizi kurcalar durur. Sözgelişi: Bazan insan geceyarısı uyanır ve sokak kapısını kitleyip kitlemediği üzerinde düşünceye dalar. «Kitlemiş miydim, kitlememiş miydim?» di-

ye kendisine ardarda sorular sorar fakat kendisinden kesin bir cevap alamayınca yatağından kalkar ve meseleyi gidip yerinde inceler. Sonra tekrar yatağına gelir fakat beş dakika sonra aynı soru tekrar karşısına çıkar: «Sokak kapısı kitli mi, değil mi?»

Canım kalktım gittim inceledim ya! diye kendi kendine cevap verir.

— Kalkıp gittim miydi acaba? diye kendi kendisine başka bir soru yöneltir.

— Rica ederim ben bu kadar sersem bir adam değilim! diye yine kendi kendisine cevap verir.

— Canım, hemen öfkelenme! der yine kendi kendisine. Nasıl istersen öyle yap, ben bilmiyorum, sokak kapısı açık mı, kapalı mı...

Adam öfkeyle yataktan fırlar, sokak kapısına gider, kapalı olduğunu gözleriyle görür, kendini daha iyi inandırmak üzere sürgüyü çeker, tekrar kapatır, sonra odasına gelip yatağına yatar. Aradan on dakika geçer yine içine bir kuşku girer: «Sürgüyü çektimdi, ama tekrar sürdüm mü?» Tekrar yataktan fırlar, kontrole gider, böylece aklına takılan bu mesele dolayısıyle sabahı bulur.

Başka bir örnek: Bu defa mesele daha da küçük ölçüdedir. Bir dağ otelinde kalmakta olan bir turist bir gece tam yatağına yattığı sırada kendi dilindeki imlâsı zor bir kelime hatırına gelir. «Şöyle mi yazılır, böyle mi yazılır?» diye düşünmeye başlar fakat o kelimenin imlâsını bir türlü hatırlayamaz. Merakını gidermek üzere bir sözlüğe bakmak aklına gelir ama dağ otelinde sözlük ne gezer! Adamcağız bu yüzden sabaha kadar uyuyamaz.

İşte o gece Bay Filet'nin başına gelen olay da bu örneklerdendi. «Kahvenin penceresinden kendisini dikiz eden adam kimdi? Bu adamı nerden tanıyordu?» Bay Filet o adamı hatırlamak üzere uykudan vazgeçti. Bir aralık hatırlar gibi oldu, «Evet,» dedi kendi kendine. «Ben bu adamı kodesteyken gör-

müştüm ama gardiyanlardan mı, yoksa hapisane arkadaşlarımdan biri miydi?» diye duraksamıştı.

Böylece uykusu kaçan Bay Filet kalkarak çalışma odasına gitmiş, o sabah Jesusmarie de kendisiyle bu çalışma odasında görüşmüştü.

Şimdi Bay Filet'nin çalışma odasına tekrar bakalım: Hoppala! Bay Médité Filet'nin yerinde yeller esiyor. Jesusmarie de yok odada. Ne oldu bu adamlara?

İşin içyüzünü anlamak üzere Jesusmarie'nin peşine takılalım ve Madellis'lerin evine tekrar dönelim.

•

MADELLİS'LERİN EVİ, sabahın saat dokuzu. Aile, bu kez kırmızı salonda toplantı halinde. Sabah kahvaltısı yapılmış, şu anda kimisi gazete okumakta, kimisi düşünmekte. Şimdi düşünenlerin içlerinden neler söylediklerini bildirelim:

Bayan Léo: «Ne utandırıcı şey! Bu kız Bay Médité Filet'nin karşısında bizi rezil etti. Hınzır evlât! Ama bunun acısını elbette çekecek! Peki, Jesusmarie neden hâlâ gelmedi?»

Bayan Flaminie: «Camille denen o aşağılık, züğürt adamı Charlotte'un kocası diye dostlarımıza ne yüzle takdim edeceğiz? Aman Yarabbi, deli olacağım!»

Bayan Robine: «Camille aptalın biri, ama, ben onunla pekâlâ evlenebilirim, sırf Charlotte'a nanik yapmak için! Okuldan kaçtığı besbelli, fakat hâlâ gelmedi! Ah, bir gelse!»

Charlotte: «Yarabbi! Bu aptal herif ortadan kayıp mı oldu? Neden hâlâ eve dönmedi?»

Bay Edo Food: «Sömürgede tarım işletmeciliği yapan zengin bir İngiliz, çalıştırdığı yirmi zenci köleye insafsızca davranırdı, bu zavallı insanlar günün birinde işlerini bırakarak kaçıp gittiler ve bir

ormana sığındılar. İşletmeci İngiliz, bunların izini buldu, yanlarına yaklaştığı esnada zenciler uzun bir ipi parçalara bölerek paylaşıyorlardı. Bu iplerle her zenci kendisini asarak intihar edecekti, çünkü insafsızca davranışlarla uğraşmaktan ölümü yeğ tutuyorlardı. Yirmi zencinin kendi iflasına sebep olacağını düşünen işletmeci, onlardan kendisi için de bir parça ip istedi; çünkü o da iflas etmektense ölümü yeğ tutuyordu. Fakat zenciler öbür dünyada da bu insafsız patronun civarlarında bulunmasından kuşkulanarak kendilerini asmaktan vazgeçtiler ve tekrar onun tarım işletmesine döndüler...»

Görüldüğü gibi Edo da gazetede bu olayı okumaktaydı. Ailenin bir kısmı düşündüğü ve biri de gazete okuduğu için kırmızı salonda tam bir sessizlik hüküm sürüyordu. Fakat Robine suskunluğa pek dayanamadığından bir punduna getirip çıkışını yaptı:

— Anne, dedi yüksek sesle. Sen de bir bak hele elindeki gazeteye, ilânlar arasında, kaybolmuş eşya arasında bulunmuş bir koca var mı?

— Kocayı tekrar bulmak, koca bulmaktan daima kolaydır! dedi Charlotte.

Edo dayanamadı:

— Genç bir evli kadının, yangına körükle varmaya çalışan hırçın ve kart bir kıza verdiği bu cevap dokunaklı doğrusu!

Öfkesinden mosmor kesilen Robine hemen karşı saldırıya geçecekti ama tam o sırada Jesusmarie kapıyı vurmadan heyecan içinde içeriye girdi:

— Ah, Bayan! Ne felâket bu! diye ağlamaya başladı.

Bayan Léo kendisine meseleyi anlatmasını emretti.

— Ah, Bayan! diye söze başladı Jesusmarie. Bay Filet ile bürosunda görüştüm, size derin saygılarını sunmakla beni görevlendirdiği sırada meçhul kişi-

ler birdenbire odaya girdiler. Bunlardan biri Bay Filet'ye: «Dün akşam geçtiğin sırada seni görünce hemen tanıdım. Sen Bay Brenton'un çalınan mücevherleri işinde parmağı olan Gim Lapotte'sun! Hanidir seni arayıp duruyorduk, ama bu kez elimizden kurtulamayacaksın!» dedi.

Jesusmarie hem gözyaşlarını siliyor, hem de yapı işçisi gibi ter dökü yordu.

— Evet, Bayan, bunun üzerine Bay Filet gülmeye başladı. Adamlara: «Ya siz benimle alay ediyorsunuz, ya da büyük bir yanlışlığın kurbanısınız. Her neyse, şimdi karakolda mesele aydınlanır elbette, sizlerle beraber gitmeye hazırım, yalnız izin verin de ceketimi ve pardesümü giyeyim, herhalde beni robdöşambr ile karakola götürecek değilsiniz?» diye cevap verdi. Bunun üzerine Bay Filet adamlardan birinin nezareti altında giyinmek üzere yandaki odaya gitti. Biraz sonra o odadan gelen bir gürültü duyduk, hemen öteki adamlar da fırlayarak o odaya girdiler ve arkadaşlarını başına bir iskemle geçirilmiş halde buldular.

Jesusmarie sustu. Bay Gaston sordu:

— Peki, Bay Filet ne yapıyordu o zaman?

— Bay Filet odada yoktu! diye cevap verdi Jesusmarie.

Bayan Léo fenalık geçirecek vakit bulamadı, olaylar acele birbirini izliyordu. Demeye kalmadan bir hizmetçi salona girerek: «Bayan, bir polis geldi,» dedi. Ve arkasından güçlü kuvvetli bir polis memurunu içeriye buyur etti.

— Bayan Léo Madellis kimdir? diye sordu memur.

— Benim!

— Efendim, ben polis müfettişi Percot. Médité Filet takma adını taşıyan kişi, soyguncu ve tehlikeli bir dolandırıcıdır. Onun odasında sizin imzanızı taşıyan bir mektup bulduk, artık o adamın evinize

gelmemesini rica ediyorsunuz. Siz de acaba onun bir oyununa kurban mı gittiniz?

— Hayır efendim, sinsi bakışlarıyla yapmacık davranışlarından hoşlanmamıştım da...

— Güzel, ama torununuza karşı gösterdiği ilgi ve sevgiye dair bir imada bulunuyorsunuz o mektubunuzda. Bu konudaki düşüncenizi de lûtfeder misiniz?

— Efendim, bu adam torunum Robine'e kur yapıyordu, hatta onunla evlenmek istediğini bile söylemişti.

Robine utancından kıpkırmızı oldu. Babaannesinin uydurduğu bu yalana fena halde içerlemişti ama kendini tutmak başarısını gösterdi. Polis müfettişi gülmeye başladı.

— Ucuz kurtulmuşsunuz Bayan, dedi Tanrıya şükredin.

— Bu adamı tutukladınız mı? diye sordu Bay Gaston.

— Yazık ki bir kez daha elimizden kaçtı, diye homurdandı polis müfettişi. Ama yine kuyruğunu sıkıştıracağımızdan eminim.

Haydutların, dolandırıcıların kuyruğunu sıkıştıran bu adam bu bilgileri alıp gittikten sonra Bayan Léo hemen bir baygınlık geçirdi. Kolonya ile ellerini, alnını ovaladılar, birkaç dakika sonra kendine geldi. Ayılır ayılmaz ilk önce Robine'in saldırısına uğradı.

— Beni bir dolandırıcının çapkınlıklarına alet olmuş bir kız yerine koydunuz, ha! diye bağırdı. Neden gerçeği söylemediniz?

— Gerçek bizde kalır, biz onu önümüze gelene söylemek zorunda değiliz! İtiraz istemem! diye cevap verdi Bayan Léo. Ben daima hepimizin iyiliğini düşünerek konuşurum.

Sonra Charlotte'a döndü:

— Gel, sarıl öp anneanneni kızım! dedi. Eğer seni son derece tedbirli olmaya zorlamasaydım, bugün korkunç bir durumda bulunacaktın. Hem namusun iki paralık olmuş; hem kocasız, hem de mirassız kalmış olacaktın. Şunu unutma ki akla en yakın sözler daima ihtiyarların ağzından çıkar. Bunu hep hatırında tut, Charlotte!

Bayan Léo'nun bu sözleri, en kötüsünden bir yalandı, çünkü olayları yalnız ters yüz etmekle kalmıyor, aynı zamanda Charlotte'u suçlu duruma da sokuyordu. Charlotte, anneannesinin bu kalleşliğine hiç de şaşmadı, çünkü onun bu gibi oyunlarına alışıktı.

— Size teşekkür ederim, anneanne, dedi.

Sade bir öğle yemeğinden sonra Madellis ailesi yeşil salonda toplandığı zaman Bayan Léo, şu sonucu herkese bildirdi.

— Casimir Wonder denilen adamın vasiyetnamesine koyduğu şart, hepimizi son derece üzmüştür. Bununla birlikte, içimiz kan ağlayarak bunu kabul etmek zorundayız. Charlotte'un dünyaya getireceği çocuğun Camille denen o bayağı adamdan olmasına boyun eğmeliyiz. İşin, vakit geçirmeye tahammülü yoktur. Camille Debray'a yeniden sahip çıkmalıyız.

— Biz de aynı düşüncedeyiz ama, dedi Bay Gaston. Onu nerede bulacağız?

— Gecikeceğini sanmıyorum, nerdeyse gelir. Okuldan ayrılalı henüz yirmidört saat bile olmadı.

— Yirmidört saat içinde o kadar çok şeyler olabilir ki!

Bunun üzerine az çok pratik düşüncelere sahip olduğunu bildiğimiz Edo lâfa karıştı:

— Ben geçen gün Bay Médité Filet'den üçbin frank borç almıştım, dedi. Şimdi ona bu parayı geri vermem gerekir mi?

Buna Edo'nun babası Gaston Food şu cevabı verdi:

— Oğlumun böyle bir dolandırıcı ile ilişkisini sürdürmesine izin veremem.

Ne var ki Bay Gaston Food da, Médité Filet'den tam altıbin frank borç almış bulunuyordu. İyi mi?

ONALTINCI BÖLÜM

MUTFAK MASASINDA peynir ekmek yemekte olan adam alayla:

— Budala herif tam vaktinde geldi, dedi.

— Budala herifle senin kaçışın arasında bir ilişki görmüyorum ben, diye cevap verdi meslektaşı.

— Evet, doğru, dedi öteki. Budala herif gelmeseydi bile ben yine güvenlik içinde burada peynir ekmeğimi yiyecektim. Ama bir milyon franka sahip olduğumu da bilemeyecektim.

— Alay mı ediyorsun Gim?

— Hayır, baba Flick. Ben sana Jesusmarie'nin söylediklerini anlatmadım değil mi? Bizim piliç, eğer o budala heriften bir yıl içinde çocuğu olmazsa, amcasının mirasından yoksun kalacakmış. Oysa, budalamız bodruma kapatılmış olmasına karşılık mirasta hatırı sayılır olduğundan, demek ki değer en azından bir milyon frank.

Flick adlı uşak, adı sözde Filet olana ağzı açık bakakaldı. Beriki:

— O halde programda değişiklik yapmak gerekiyor, dedi, sözünü sürdürdü. İlkin Camille Debray'ın hesabını görmek söz konusuydu, ama şimdi Casimir Wonder'ın bir milyonu hatırına herifi elimizde tutmamız gerekiyor. Burada bizi tanıyan kimse yok. Çünkü İsviçre'de ve sınırdan birkaç kilometre uzaktaki

bir evdeyiz. Bundan ötürü de yürek ferahlığı içinde hareket edebiliriz Flick.

— Pekâlâ, dedi Flick. Ama boş durmamak da şart.

— Evet, doğru! Şimdi hemen bodruma inelim, ona bir mektup yazdıralım. O zaman parayı buraya ayağımıza kadar getirecekler, buna emin ol. Üstelik hiçbir şey de söylemeyeceklerdir. Çünkü ya mirası kaybetmek ya da kepaze olmak korkusu içinde kalacaklar. Haydi Flick, bir lamba al da inelim aşağıya.

Bodrumun kapısı kocaman bir sürgü ile kapatılmıştı. Bu yüzden açılması birkaç dakika sürdü. Sonunda Bay Filet bodruma girdiğinde en sunturlu küfürlerinden birini savurdu, çünkü içerde kimseyi görmemişti. Bir milyon frank değerindeki budalanın yerinde yeller esiyordu. Duvarda açılmış bir delikten ayın ışıkları içeri giriyor, bahçe ayan beyan görünüyordu.

Bahçenin duvar boyundaki çalılıkları arasında bir gölge görüldü.

— İşte orada, diye haykırdı Flick ve tabancasını çekerek rasgele birkaç el ateş etti.

Sonra duvar üzerinde kan lekelerine rastladılar. Budala herif herhalde bir iki kurşun isabeti almış olacaktı.

— Kaçtı, ama uzun süre gidemez!

Kaçak Camille gerçekten koşmuyor, yakındaki dereye doğru gidiyordu. Derenin akıntısıyla kurtulacağını umuyordu.

— Dur, sersem herif, yoksa sırtına iki kurşun daha yapıştırırım!

Bu sırada bir kurşunun vızıltısı ve bir «Ah!» sesi duyuldu, Flick bacağından yaralanmıştı.

— Şuradan, şuradan, dedi bir ses ve kaçak, kendini derenin köprüsü üstünde buldu. Hemen köprüyü geçti ve öte yakaya ulaştı.

Sayın okuyucular, gelin biz de bu köprüden geçelim ve o iki üzgün beyleri kendi hallerine bırakarak şu kaçağımızla yakından ilgilenelim.

•

«AŞKIN GÖZÜ KÖRDÜR» diye bir atasözü vardır, belki doğrudur. Gerçi aşk, kişinin gözlerini kör ederse de, okuldan kaçırılıp otomobilden alaşağı edildiğinde Camille'imizin gözleri aşktan değil, kafasına geçirilen çuvaldan ötürü kör olmuştu. O anda hatırına gelen ilk şey, Charlotte'u bir daha göremeyeceğiydi. Daha akla yakın ikinci düşüncesi de şu oldu: «Bayan Robine haklı olsa gerek, Charlotte'un Bay Filet ile evlenebilmesi için beni ortadan kaldırmak istiyorlar. Ah, ben ne sersemmişim! Ama bundan böyle kimse bana madik atamayacak, gözümü dört açacağım artık.»

Fakat Camille'in gözünü dört açması için vakit biraz gecikmişti. Başına o sık örgülü çuval geçirildikten sonra gözlerini fal taşı gibi açtığı halde yine de bir şey görememişti. Hatta, biraz sonra başından o çuvalı çıkarıp attığı halde bile yine bir şey görememişti; çünkü tıkıldığı bodrum zifiri karanlıktı. İşte o an, bahçesinden Charlotte'u odasında ilk gördüğü günü hatırlayarak: «Hay görmez olsaydım!» dedi kendi kendine. Sonra sınıf arkadaşı küçük Nicolas'yı anıp içinden: «Nicolas'nın hakkı var! Bu kadın Lucréce Borgia'nın çağdaş bir örneği! Ah, keşke özgür olsaydım!» dedi.

Özgür olsa ve şu bodrumun dışında bulunsa neler yapacağını düşündükten sonra pratik bir sonuca vardı: «Yapacağım ilk iş şudur: Charlotte'u boşamak, onunla da onun iğrenç ailesiyle de ilgi ve ilişkiyi kesmek. Hepsinin canları cehenneme! Zaten onların da derdi benden kurtulmak olduğuna göre, sanırım, kolay anlaşırız.»

Camille, tıkıldığı bodrumda el yordamıyla saman serili bir köşe buldu ve umutsuzluk içinde uykuya yattı. Yarı uyur, yarı uyanık geceyarısına kadar kestirdi. Ertesi günün geceyarısına kadar kendisine ne ekmek, ne de su verilmişti. Tepindi, duvara, kapıya yumruk vurdu, bağırdı, çağırdı fakat kimse yanına gelmedi. O zaman: «Anladım,» dedi kendi kendine. «Beni açlıktan öldürmek istiyorlar.»

Ne var ki, yirmibeş yaşında, aslan gibi bir delikanlıydı, güçlü kolları, elleri, tırnakları vardı, bu bodrumda küflenmemeye kesin olarak karar vermişti.

Önce ellerini kurtarmak başarısını gösterdi, sonra işe koyuldu. Bilindiği gibi, Camille'in kaçırıldığı bu ev bir yokuşun başındaydı ve bodrumun bir kenarı kısa bir duvarla eğik olarak yolla bağlantı halindeydi. Camille ilk önce duvara çakılmış büyük bir çiviyi keşfetti, bunu söktü ve kısa zamanda duvarın içinden taşların arasındaki harç kısımda küçük bir delik açtı. Sonra bütün gücüyle çalışarak bu deliği genişletti. Ellerini sokup taşları birer birer çekip çıkardı.

Camille, pazar günü akşamı okuldan kaçırılmıştı, pazartesi günü açtı ve salı gününün önemli bir kısmını da bu deliği açmakla uğraşarak geçirmişti. Bu günün akşamına doğru karnı zil çalmaya devam ediyordu. O günün gecesi sözüm ona Filet ile Flick denen uşağı kapı sürgüsünü çekmeye başladıkları sırada Camille, meydana getirdiği oyuktan dara dar kendini dışarı attı. Fakat çok yorgundu, koşacak hali yoktu ve haydutların elinden kurtulması ancak bir mucizeye bağlıydı.

Önce Flick'in tehdidini, sonra silâh sesini duyunca; «Eyvah! Yaralandım, ölüyorum galiba!» dedi. Sonra tekrar: «Yok, hemen ölecek derecede yaralanmış olsam, böyle düşünemezdim ki!» diyerek moralini yükseltti ve canlandı, cesareti yerine geldi. O sırada birileri seslenerek köprüyü hatırlatınca o yöne fır-

ladı ve yıldırım gibi köprüden geçti. Köprüyü geçer geçmez yine birileri kendisine sarıldı ve kayalarla çalılıkların arasından sürükleyerek bir mağaraya götürdü. Burada dört kişi daha vardı, büyük bir çuvalın üzerinde oturuyorlar, önlerindeki çukurun içinde yanan ateşle ısınıyorlardı. Camille, yorgunluk içinde tanımadığı bu adamların karşısında yere yığılıverdi. Camille'i mağaraya getiren kişi, ona daha önce köprüyü hatırlatan ve Filet'nin uşağını bacağından yaralayan adamdı. Camille'e hemen içi şarap dolu bir matara uzattı, arkadaşlarına bir şeyler söyledikten sonra yanlarından ayrılıp gitti. Camille biraz şaraptan sonra kendine geldi.

— Gerisin geriye döndüler, kaçıyorlar, dedi giden adam, tekrar mağaradan içeri girdi, sonra Camille'e dönüp:

— Sırtınıza ateş edeceğini söyleyen kişi, herhalde bacağından vurulmuş olacak. Çünkü öteki onu kucağına alarak götürmek zorunda kaldı, dedi.

— Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

— Şimdi onu bırakın! diye sözünü kesti adam. Kaçak eşya mı götürüyorsunuz, yoksa sadece sınırdan geçip gitmek mi istiyordunuz?

— Hayır, sadece kaçıyordum. Duvarda bir delik açmayı başarmıştım da...

— Çoktan beri mi kodestesiniz?

— Üç günden beri.

Bunun üzerine adam gidip peynir ekmek getirdi:

— Gerçi burası İsviçre, ama kodes, yine kodestir, hani, insanı doğru dürüst doyurmazlar, dedi.

— Ben sizin sandığınız gibi hapse mahkûm edilmiş bir kişi değilim, namuslu bir adamım ben...

— Benim düşüncem de bu. Sizin kim olduğunuzu tahmin etmeseydim, bizden biri olduğunuzu anlamasaydım ne diye canımı tehlikeye sokar da sizi kurtarmaya kalkardım. Bundan ötürü de sizi kovalayanın bacağına kurşunu sıktım. Bu meslekte çalı-

şan bizler, hepimiz namuslu insanlarız, buradan mal alıp sınırı geçerek ötede satıyoruz. Çalmak yasaktır, ama satın almak ve satmak yasak değildir. Buna ticaret derler. İncil'de bir yerden mal alıp başka bir yere satmanın yasak olduğuna dair bir kayıt var mı?

— Dediklerinizi doğru, böyle bir kayıt yok!

— E, haydi gidelim!

Adam ayağa kalktı, arkadaşları da kalktılar; hepsi birer çuvalı yüklendi, bu arada Camille'in de sırtına bir çuval yüklediler. Camille bayağı ferahlamış, reisin verdiği ahlâk dersinden ötürü adamlara güveni artmıştı.

Sırtındaki yükle yürüdüğü sırada bu gezginci satıcılara rastlamış olmanın sevinci içindeydi. Hiç kuşkusuz çok iyi, çok namuslu insanlardı.

Kafile bir aralık bir sel yarıntısının kenarından birerle kolda yürüdüler. Reis ara sıra adamlarına: «Aman, dikkatli olun!» diye uyarmada bulunuyordu. Adamlar bazan bir kayanın dibinde biraz dinleniyor, sonra tekrar yola devam ediyorlardı. Camille, izledikleri yol kenarında çukurlar olduğu için reisin uyarmada bulunduğunu sanıyordu.

Sel yarıntısını geçtikten sonra kayalıklı dar bir yol üzerinde yürümeye başladılar. Bu sırada yandaki tepeden gelen bir sesin:

— Dur! diye bağırdığı duyuldu.

— Dur, yoksa ateş ederim! diye haykırdı başka biri de.

İyi düzenlenmiş bir tuzaktı bu. Fakat bizimkiler böyle ufak tefek bir şeyden cesaretlerini kaybetmediler. İki tarafın adamları arasında bir ateş düellosu başladı. Camille şaşkınlık içinde donakaldı. Kurşunlar kulaklarının yanından vızıldayarak geçiyordu. Meseleyi anlayamamıştı.

— Şansımız varmış, dedi adamlardan biri. Kurtağzı onbeş metre ötemizde.

— Evet, gördüm onu, dedi Reis. Sonra yavaş ses-

le ekledi. Kolbaşından itibaren herkes iki dakikada bir Kurtağzı'na ateş etsin! Sonra bildiğimiz yoldan Bicheville şehrine yönelsin. Hepimiz Witlon lokantasında buluşalım!

Adamlar emre uygun hareket ettiler. Sonra birer birer dar bir tünelin içine girdiler. Bu arada Camille de tünele girdi. Bir haydut çetesine rastlamış olduklarını sanıyordu. Sırtındaki yük gittikçe ağırlaşmış, adamlardan bazıları sıvışma sırasında eşyalarını da ona yüklemişlerdi.

Zavallı Camille sırtındaki ağır yükle ofluya pufluya biraz daha yürüdükten sonra Bicheville şehrinin girişine ulaştı. Bu yolculukta Tanrı baba delikanlımızı korumaktaydı. Şimdi Witlon lokantasını bulması gerekiyordu. Olan biteni iyice bilmeyen ve saflığını hiç elden bırakmayan Camille, kalktı, Witlon lokantasının nerede olduğunu karşısına çıkan polislere sordu:

— Memur beyler, dedi. Lütfen bana Witlon lokantasının yerini tarif eder misiniz? Eğer orasını bulamazsam bu yükün altında canım çıkacak. Allah rızası için bana bu yeri gösterin!

— Yahu, sen hamaldan daha çok bir yük kamyonuna benziyorsun, bir insanın bu kadar yük taşıması şaşılacak şey doğrusu! diyen komiser gülerek kendisine yolu gösterdi.

— Teşekkür ederim, iyi akşamlar, dedi Camille.

— Hadi, güle güle, diye cevap verdi komiser

Sonunda Camille, Witlon lokantasını buldu. Başından geçen olaydan da anlaşılacağı üzere bizim Camille'miz de haydutlardan biri olmuştu. Dört bir yanı eşyalarla dolu olduğundan kapıyı ayağıyla vurarak açtı. Yüzü sararmış bir adam karşısına çıkınca:

— Ötekiler de geldiler mi? diye sordu. Çabuk haber ver, gelip bu yükleri alsınlar.

— Hay Allah iyiliğini versin, dedi adam.

Camille dik bir merdivenden aşağıya indi ve arkadaşlarını Reis'in çevresinde toplanmış buldu.

— Yaman bir adam bu, yahu! Yükün bir tekini bile kaybetmemiş! Söyle bakalım, nasıl hareket ettin de kimsenin dikkatini çekmedin?

— Kimse yoktu ki, beni kim görecekti yani? dedi Camille, güldü.

— Peki, burasını nasıl buldun? Bicheville şehrini daha önce görmüş müydün?

— Buraya bir defa bile ayak basmamıştım.

— E, o halde?

— Sen deli misin be? diye haykırdı lokanta sahibi.

Fakat, Reis hemen araya girdi:

— Bir sürü yükle başka bir şey de yapamazdı ya. Şimdi bizim işimiz bütün bu malları valizlerimize doldurup bayağı yolcular gibi çekip gitmektir. Böylece, buraya geldikleri takdirde hiçbir şey bulamazlar.

— Peki, ben ne yapacağım? diye sordu Camille.

— Burada kalacaksın. İyi saklan ha! Polisler seni daha önce gördüler, onların tanıdığı bir kişi oldun, biz zamanı gelince seni ararız. Haydi arkadaşlar, çabuk olun!

Camille bu sözlerden bir şey anlamamıştı:

— Affedersiniz, dedi. Polisler beni görüp de tanısalar bile, bundan bana ne? Bırakın, ben de sizinle birlikte geleyim.

Reis işi alaya vurdu:

— Sana göre bir şey yok! Ama seni aramızda görünce bizim suç ortağımız olmadığını, hele sınırdan geçerken gümrük memurlarına ateş etmediğini nasıl ispatlarsın?

Camille o zaman her şeyi şıpınişi anlayıverdi.

— Ya, demek öyle! diye kekeledi ve elleriyle yüzünü kapatıp olduğu yere yığılıverdi.

Reis:

— Bırakın da burada uyusun, dedi lokanta sahibine. Zavallıcık çok yorgun.

Gerçekte Camille yığıldığı yerde uyumuyor, bayginlik geçiriyordu. Yorgunluktan değil korkudan kaskatı kesilmişti.

— Bunu sana teslim ediyorum Witlon, dedi Reis. Başına bir şey gelmesini istemem. Sevimli bir kerata.

Lokanta sahibi homur homur homurdandı:

— İyi ama, dedi. Siz çekip gidiyorsunuz, bu adamın yanımda kalması çıkarıma falan değil.

•

ŞAFAK SÖKÜYORDU. Günlerden çarşambaydı. Kasım ayının kasvetli bir çarşamba sabahı. Oniki katlı bir binanın tavan arasında bulunan tekir kedidinin biri uyandı, gerindi, esnedi, saçak kenarındaki hava deliğinden önce başını, sonra vücudunu geçirdi ve kendini sokağa attı. Tekir kedi henüz havadayken yanından geçen bir serçe:

— Ayol, ne yapıyorsun sen? dedi. Sonbahar yaprakları düşer, kediler düşmez ki.

— Evet, doğru! diye cevap verdi kedi. Ben yanıldım da kendimi yaprakla karıştırdım.

Ve tekir kedi tekrar yukarıya doğru havalandı, tavan arasına girip bıraktığı yerden uykusuna daldı.

Bu sırada bir kestane ağacının yapraklarından biri yerinden kopmak için çırpınıp duruyordu.

— Ne yapıyorsun yahu? diye sordu komşusu bir yaprak. Sen henüz yeşilsin ve hayattasın.

— Ah! Hayat, ha! diye düzgün bir eda ile cevap verdi öteki yaprak. Hayat kuru bir hayalden başka bir şey değildir ki...

Ve bunu deyip dalından koptu, kendini aşağıya attı. Düş kırıklığına uğramış zavallı yaprak! Zamana uymasını bilmemiş zavallı yaprak!

ONYEDİNCİ BÖLÜM

BİCHEVİLLE, İSVİÇRE'NİN fransızca konuşan bölgesindeki bir şehir olup nüfusu kırküçbindir. Fakat, o bölgeye giderseniz bu şehri aramakla boşuna vakit geçirmeyin. Bunun iki nedeni var: Birincisi, bu şehri bulamazsınız, ikincisi de ziyaret zahmetine değmez, çünkü manzarası pek o kadar güzel değildir. Bizim bu şehirden söz edişimizin asıl nedeni; Camille'in, Bay Filet'nin bodrumundan kaçtıktan sonra Bicheville'de lokanta sahibi Witlon'un bodrumuna girmesinden ötürüdür.

İşte 30 Kasım sabahı bu şehirde yolcular grup grup büyük afişlerin önünde durmuş, hem bunlardaki yazıyı okuyor, hem de bir sürü fikir ileri sürüyorlardı. Birçok meraklı da bunları dinlemek üzere aralarına karışıyor ve böylece hoş vakit geçiriyordu. Bu arada aylak gezenlerden biri, bu ilânları okuduktan sonra şöyle bir yorumlamada bulundu:

— Ben şuna eminim ki, dedi. Bu adam bize Witlon lokantasını soran ve sırtanda çuvalları yüklenmiş olan kişi. Hatırlıyor musun Patter?

— Evet, komiserim, hatırlıyorum, dedi Patter. Bu afişte adı geçen adam mutlaka o! Zaten tavırları bana biraz acayip gelmişti ama herhalde kafadan sakat biri olacak demiştim kendi kendime. Akıl hastanesinden kaçmış olacağını da tahmin etmiştim doğrusu.

— Bak, dedi öteki. Gözümüzü dört açalım, bu adamı bulana ellibin franklık ödül vadediliyor. Hani epeyce işimize yarayacak bir para bu, öyle değil mi?

— Evet komiserim. Burada pek fazla iş çıkmıyor. Allah vere de bu deliye bir daha rastlayıversek. İki haftadan beri kaçakçılarla saklambaç oynuyoruz. Hani, doğru dürüst bir iş çıkaramadık. Nezle olmaktan başka bir kârımız olmadı.

— Bak dinle beni, dedi komiser. Aldığımız bilgilere göre, lokantacı Witlon bölgedeki kaçakçılarla temastaymış. Müşterilerini göz altında bulundarmalı. Bu sayede bir işler çıkaracağımızı umuyorum... Yalnız sabırlı olmalıyız.

— Evet, sabrımızı hiç tüketmiyorum komiserim.

— Ama, bu da zahmete değer, Patter. Yeni olayı biliyorsun: Altı kaçakçı, zavallı gümrük memurlarını kurşun yağmuruna tutup bir kısmını yaraladıktan sonra kaçmak başarısını göstermişler. Bunlar mutlaka Witlon lokantasına sığınmış olacaklar. Buranın sahibi olan Witlon, malın gözüdür. Senin akıl hastası sandığın adam da bize onun lokantasını sormamış mıydı?

Komiserle polis memurunun bu konuşmasından kimin söz konusu olduğunu tabii anlamışsınızdır. Şimdi, şehrin çeşitli yerlerine asılmış kocaman afişlerde neler yazılı olduğunu görelim:

GÖREN VAR MI?

Adı: Camille *,%4 $Y

27 yaşında, boyu 1.78, siyah gözlü, siyah saçlı, siyah bıyıklı, gri pantalonlu, siyah ceketli. 7 Kasım'da Cenevre'de kaybolmuş. Kendisini bulup sağ salim Cenevre'deki Wurstell Oteli müdürlüğüne getirecek kişiye

50.000 frank ödül verilecektir.

Bu garip afiş, hiç kuşkusuz yerden biterek Bicheville şehrinin duvarlarına yapışmamıştı. O halde bunu kim düşünmüş, 50.000 frankı kim vermişti?

Sayın okuyucular, bu parayı elbette ben vermiş değilim. Ve bunu sizlere ispatlayabilirim.

11 Kasım günü öğleden sonra Casimir amca, Neron'dan daha hain olduğunu hissetti. Değişiklik yaptığı vasiyetnamesini ortaya atalı dört gün olmuştu. Bunun, Madellis ailesinde bir bomba etkisi yapacağı düşüncesindeydi. Fakat hiçbir ses çıkmadığından 11 Kasım günü öğleden sonra Madellis'lerin evine destursuz gitmeye karar verdi.

Bayan Léo, Bay Filet'nin foyası meydana çıktıktan sonra kendisini toparlamak amacıyla yazlık evden sıvışmış, kışlığa gitmişti. Burada belki sinirlerini biraz yatıştıracaktı. İşte Casimir amca da bu eve baskın yaptı. Kapıdan girdikten sonra uşağı bir yana itip sert adımlarla yürüyerek doğruca ailenin bu saatlarda toplu halde bulunduğu Empire stili salona gitti. Bir tekmede kapıyı açtı ve aileyi topluca ve sessizlik içinde buldu. Herkes üzgün bir yüzle kendisine bakıyordu.

— Heeey! Haçlılar soyundan gelmeler, bu evin sahibini böyle mi kabul eder?

Bay Gaston'u itip oturduğu iskemleyi altından çekti, kendi oturdu, Jesusmarie'yi çağırttı.

— Bana bak, kör müsün? İskemlelerin ayakları oynuyor. Hadi, al bunları götür, tamir ettir, çabuk!

Bayan Léo, Bayan Elisabeth ve Bayan Flaminie yerlerinden kalkıp başları yukarda kapıya doğruldular. Bunlara Bay Gaston da katıldı. Böylece salonda Edo, Robine, bir de Charlotte kaldı.

Casimir amca, Edo ile alaya başladı:

— Haçlı canavar, dedi. Gelişim, ötekiler gibi senin kanına dokunmadı mı? Sanırım, onlardan daha az aptal değilsin.

Az çok akıllıca düşüncelere sahip olduğunu bildiğimiz Edo da:

— Evet, dedi. Ben de en azından onlar kadar aptalım, ama, ben bağımsız aptalım!

— Ya sen, Charlotte? Amcana «Günaydın» demesini de mi bilmiyorsun?

Charlotte cevap vermedi, kalkıp pencere kenarına gitti, dışarıyı seyre başladı.

— Çok üzgün de ondan, diye açıklamada bulundu Robine. Sevdiği adam kendisini terketti. Şimdi onu bekleyip duruyor ya, adamın geleceği falan yok.

— Alçak kız!

Bunun üzerine Casimir amca açıklama istedi.

— Acıklı bir hikâye bu, dedi Edo. Charlotte'un kocası, dört gün önce okuldan kaçtı, ne olduğunu da kimse bilmiyor. Ortadan kayboluşu, bütün aileyi tasalandırdı, bildiğiniz gibi bu aile kendisini pek sever.

Casimir amca:

— Acayip şey, dedi. Şimdi anlıyorum Bayan Léo'nun ben gelince neden sıvıştığını. Herhalde işleri karıştırmak üzere Camille'i benim ortadan kaldırdığımı sanıyor, bunu da vasiyetnamemdeki son değişikliği gerçekleştirmek için yaptığımı düşünüyor.

— Evet öyle, diye haykırdı Charlotte, birden amcasına döndü. Beni kırksekiz saat içinde evlenmek zorunda bıraktığınız gibi, Camille'in ortadan kaybolması da sizin oyununuz olabilir! Bizim gibi zavallıları oyuncak haline getirmek, herhalde pek hoşunuza gidiyor. Fakat sayın amcam, şunu iyice bilin, eğer ben ailemin geleceğini düşünmemiş olsaydım, bana vız gelirdiniz, sizin o uğursuz mirasınız da! Ben bunu yine de yapmak gücüne sahibim, yaşamak için sizin paranıza ihtiyacım yok. Tek başıma bu işin içinden çıkmasını bilirim!

— Bravo! dedi Casimir amca. İşte Wonder soyundan gelen bir genç kadın böyle konuşmalı. Yalnız sana şunu söyleyeyim, kocanın ortadan kaybolmasında herhangi bir rolüm yok. İşte Robine de şahit, ben, Camille'e sabredip okulda kalmasını salık ver-

miştim. Ama bu geveze kız yalnız kalınca ona ne gibi öğütler verdi, orasını bilemem.

Charlotte şaşkınlık içinde Robine'e baktı.

— Bana öyle hain hain bakma! dedi Robine, gülümsedi. Evet, cumartesi Casimir amcayla birlikte ben de okula gittim ve Camille'e her şeyi anlattım.

— Her şeyi mi? Hangi her şeyi?

— Senin Bay Filet ile evlenmek için ondan kurtulmak istediğini!

— Yalan, bu bir iftira!

— Aman, suret-i haktan görünmeye kalkma şimdi! Anneannene yaptığın vaadler neydi? Bay Filet'den gelen çiçekler, hediyeler neydi? Onun her günkü ziyaretleri, âşıkane sözleri benim için miydi acaba?

— Böyle şeyler ancak çıkmaz ayın son çarşambasında senin başına gelebilir!

Fakat Robine hiç umursamadı bu sözleri.

— Ya nişan töreni ziyareti, ya nikâh tasarıları?

— Anneanneme karşı birdenbire başkaldıramazdım elbet. Zaten böyle bir şey hepinize karşı olurdu. Bu yüzden, hiç hoşlanmadığım bir oyuna girmek zorunda kaldım. Fakat zamanı gelince nasıl itiraz ettiğimi, kendimi nasıl ortaya koyduğumu benim kadar sen de biliyorsun.

— Git, şimdi bu açıklamanı Pipet Koleji müdürüne anlat! dedi Robine. Belki senin için Camille'i bir yerlerde bulur.

Charlotte mosmordu. Dişlerini sıkarak bakındı. Biraz ötesindeki küçük bir masada antika bir seramik tabak duruyor, ortasına gelen resimde bir çoban diz çökmüş, bir prensese çiçek sunuyordu.

Charlotte bu porselen tabağa bakıyordu. O sırada Casimir amca gözlerini açıp hem tabağa, hem de Charlotte'a baktı. Hani, Casimir amcanın o bakışı olmasaydı, o canım tabak Robine'nin kafasında paramparça edilecekti.

Tartışmanın kavgaya döneceğini sezen Casimir amca, Edo ile Robine'e dışarı çıkmalarını işaret etti, salonda Chorlatte'la karşı karşıya kaldılar.

— Nedir bu maskaralıklar?

Charlotte ağzına geleni söyledi.

— Bir tek maskaralık var, o da sizinki! dedi.

Casimir amca cevap vermedi, pencere kenarına giderek dışarıyı seyretti. Sonra kollarını açarak Charlotte'a doğru yürüdü.

— Başına gelenlerden ötürü ömrünce bana lânet etmeni istemem, dedi. Bu nikâhı iptal ettiririz, mesele de kalmaz!

— Buna asla razı değilim!

— Peki, ne istiyorsun öyleyse?

— Kocamı istiyorum! diye haykırdı Charlotte. Onu bana siz verdiniz, şimdi onu bulmak yine size düşer.

— Camille, birilerinin tuzağına düşürülmüş, ona kurulan bu tuzak beni yıldırmak için. Ama sen de bilirsin, Casimir Wonder, kuru gürültüye pabuç bırakan adamlardan değildir!

Casimir amca böyle dedi ve hemen aynı gün faaliyete geçti; en ünlü deteftiklerden kurulu bir büroyu Camille Debray'ı bulmakla görevlendirdi. Fakat büro, onbeş gün içinde bir ipucu bulamadığından, ilân ve ödül sistemine başvuruldu. Ondan sonraki gelişmeleri ise okurlarımız zaten biliyorlar.

Yalnız, bilmediğimiz bir şey var, o da şu: Duvarlara yapıştırılacak ilânlara ait müsvedde getirildiği zaman Charlotte Camille'in tanımına ait bilgiler arasına «siyah gözlülü»günün de eklenmesini teklif etmişti. Casimir amca:

— Canım, bu dikkate değer bir nitelik değil, dedi. Bu saf oğlanın gözlerinin siyah mı, yeşil mi olduğunu kimse bilemez ki.

Charlotte içini çekti:

— Ben biliyorum! diye mırıldandı.

İşte Bicheville şehriyle dolaylarındaki bir sürü yorumlara yol açan ünlü duvar ilânı böyle doğdu.

Gerçekten, 30 Kasım gecesi Witlon tarafından işletilen lokantaya giren müşterilerin sigara dumanları içinde bu lokalde uluorta bir takım konuşmaları duymaları çok normaldi. Sözgelişi, kapının yanında oturan biri, şöyle bir konuşmaya kulak misafiri olabilirdi:

— Ellibin frank ha! O aptalın nerede saklı olduğunu bana gösterene yüzbin frank veririm ben!

Bu sözleri söyleyen genç, uzun boylu, şık giyimli bir kişiydi, buna daha yaşlı ve köylü kılıklı biri cevap verdi:

— Paran bolsa verirsin tabii. Şimdi sen onu bırak da söyle: Bu adamın şimdi bu şehirde olduğuna emin misin?

Konuşma şöyle devam etti:

— Bak Flick, bacağından yaralandığın gece, ben bu adamın beş tane kaçakçının peşine takıldığını gördüm. Onları Lapipe geçidine kadar izledim. Burada kaçakçılar, gümrük memurlarının baskınına uğradı. O gece ay aydınlığı da vardı. Kaçakçılar, hemen ateş açtılar. Galiba gümrük memurlarından üçü yaralandı. Kaçakçılar birer birer gözden kayboldular. Bu arada bizim enayi de onlarla beraber kaçtı.

Sonra hepsinin birden Bicheville yolunu tuttuklarını gördüm. Oralarda bir yeraltı geçidi var. Herhalde oradan sızmışlardır deyip izlemeye devam ettim, kaçakçılardan birinin izine rastladım. Bicheville'e kadar geldim. O kaçakçının bu lokantaya girdiğini gördüm. Hiç duraksamadan gelip bunun otel kısmında boş bir oda olup olmadığını sordum. Sahibi Witlon: «Hayır, boş odamız kalmadı,» diye beni itelerken giren kaçakçının yüzünü gördüm. Korkmuş bir hali vardı herifin.

Bir köşeye saklandım, ardı sıra öbür kaçakçılar

da geldiler. Son gelen sırtında birkaç çuval taşıyordu. Hemen tanıdım onu, bir gölge gibi de izledim. Kim olduğunu öğrendiğim gün yakalamak istedim ama ortadan kayboldu.

Tekrar lokantaya dönmesini beklemem gerekti. Üç gün önce buraya geldi. Kendisine bazı sorular sordum. Nazik davranıp her şeyi anlattı, bizim enayinin de buranın bodrum katında bulunduğunu söyledi. Onu buradan çıkarmıyorlarmış, çünkü dönüşte iki polis memuruna yolunu ve bu lokantayı sormuş. İşte buraya gelmen için sana mektup yazmamın gerçek nedeni.

— İyi ama, dedi öteki. Diyelim ki, bu kaçakçı sana doğruyu söyledi. Fakat sonra bunu arkadaşlarına anlatmadığını nereden biliyorsun?

— Flick, bakıyorum, yelkenleri suya indiriyorsun hemen. Herifin gözünü boyadım, hiç merak etme. Benim asıl canımı sıkan şey bu duvar ilânı meselesi. Ellibin frank uğruna türlü tedbirsizlik yapacak sürüyle insan vardır. Bu yüzden lokanta sahibini göz altında bulundurmak gerek. Konuştuğu kişinin o beş kaçakçıdan biri olması, her zaman mümkün.

Bunları — anladınız herhalde — Médité Filet uşağına söylüyor ve aldanmıyordu da. Çünkü o anda lokanta sahibi kaçakçıların reisiyle konuşuyordu.

— Onu dışarı çıkarmak tedbirsizlik olur. İki polis kaç gündür civarımızda dolaşıyor. Kılık değiştirmişler ya, ben tanıyorum. Bizim enayi şimdi herkesin tanıdığı biri oldu. Kim havadan bir ellibin frank kazanmak istemez? Eğer iki polis onu tanır da sorguya çekerlerse, foyamız meydana çıkar.

— Bizi ele vereceğini hiç sanmam, hayatını ben kurtardım çünkü.

— Bak dinle, bu adam ister sırtında yük taşıyan bir hamal, ister Camille Debray olsun, tanındığı gün hapı yutarız!

— Vallahi ellibin frank az para değil, hani! Bu parayı almaya doğrusu ben bile hazırım.

— Senin için biraz zor. Polis senden de kuşkulanıyor. Birilerinin son günlerde çenesi çok düşmüş olsa gerek.

— Bırak yahu! Ortada ellibin frank var. Eğer biz bunu kapmazsak başkaları üzerine balıklama atlar.

Bu iki kişinin konuşmaları sırasında yakınlardaki bir masada başka üç kişi daha oturmuşlar, bira içmekteydiler.

— Bak, dedi biri. Bizimkinin yanına uzun boylu, iki dirhem bir çekirdek bir herif oturdu.

Öbür ikisi başlarını çevirmeden:

— O mu? diye sordular.

— Bana o gibi geliyor. Eğer yamağını da buraya getirttiyse mutlaka beraberce bir işler görecekler. Aman, olanı biteni gözden kaçırmayalım.

Dördüncü biri daha geldi, bu üç kişilik gruba katılıp yanlarına oturdu.

— Önemli bir haber var, dedi. Bir polis arkadaşından öğrendiğime göre, iki memur, sırtında çuvallar taşıyan kişinin Camille Debray olduğunu tesbit etmişler. 10 Kasım gecesi bu adam, onlara Witlon lokantasının nerede olduğunu sormuş. Polisler onu hemen hatırlamışlar; çünkü sırtında pek fazla yük varmış. Ayrıca, lokanta sahibi Witlon'ın da kaçakçılıktan göz altında bulundurulduğu da biliniyor.

— Evet, dedi ötekilerden biri. Polis, Witlon'ı göz altında bulunduruyor. Bildiğimiz kadarıyla Camille, bu lokantaya kadar geldi. İzleri burada bitiyor. Fakat Médité Filet de yardakçısını buraya çağırmış. Demek, Witlon'ın lokantasıyla konukevi, bizim küçük dünyamızın merkezi durumuna girdi.

Gerçi Witlon lokantasında bu konuşmalar olmasına oluyor ama hikâyemiz burada olağan dışı bir tempo içindedir; geriye dört adım atmadan ileriye bir adım atamıyoruz. Fakat bu, gerilemelerin sonun-

cusu olacak, Tanrı izin verirse hikâyemizde birdenbire koşar adımla ileriye bir atılış yapacağız.

Şimdi anlatalım: Yukarda konuşmalarını belirttiğimiz dört kişi kimlerdi? Avrupa'nın en ünlü dört ajanıydı. Yani, Casimir amcanın harekete geçirdiği ajanlar.

Ajanlar, hemen işe koyulmuşlar, önce olay yerine giderek orada ilk soruşturmayı yapmışlar, bu arada bilgi kaynağı olarak Robine'den de bol bol faydalanmışlardı. Sonra kendi kendilerine şu soruyu sormuşlardı: Camille'in ortalıktan yok olması, kimin işine yarar?

Bu soru üzerine hiç kuşkusuz, ilkin Bay Médité Filet hatırlarına gelmişti. Bu yüzden de Bay Médité Filet'yi acele bulmak gerekiyordu, ama o da kayıplara karışmıştı. Casimir amcanın ajanları, tek bir hareket noktasına sahiptiler; o da Pipet Koleji'ydi, Camille okuldan ayrılıp gitmişti, nereye gitmişti acaba?

İşte Casimir amcanın adamları bu düşünce içinde Cenevre'ye gittiler. Oradaki soruşturma sonucunda Camille'in bindiği otomobilin nasıl olduğunu, bunu kimin kullandığını ve izlediği yolu öğrendiler. Böylece, iki haydutun faydalandığı villaya ulaştılar. Orada bir kişiyi buldular; adam dosyalarında fotoğrafı bulunan şüpheliye çok çok benziyordu, adının «Frederic Lalk, kısa adının Flick» olduğunu ve Filet takma adını taşıyan dolandırıcının uşağı olduğunu öğrendiler.

Flick, topallayarak yürümekteydi. Ajanlar sabırla ve kendilerini belli etmeden bu küçük villayı gözetlediler ve evde yalnız bulunan bu adamın evden ayrılmasını beklediler. Bu tahminleri gerçekleşince villaya girip araştırma yaptılar, bodrumun duvarındaki deliği gördüler. Yerde kocaman bir çivi ile birkaç tabaka kâğıt da vardı. Birinin üzerinde «Camille Debray, gramer ödevi« yazılıydı. Kaçan, her

kimse, bu kâğıdı o kocaman çiviye sararak deliği açmıştı.

Ayrıca, yerde Flick'in tabancasından çıkan iki kurşunun kovanlarını da buldular. Bundan sonra izlerden faydalanarak dere köprüsüne ulaştılar. Buradan sonra izler kayboluyordu. Ajanlar bir sonuca ulaşamadan durakladılar ve başka bir ipucu beklediler.

Yeni ipucu ancak ondört gün sonra ortaya çıktı. Bu bir mektuptu. Villada tek başına oturan Flick mektubu almaya gitmişti ve bizim dört ajan da kendisini çaktırmadan izliyorlardı. Flick artık topallamıyordu, herhalde yarası geçmiş olacaktı.

Kafile böylece Bicheville şehrine geldi. Dört ajandan birinin buradaki polislerden bir arkadaşı vardı, hemen o arkadaşını ziyarete gitti; diğer üç ajan Flick'in izini sürüp Witlon lokantasına geldiler.

Hikâyenin bundan sonrasını zaten biliyoruz. Şimdi, bıraktığımız yerden devam edelim. Yalnız, bundan önce Witlon konukevinin bodrumunda bir hamakta yatmakta olan Camille'in uyanıkken gördüğü düşü açıklayalım; hayalhanesinde görünen tablo şuydu: Bir mucize sonucu Camille tekrar yeryüzüne çıkmıştı, güneş parlamaktaydı ve şirin bir yolda yürüyordu. Ansızın Charlotte Wonder Debray'e rastladı. Hemen bir eliyle onu ensesinden, öteki eliyle de bacağından tutup havaya kaldırdı ve yolun kenarındaki uçuruma fırlatıp attı, kızcağızı kendi alınyazısıyla başbaşa bıraktı. İşin bu noktasına gelince, Camille, kendi kendine: «Epeyce ağırmış da kaltak!» dedi. Uçurumun aşağısında bir ırmak vardı, Charlotte bu ırmağa düşmüş, kurtulmak için habire çabalıyordu. Bu halini gören Camille:

— Alçak kadın! diye haykırdı.

Fakat savurduğu bu sövgü, Camille'in pek o kadar hoşuna gitmedi. Bu yüzden Charlotte'u tuttu bir kanala attı. Ardından Neron'un annesini hatırlayarak:

— Agrippine! diye bağırdı.

Yeniden yeni düşlere daldığında:

— Camille! diye seslendi biri.

— Sus be!

— Camille! Dikkat, merdiveni aşağıya sarkıtıyorum, dedi o ses.

— Merdiven mi? Hangi merdiven?

— Dikkat!

O anda bir ip merdiven, Camille'in önüne sarktı.

Gerçekte lokanta sahibi Witlon'ın sesi:

— Çabuk ol, hemen tırman! dedi.

Camille, kendine geldi, şaşkınlık içinde: «Bu da nesi?» dedi. «Şimdi de beni buradan çıkarıyorlar, ne olacak bilmiyorum. Hay Allah cezalarını versin! Ne yapalım, başa gelen çekilir.»

Merdiveni tırmanmaya başladı. Yukarıya varınca karşısında Witlon'la kaçakçıların reisini buldu. Hemen kürklü bir palto giydirdiler, başına da kürklü bir külâh geçirdiler.

— Tam zamanıdır, diye açıklamada bulundu Witlon. Şimdi gecenin saat biri, yirmi dakika sonra Cenevre'ye gidecek trene yetişebilirsin. Seni gara kadar götüreceğiz, ondan sonra serbestsin.

Hele şükür! İşte o anda Camille, ertesi gün göreceği güneşin düşüncesiyle yüreğinin ısındığını hissetti. Acaba yarın Charlotte'u da görecek miydi?

Camille soğuk gecede Witlon ve kaçakçıların reisi ile birlikte yola çıktı. Önce dar bir yoldan yürüdüler. Ana caddeye vardılar. Gecenin bu saatında kimsecikler yoktu. Sesssizlik içindeyken üçünün de yüreği çarpmaktaydı. Birden bire:

Dur! diye bir ses duyuldu. Ve o anda iki kişi cadde üzerindeki bir evin kapısından dışarı fırladılar. Lokantacı Witlon, kedi görmüş fare gibi sıvışıverdi. Kaçakçıların reisi de saldıranlardan birine bir yumruk sallayıp o da Witlon gibi kaçtı gitti. Camille kurtulmak için en küçük bir davranışta bile bulun-

matı. Şaşkınlıkla oracıkta kalakaldı. Saldıranlardan ikisi kıskıvrak yakaladılar. Biri ötekine:

Çabuk davranmadık, komiserim, dedi.

- Zarar yok Patter. Birini tuttuk ya, şimdi ona her şeyi söyletiriz. Hadi, götürelim şunu!

Camille, iki polis memurunun arasında uslu uslu yürüdü. Başından geçen üzücü olaylar düşünüyordu. Bir okuldan bir bodruma, o bodrumdan başka bir bodrıma, şimdi de hapisaneye... Yüreği cız etmiş, artık sabrı tükenmişti.

Yolda daha yüz metre yürümeden yanıbaşlarında bir kupa arabası durdu. Arabacı, polislere seslenerek:

- Affedersiniz, dedi. Patronum birdenbire hastalandı. Gitgide ağırlaşıyor. Kemineth Kliniğine götürmek istiyorum, fakat yolu bildiğim yok. İnsanlık adına bana yolu gösterin, bakın hasta içeride inliyor!

Gerçekten kapalı arabanın içinden bir takım iniltiler geliyordu.

İki polis. Camille'i bırakmaksızın arabaya yaklaşıp arabacıya yolu tarif etmeye başladılar. Camille arabanın penceresinde birini görür gibi oldu. O anda komiser «Ah!" diye bağırıp yere yıkıldı. Polis memuru döndüğünde başına yediği copun etkisiyle çoktan sersemlemişti.

- Bin çabuk! dedi biri, Camille'e arabanın kapısını açtı. Camille neye uğradığını anlayamadan korku içinde arabaya girdi, arabacı kırbacını şaklatınca atlar dört nala kalktı,, hemen uzaklaştılar.

Camille bu defa da polislerin elinden kurtulduğu umudu içinde sevinç duyuyor, kurarıcılarının lokantacı Witlon'la kaçakçıların reisi olduğunu sanıyordu.

Demeye kalmadan araba içindeki adam:

- İki polisin hakkından gelmek büyük bir zeka gerektirmez! diye homurdandı. Sonra Camille'e döndü:

— Delikanlı! Sizin de bodrum duvarlarına saygı göstermeniz gerekir! Yoksa çabuk postu deldirirsiniz!

Camille başını kaldırıp bakınca:

— Aa! Siz Bay Médité Filet'siniz! diye kekeledi.

— İyi keşfettiniz! Ben de sizin Bay Camille Debray olduğunuzu bilmiyormuşum gibi. Herhangi bir zorluğa uğramadan anlaşacağımızı sanıyorum. Konuştuğumuz sürece yerinizden kıpırdamayın ki tabancamın namlusuna çarpmayasınız! Hani, arabanın içi biraz dar da!

Camille aklını kaçırayazdı. Kaçakçıların elinden polisin, polisin elinden Filet'nin eline düşmüştü. Filet denen bu adam kendisinin lokanta bodrumundan kaçtığını nereden, nasıl biliyordu?

Filet arabayı kullanan adama seslendi:

— Flick, otomobilin bulunduğu yere kadar daha kaç kilometre var?

— Üç kilometre, dedi arabacı. Birkaç dakika sonra oradayız.

Camille yine şaşaladı, yol, Flick'in kendisini ilk kaçırdığında götürdüğü villanın yoluydu. Birinci bodrumdan ikinci bodruma, ondan sonra yine birinci bodruma. Ne kadar hoş bir serüvendi bu Yarabbi! Bay Médité Filet, Charlotte'la mutlaka evlenmek niyetinde değil miydi? Camille'in başına elbette bunlar gelecekti. Bay Filet muradına ermek için kaçakçılarla düşüp kalkmaktan, polisi kendisine düşman etmekten çekinmiyordu. Bunları düşünen Camille Bay Filet'ye sordu:

— Affedersiniz, bütün bu oyunlarınız, bu tuzaklarınız Charlotte'la evlenmek için mi?

— İyi tahmin ettiniz, dedi Bay Filet.

— Öyleyse, eğer başka bir isteğiniz yoksa kendinizi bu kadar zahmete sokmanız boşuna, ben Charlotte'u size bırakmaya hazırım. Sizi temin ederim, zaten onunla istemeyerek evlenmiştim.

— Ama, siz temelde yanılıyorsunuz. Benim istediğim şey sizin karınızla tekrar birleşmeniz. Sizden istediğim tek bir şey var: Karınıza bir mektup yazıp kaçırıldığınızı bildirmek, kurtulmanız için ondan bir miktar para istemek.

— Benim kurtulmam için para ha? diye haykırdı Camille. Charlotte böyle bir teklife aldırış etmez ki!

— Hay Allah cezasını versin o karının! diye homurdandı Flick.

Yanlarından yel gibi geçen bir otomobil sıkı bir fren yaptıktan sonra usta bir manevrayla yolu kapattı. Yolun bir kısmının yanında derin bir hendek, öbür yanında da uçurum vardı. Otomobilin içinden bazı sesler geliyordu. Sonra da otonun kapısı açıldı ve bir cep fenerinin kuvvetli ışığı Camille'in gözlerini kamaştırdı. Arabanın penceresinde bir tabancanın namlusu görüldü ve:

— Vay canına! diyen Filet hemen ellerini kaldırdı.

Arabanın kapısı açıldı ve bir el uzanıp Camille'in başındaki kürklü külâhı çıkardıktan sonra: «İşte, ta kendisi!» dedi. Araba hendeğin hemen yanında durmuştu. Hendeğin içinde su da vardı. Camille bu defa kaçmaya kalkıştı, suya atlayarak koşmaya başladı. Şimdiye dek Witlon'la kaçakçıların reisine, sonra Filet ile Flick'e bağlı kalmış ve kuzu gibi onların dediklerini yapmıştı. Şimdi ise karşılarına çıkan bu dört silahşöre inancı yoktu. Zavallı Camille bunların Casimir amcanın ajanları olduğunu nasıl bilebilirdi?

Casimir amcanın ajanlarının elinden kaçmak başarısını gösteren Camille taştan taşa sıçrayarak olanca gücüyle koşmaya devam etti. Sonra boş bir kulübeye rastlayarak içeri girdi, kıvrılıp uykuya daldı.

Ertesi sabah erkenden titreyerek uyandı. Üç yüz metre kadar ötede bir köy görünüyordu. Cebinde bi-

raz parası vardı ve karnını doyurmak niyetindeydi. Sonra bir trene atlayıp kendi devletinin konsolosluğu bulunan ilk şehre gidecekti.

Artık canına tak etmişti: Zavallı zihni, bir ihtimaller labirenti içinde kaybolup gidiyordu. Bir gece içinde üç kez saldırıya uğramıştı: Polisler, Filet-Flick ikilisi ve kim olduklarını bilmediği dört silahşör daha... Peki, bütün bu adamlar kendisinden ne istiyorlardı?

Bu düşünceler içinde köye doğru yürüyen Camille orada kendisine ait ünlü afişi gördü: «Ben bu budalayı tanıyorum!» dedi kendi kendine.

Sonra afişteki yazıları okuyunca tekrar düşünceye daldı, içinde bir rahatlık duyarak: «Şimdi benden ne istendiğini anladım,» dedi. «Bana bir değer biçilmiş. Fakat bu fiyata beni isteyen kim olabilir? Ve ben ne gibi bir ağır suç işledim de bu yolla aranıyorum?»

Bu sorunu bir sonuca ulaştırmaya karar verdi. Köyden peynir ekmek alarak karnını doyurdu, oradan gara doğru yöneldi. Gişe memuruna:

Cenevre'ye bir üçüncü mevki, dedi.

Trene bindikten sonra kendi kendine: «Hele Cenevre'ye bir varayım, beni isteyenin, benimle uğraşanın kim olduğunu elbet orada anlarım!» diyordu.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

CENEVRE'DE WURSTEL OTELİNE varan Camille kendisini tanıttı ve ilânı veren kişi ile konuşmak istediğini söyledi. Yanına kattıkları garson otelin 115 numaralı odasına götürdü onu. Kapıyı açarak içeri buyur etti.

Camille, kavgaya hazır bir tavırla odaya girdi.

— Bak hele! Nihayet gelebildin avare adam! diye gürledi Casimir amca. Söyle bakalım bu kadar zaman nerelerde dolaştın, nerelerde sürttün?

— Ben mi? diye kekeledi Camille.

Casimir amca:

— Evet, sen. Sen uğursuzun birisin! diye haykırdı. Öyle değil mi?

— Evet efendim! diye cevap verdi Camille.

21+3.5751(5. BÖLÜM

ARALIK AYININ PUSLU BİR sabahıydı. Charlotte uyanmış, fakat henüz yataktan kalkmamış, tavandaki boya çatlaklarını seyrediyordu. Kapısı vuruldu, oda hizmetçisi içeri girdi:

— Kahvenizi getirdim, Bayan, dedi.

Hizmetçi kadının kendisine «Bayan» diye hitap etmesini garip bulan Charlotte:

— Daha dün bana Küçük Hanım diyordunuz, bu değişiklik neden? diye sordu.

— Efendim, Jesusmarie bu sabah bize emir verdi, bundan sonra size «Bayan» diye hitap edecekmişiz.

— Peki, kahvemi masanın üzerine bırak, şimdi kalkıyorum.

Hizmetçi kadın çıktıktan sonra Charlotte yatağından kalktı, boy aynasının önünde durdu baktı:

— Zavallı Bayan Charlotte! diye içini çekti.

Kahve tepsisinin üzerinde iki günlük gazete ile üç kart gördü. Gazetelere göz gezdirdi: Camille, okuldan kaçalı bir ay olmuştu, hâlâ bir haber yoktu!

Charlotte tekrar aynaya baktı:

— O budalanın gelip gelmeyeceğini düşünmem gerekir mi? diye sordu.

Bu soruya aynadaki Charlotte cevap verdi:

— Gerekir elbette.

— Evet, doğru, dedi. Amcamın vasiyetnamesindeki bir şart yüzünden Camille'in gelip gelmemesi sorunu beni çok yakından ilgilendirir. Çünkü o deli Casimir amca şu andan itibaren bir yıl içinde Camille'den bir çocuğum olsun istiyor. Olmadı mı miras da yok. İşte ben bu yüzden kocamın gelip gelmeyeceğini öğrenmek istiyorum!

Aynadaki Charlotte:

— Hayır, hayır! dedi. Böyle ufak tefek dertleri sen gidip apartman kapıcısına anlatabilirsin ama Charlotte'un kendisine anlatmana gerek yok. Charlotte'a miras vız gelir, onu asıl ilgilendiren, kocasıdır.

Charlotte'un kendisi aynadaki Charlotte'a:

— Bu sözlerinle ne demek istiyorsun? diye sordu. Camille, beni bir kocanın karısını ilgilendirdiği gibi ilgilendirir!

— Öyle ama, kocasına âşık olan kadınlar da vardır dünyada...

— Oh oh! Kocasına âşık olan kadın... Ben kendi payıma böyle bir kadın tanımıyorum doğrusu...

— Buna karşılık, ben kocasına âşık bir kadın biliyorum... Onun adı da Char...

— Bunlar incir çekirdeğini doldurmayan lâflar! diye sözünü kesti Charlotte aynadaki Charlotte'un.

Sonra bir karara vararak yatağından kalktı.

Odasının bir penceresinden güneş giriyordu. İçerisi sıcak ve kokuluydu. Sırtına bir robdöşambr geçirdi, pencereyi açtı. O anda, vaktiyle yüzüne atılmış buket hatırına geldi.

— Saçma sapan anılar bunlar! dedi kendi kendine.

Dirseklerini pencerenin kenarına dayadı, ileri-deki ağaçları seyre daldı. Ansızın geriye doğru kaykıldı: Vızlayarak gelen bir şey birden yüzüne çarpmıştı.

Yandaki bahçeden gelen bir ses:

— Affedersiniz, dedi, bir kedi bifteğimi kaptı, pencerenizin önündeki ağaca tırmandı, iyi nişan alamamışım...

— Zararı yok, dedi Charlotte alaylı bir eda ile. Sizin suratıma attığınız şeyleri kabullenmeye alışığım zaten! Attığınız nesneler arasında bir terlik eksikti, koleksiyona o da girdi! Afiyettesiniz inşallah!

Camille Debray:

— İyiyim çok şükür, diye cevap verdi.

Sözü uzatmayalım, Camille Debray, İsviçre'den kendi evine dönmüş ve marangoz atelyesini tekrar açmıştı. İş elbisesini giymişti, ayaklarında da terlikleri vardı, daha doğrusu bir ayağında terlik vardı, çünkü ötekini kediye atayım derken Charlotte'un yüzüne atmıştı.

— Peki, ne işler yapıyorsunuz? diye sordu Charlotte yarenlik eder bir tavırla.

— Kabartma bir tavan dekorasyonunu tamamlamaya çalışıyorum. Özür dilerim, beni lâfa tutmayın, işlerim pek çok!

— Peki, aman rahatınızı bozmayın, işlerinize devam edin!

Nerdeyse bu kızgınlıkla pencereyi öylesine bir güçle kapatacaktı ki, bir tek cam kalmayacaktı. Ama bunu yapamadı. Hatta tersine pek yavaşça kapattı penceresini.

Döndüğünde Camille'in terliğini yerde gördü. Boy aynasının karşısına geçti.

— Şimdi bu pis terliği fırlatıp dışarıya atmak gerek! dedi.

— Neden o terliği pencereden fırlatıp atacaksın? diye sordu aynadaki Charlotte. Komşu hakkını

göz önünde tutarak onu götürüp sahibine vermek gerek!

— Ben mi? dedi Charlotte'un kendisi aynadaki Charlotte'a. Ben onun babasının uşağı değilim.

Charlotte yine de yarım saat sonra, elinde süslü bir kâğıda sarılmış küçük bir paketle evden çıkıyordu.

Camille'in atelyesi önündeki bahçenin camlı bir kapısı vardı. Charlotte bunun gerisinde bir süre durarak kocasının çalışmasını seyretti, sonra kapıyı açıp Camille'in yanına gelerek:

— Çok güzel bir tavan süsü bu iş! diye haykırdı.

İşe dalmış olan Camille bir anda yerinden sıçrayıp Charlotte'a döndü. Yaptığı kabartma işin bir özelliği vardı: Bu kompozisyon «öc alma»yı temsil ediyordu. Bu kompozisyon içinde birçok kişiler vardı. Bunların birçoğu henüz taslak halindeydi. Yalnız bir kişi tamamlanmıştı, o da Bayan Léo'nun öfkeli bir karikatürü olarak apaçık göze çarpıyordu.

— Çok güzel bir süs bu! diye tekrarladı Charlotte. Sanıyorum ki henüz taslak halinde olanlar da ailemizin öteki kişilerini temsil edecekler, öyle değil mi? Sonra ben, evet ben, bu kompozisyon içinde neredeyim?

— Bu grubun içinde yoksunuz. Siz, Casimir Wonder'ı ilgilendirmezsiniz.

— Ya, demek bu iş Casimir Wonder'in verdiği bir sipariş, öyle mi?

— Evet, öyle!

— Enfes bir şey doğrusu! Buna göre benim hem sizin karınız, hem de onun yeğeni olarak yüzüm kızarıyor. Neyse, başka şeyler konuşalım: Size terliğinizi getirmek üzere buraya geldim.

— Pek naziksiniz, nişancılıktaki acemiliğimden ötürü sizden tekrar özür dilerim.

Camille, Charlotte'un bakışlarından kaçınmak üzere yeniden işine koyuldu, Charlotte da oracıktaki bir tabureye oturarak sessiz sedasız kocasının çalışmasını seyre daldı.

Atelyeye sobada yanan odunlardan güzel bir reçine kokusu yayılıyordu. Charlotte: «Bu adam Robine gibi bir kızı kendine çekecek bir tip!» diye düşündü. Küskünlük içinde yüzü kızardı çünkü aynadaki Charlotte'un: «Haydi canım, sen onu git külâhıma anlat, bana değil!» diye söylendiğini işitir gibi olmuştu.

Yarım saat böylece sessizlik içinde geçti, sonra Charlotte kalktı:

— Çok ilginç şeyler konuştuk Bay Debray, dedi. Sizin konuşmalarınız benim hoşuma gidiyor, Haydi Allahaısmarladık!

Camille kızardı, kapıyı açmak üzere yürüdü:

— Güle güle efendim, diye kekeledi.

Charlotte gittikten sonra hızlı hızlı başını sallayan Camille:

— Evet, dedi kendi kendine. Terliğimi getirmesi onun pek nazik bir davranışı. Evet, bu, bir ince davranış. Şuna inanmam gerek, başıma gelenlerde onun bir suçu yok. Şunu da iyi biliyorum, Médité Filet oyununu düzenleyen Charlotte değil. Médité Filet kendi payına şantaj yapıyordu. Sanırım ben ortadan kaybolup da bulunamayınca Charlotte çok kaygılanmıştır. Bütün bunlar doğru ama verilen karar karardır. Komedi yeteri kadar sürdü, bu çeşit bir evlenme iptal edilmeli. Charlotte bana karşı ilgisiz, duygusuz olmuş.

Bu kocaman yalanı söylerken Camille'in yüzü kulaklarına kadar kızarmıştı.

— Canı cehenneme, dedi içinden.

Çektiği üzüntüler yetmişti zaten, öfkesini Bayan Léo'dan almak istedi: İşlediği süste Bayan Léo'yu temsil eden kadının yontma kalemiyle iki dişini daha çıkardı ve gözlerini de şaşı yaptı.

CHARLOTTE EVİNE döndüğünde aileyi yine büyük salonda toplanmış buldu. İçeri girer girmez de Bayan Léo'nun saldırısına uğradı.

— Charlotte! Jesusmarie, Bay Debray'ı bitişiğimizdeki evin bahçesinde gördüğünü söyledi bize!

Jesusmarie poz vererek:

— Evet Bayan! diye tekrarladı. İşte bu yüzden hemen bütün hizmetçileri çağırarak bundan böyle Küçük Hanım Charlotte'a «Bayan» diye hitap etmelerini emrettim.

— İyi etmişsiniz!

— Evet, ben de anlamıştım, zaten, dedi Charlotte.

— Peki, şimdi ne yapacağız Charlotte? Bu adam bundan böyle senin kocan. Bay Casimir Wonder'ın vasiyetnamesindeki kayda göre, oniki aydan biri de geçmiş bulunuyor. Daha fazla gecikemeyiz. Bay Camille buraya yerleşmeli, her şey yolunda ve düzenli olarak yapılmalı. Bilmem, anlatabiliyor muyum?

— Ah! Anladık tabii, babaanne! dedi Robine, göz kırptı.

Az çok sağduyuya sahip olmakla birlikte ara sıra sapıtan Edo'muz işi alaya vurmaya kalkıştı. Yüzü kızaran Charlotte yerinden kalkıp pencereye gitti, etrafı seyre başladı.

Bayan Léo, Robine'le Edo'ya çıkıştı.

— Alayın sırası değil. Bütün ailemizi ilgilendiren gayet ciddi bir sorun söz konusu. Charlotte! Gel, yavrum, sen buraya! Bu kadar alıngan olma, senin bir an önce harekete geçmen gerek.

— Benim mi?

— Elbet senin ya! Kocanı alıp hemen buraya getirmen gerekiyor, kocanın bizim evimizde oturup her dürüst erkeğin yapması gerekeni yapacak yerde

yanımızdaki evde kalarak marangozluk etmesi bizim için bir rezalet sayılır.

— Kartıma iki satır bir şey yazıp kendisine gönderirim.

Annesi Bayan Flaminie:

— Charlotte, kendine gel! diye parladı.

— İşi hafiften almamalıyız, diye destekledi Bay Gaston.

— Sen yalnız kendini değil bizleri de düşünmelisin.

— Bir aydan beri serseri serseri dolaşan bir adama gidip yalvaracak değilim ya! diye bağırdı Charlotte.

Haçlı cengâverlerinden Bay Gaston:

— Demek ki büyüklük taslama meselesine yeniden başlıyoruz, dedi.

— Bana öyle geliyor ki... Ailemizin büyüklüğü, soyluluğu uğruna epeyden beri hayli dramatik sahneler yaratılmıştır!

— Ailenin sorumluluğuyla şerefi bize aittir. Büyüklük meselesinin ne zaman ortaya çıkarılacağını da ancak biz biliriz, diye kesin hükmünü ileri sürdü Bayan Léo. Senin kişisel büyüklüğün yoktur, ailenin kollektif bir büyüklüğü vardır, onu da koruyacak olan biziz, biz!

Charlotte hemen ayaklandı:

— Benim de kendime özel idarem vardır, dedi. Bu da kolektif değildir. Bunu göz önünde tutarak size söylüyorum, ben bu adamın kulübesine ayak basmayacağım! O buraya gelmeli, benden özür dilemeli.

— Onun gelmesi şüpheli bence.

— Benden uzaklaşmayı denedi, beni unutmayı denedi, ama dayanamadı, dönmek zorunda kaldı. Şimdi benim ona bir tek kelime söylemem yeterlidir. Fakat bunu ona söylemeyeceğim, tıpış tıpış buraya kadar yine gelecek!

Büyük salondaki konuşmalar böylece sona erdi. Aynı gün öğleden sonra Charlotte evden çıktı, uzunca bir gezi yaptıktan sonra Camille'in atelyesinin kapısına geldi, kapıyı vurmadan içeriye daldı.

— Casimir amcama dair bir haberiniz olup olmadığını size sormayı unuttum, dedi. Buradan geçiyordum da, bunu sormak üzere bir uğrayayım dedim.

— Casimir amcanızı üç gün önce Cenevre'de gördüm, dedi Camille, bir iki yalan daha uydurmak istedi ama aklına bir şey gelmedi.

— Cenevre'de mi? Nasıl olur?

Camille yine küçüldüğünü, yine aşağıdan alması gerektiğini hissetti. Kendi kendine: «İşte,» dedi. «Charlotte'a hiçbir şey söylemeyeceğime, ona en küçük bir açıklamada bile bulunmayacağıma yemin etmiştim; oysa, şimdi onun ilk sorusuna cevap vermeye, ona her şeyi anlatmaya hazırım, bunun nedenini bir anlayabilsem...»

Gerçekten, her şeyi, bütün ayrıntılarıyle ona anlattı. Charlotte bütün dikkatiyle, arada soluğu kesilerek dinledi. Camille anlattıkça, Charlotte bir acıma duygusunun yüreğinde büyüdüğünü hissetti. Şimdiye dek hiç kimse için bu biçim bir acıma duymamıştı. Buna kesinlikle emindi. Bundan iki yıl önce villalarının bahçıvanı Charlotte'a başından geçen felâketleri anlatmıştı: Hastalıklar, karısının ölümü, evinin yanması, babasının yüreğine inmesi v.b... Evet, Charlotte şimdi onları hatırlıyordu. O zaman bahçıvana da acımıştı, fakat bu yalnızca bir acımaydı. Onun içine yürekten gelen bir sevgi, bir şefkat karışmamıştı. Oysa, Camille'e acımasında ayrı bir özellik bulunuyordu. İki yıl önce Charlotte bahçıvana biraz para vererek gönlünü almıştı. Fakat o bahçıvanı kolları arasında sıkmak, dudaklarını onun dudakları üzerinde tutmak ihtiyacını hiçbir zaman duymamıştı tabii.

İşte Camille'e acımasında böyle bir özellik vardı şimdi, bununla birlikte Charlotte kendisini tutmak başarısını gösterdi, çünkü erkeklerin kendilerini beyenmiş yaratıklar olduğunu biliyordu. Ve onların, acımayı bir güçsüzlük, hatta daha kötüsü bir yakınlık işareti olarak kabul edeceklerini de biliyordu.

— Zavallı Camille! diye içini çekti.

Ve sonra kendisi de Bay Filet'nin davranışları dolayısıyle ailenin ne kadar üzüldüğünü Camille'e anlattı. Ardından saatına baktı, vaktin hayli gecikmiş olduğunu anlayınca:

— Evimizde saat sekizde sofraya oturuluyor. Vakit geçti, şimdi gidersem yemekleri soğumuş bulacağım. Aksi gibi bir de iştahım var ki... Geç kalışım sizin yüzünüzden oldu! dedi.

— Evet, doğru, diye kekeledi Camille. Ben çokluk zaman denilen şeyin önemini bir türlü kavrayamıyorum.

— Öyleyse beni bir yere götürün, akşam yemeği için misafiriniz olayım, ama yemekleri güzel bir yer olsun.

— Ben mi? Ben mi sizi yemeğe götüreyim? Yani, sizi lüks bir lokantaya mı götürmem gerekiyor?

— Tamam, iyi tahmin ettiniz. Biz okul ücretinizi boşuna vermedik ya! Elbette lüks bir lokantada yemek yemesini öğrenmişsinizdir.

Okul sözü geçince Camille dişlerini sıktı. Fakat Charlotte onun söz söylemesine meydan bırakmadan:

— Haydi, şimdi tuvaletinizi yapın, elbisenizi değiştirin sayın kocam! dedi.

— Belirli bir noktaya kadar kocayım ben! diye homurdandı Camille, kaşlarını çattı, hazırlanmak üzere yandaki odaya gitti.

Yemekte Camille hiç konuşmadı. Charlotte sonunda: «Siz sağır ve dilsiz mi oldunuz?» diye bir soruyla söze girmek zorunda kaldı.

— Yirmiüç günden beri peynir ekmekle karnımı doyuruyordum. Bu yemekleri yerken bir pot kırmaktan korktuğum için sesimi çıkarmıyorum. Görgü kurallarına göre, yemek için bütün dikkatimi harcıyorum. Yanlış bir çatal ya da bıçak kullanacağım diye ödüm patlıyor...

Yemekten kalktılar. Camille, Charlotte'u evin kapısının önüne kadar getirdi.

— Siz de buyurmaz mısınız? diye sordu Charlotte.

— Teşekkür ederim, ben hemen kendi evime gideceğim.

— Ama yanılmıyorsam, bu da sizin eviniz.

— Orası öyle ama bitişikteki ev daha çok benim evim. Teşekkür ederim, iyi geceler!

— Size de! Ben de teşekkür ederim.

Madellis ailesinde şimdiye kadar hiç görülmemiş bir olay meydana gelmişti. Bütün aile salonda toplu halde yemeğe gelmeyen ve gecenin bu saatında eve dönen saygısız kızlarını oturmuş, bekliyordu.

— Charlotte, nereden geliyorsun?

— Sinemadan, lokantadan, daha bir sürü yerlerden...

Bayan Flaminie yerinden fırladı:

— Annenin annesine böyle mi cevap verirsin sen? diye çıkıştı. Rezilce davranışın üzerine açıklama isteyen bir anneanneye böyle mi cevap verilir?

— Ben evli bir kadınım, diye karşılık verdi Charlotte. Kimseye açıklama yapmak zorunda değilim. Davranışlarım hakkında ancak kocama hesap veririm.

Madellis ailesinde herkesin yüzü sapsarı oldu. Charlotte'un bu cevabı bir başkaldırma mıydı? Bu soğuk sessizlik içinde bir tokat sesi duyuldu. Bayan Léo, bu asi genç kızı hemen tokatlayıvermişti. Charlotte hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı, ellerini yüzüne kapatarak divanın üzerinde tortop oldu.

Bayan Léo bir kraliçe edasıyle:

— Yarın, dedi. Gider kocanı bulur, derhal buraya getirirsin! Anlaşıldı mı?

Charlotte başıyla «evet» işareti yaptı, hıçkırıkları konuşmasına engel oluyordu. Madellis ailesinin yüzü güldü, başkaldırma şatafatlı bir biçimde bastırılmıştı. Böylece Bayan Léo dizginleri yeniden eline almış, sımsıkı tutmaktaydı.

Yaşasın Madellis ailesi!

YİRMİNCİ BÖLÜM

CAMİLLE ATELYESİNDE çalışmalarına devam ediyor, bu arada kişisel işlerini düşünüyordu. Tornalı tezgâhında meydana getirdiği eserlerden kıvanç duymaktaydı. Giderek, şöyle bir sonuca vardı: «Görüyorum; sayın bayan bana kendi metoduna göre yine bir oyun hazırlamakta. Bu defa beni evine çekmek istiyor. Fakat ben asla o uğursuz evin eşiğinden adımımı atmayacağım. Hatta sayın bayan tekrar benim atelyeme girmek küstahlığında bulunursa, onun artık burada bir işi olmadığını kesinlikle bildireceğim ona. İstediğim tek bir şey bulunduğunu, onun da nikâhı iptal etmek olduğunu yüzüne karşı söyleyeceğim. Yeter artık! Ben yüz defa budala oldum, yüzbirinci defa olmayacağım.»

Daha önceleri görmüştük; Camille, budala olmaya devam etmek istediği sürece, daima budalalıktan vazgeçmek istemiştir. Fakat bunu şimdi bir yana bırakalım; çünkü Camille bu güzel sonuca vardığı anda söz konusu sayın bayan bir kez daha onun atelyesine giriverdi.

— İnşallah yüzünüzü görmek zevkine kavuşmak için beni daha uzun süre evimden çıkmak zorunda bırakmazsınız, öyle değil mi? dedi.

— Benim yüzümün ezberlenmesi o kadar güç değildir ki... Zahmet etmenize hiç de gerek yok!

— Beni böyle acı alaylarla üzecek yerde gelip evimize yerleşseniz daha nazik davranmış olursunuz, zaten kocalık göreviniz de bunu gerektirir.

— Sizin karşınızda nazik olmak ihtiyacını duymuyorum.

Gerçekten, Camille, artık eski toy delikanlı değildi. Charlotte da bunun farkına varmıştı. Başından geçen felâketler Camille'i okulda geçirdiği birkaç aydan daha fazla olgunlaştırmıştı. Okulda da çocuklar saflığını gidermiş, yüzünü gözünü açmışlardı.

Sayın Bayanlar, sizlere hitap ediyorum: Sakın kocalarınızı okula vermeyiniz, çünkü çocukların erginlere öğrettikleri şeyler şaşılacak derecede ilginçtir.

— Rica ederim espri yapmayın! Evimize taşınmanız, karınızla birlikte yaşamanız gerekli. Aksi halde hayatımız dillere destan olacak, bu şehirdeki çocuklara masal gibi anlatılacak.

Camille içini çekti:

— Size korkunç bir itirafta bulunmak zorundayım, dedi.

İç cebinden okul karnesini çıkararak Charlotte'a uzattı.

— İşte karnem. Görüyorsunuz, tarihten dört, coğrafyadan üç, kompozisyondan bir ve felsefeden beş numara almışım. Böyle berbat bir karne ile evinizin eşiğinden bir adım atmaya cesaret edemem doğrusu. Ben, sınıfta çakmış bir öğrenciyim, sayın bayan!

Charlotte, bundan böyle durumun ters yüz olduğunu artık enikonu anlamıştı. Şimdi yalvarıyor,

işi şakaya boğuyordu. Ardından dertlerini dökerek yakınmaya başladı:

— Yarabbi, dedi. Herkes bana karşı. Beni kırk-sekiz saat içinde evlenmek zorunda bırakan Casimir amca, meram anlamayan annem, beni çekemeyen teyzemin kızı Robine, nerdeyse beni bir kaşık suda boğmak isteyen anneannem ve şimdi de siz. Siz de bana düşman oldunuz, beni maskaraya çeviriyorsunuz. Koca olarak seçmekle size ne kötülük ettim? Bir anda yüreğimde bir şeyler hissetmemiş olsaydım, sizinle evlenmeye razı olacağını mı sanıyorsunuz? Siz bir katilsiniz!

Charlotte sözlerine devam edemedi, birden boşandı, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Camille, ellerini birbirine kenetledi, düşünmeye başladı.

— Kendinize gelin Allah aşkına! Peki, evinize geleceğim; orada yemeklerimi yiyecek, uykumu uyuyacağım, sonra atelyeme gelip çalışmama devam edeceğim. Fakat şunu da bilmiş olun, bu yaşayış benim kararımda hiçbir değişiklik yapmayacak. Zaten şuna da eminim, yakında siz bana artık evinizden gitmemi rica edeceksiniz.

— Peki, anlaştık, dedi Charlotte, gözyaşlarını sildi. Hiç kimse sizi isteğinize karşı olan bir şeyi yapmaya zorlayamaz.

Böyle dedi, atelyeden ayrıldı gitti. O gider gitmez Camille öfkesinden sağa sola tekmeler savurmaya başladı.

— İşte bir kere daha tongaya düştüm, diye homurdandı. Oysa her şey yolunda gidiyordu. İpin ucunu yakalamıştım. Dört damla gözyaşı yüzünden iş yine alabora oldu. Kötü bir oyuncu gibi rolümü ununuverdim. Sayın bayan bana: **«Zaten karınızla yaşamak zorundasınız,»** dediği zaman ben de ona şu cevabı vermeliydim: **«Sayın bayan, benim niyetim mümkün olduğu kadar sizden uzak yaşamaktır.»** Sonra da nikâhı bozma tasarımı ona bildirmeliydim. Fakat

bütün bunları unuttum da, kalktım, ona karnemi göstermekle yetindim. Bu karışıklık içinde yine ipin ucunu kaçırıverdim.

Yine de her şeyin kaybolmamış olduğu düşüncesindeydi.

— Hayır, hayır Bayan Charlotte! Camille Debray yüz defa budalalık edebilir, ama, yüzbir defa etmez. Daha doğrusu, Camille Debray, yüzbir defa budalalık eder ama yüziki defa etmez. Bu amaçla yapacağım ilk iş, sözümü yerine getirmemek olacaktır. Evet, evlerine yerleşmeyeceğim!

İşin gerçeğine bakarsanız, Camille'in bu direnmesi çok gecikmişti. Ve Charlotte zahmete katlanıp bir daha atelyeye gelmesin diye o kararı vermişti. Belki ahmaklık ama, kadınlara hoş görünmeye çalışmak eğilimi işte, ne yapacaksınız!

●

MADELLİS AİLESİ sessizlik içinde yemeği bitirmek üzereydi. Bu sırada Jesusmarie salona girdi, sinirli bir hali vardı.

— Bayan, Bayan Charlotte'un kocası geldi!

Gerçekten Camille salona girdi ve sıkılgan bir tavırla «Tünaydın!» diye mırıldandı. Bütün aile adına bir tek ses cevap verdi. Bayan Léo gülümseyerek:

— Buyurun yemeğe, dedi. Size de yemek getirtelim.

— Teşekkür ederim, yedim de geldim. Siz sadece lütfedin de odamı göstersinler.

Charlotte yerinden kalktı.

— Ben göstereyim.

— Fakat, siz yemek...

— Hayır, ben de daha önce yemeğimi yemiştim.

Arada Bayan Léo toparlanamadığından bir tedbirsizlik etti:

— Evet, evet Charlotte yedi yemeğini, diye işi doğruladı.

Gerçekte Charlotte bir lokma bile ağzına atmamıştı. Birlikte salondan çıktılar, birinci katta uzun bir koridoru izlediler. Sonra Charlotte bir kapıyı açarak:

— İşte odamız, dedi.

Şirin bir odaydı bu. İçinde şık ve gösterişli mobilyalar vardı. Lamba ışıkları gözleri kamaştırıyordu. Fakat odanın bir kusuru vardı: Bir gelin odasıydı.

— Bu kadar geniş bir karyolaya ihtiyacım yok benim, dedi Camille. Herhangi bir divan bile yeter bana.

— Anlıyorum. Ama karyola geniş olursa iki kişi daha rahat uyur.

— Evet, doğru, dedi Camille, birdenbire bir şey hatırladı.

Ceketiyle kravatını çıkarmak üzere hemen banyo dairesine geçti.

Charlotte'un yanakları kızarmıştı. Daha fazla kızarmanın gereği yoktu. O da bir şeyi hatırlamış olmanın heyecanı içinde oda kapısına doğru yöneldi ve Camille'e:

— Anneanneme «iyi akşamlar» demek üzere bir dakika için aşağıya inmem gerekiyor, özür dilerim! dedi, çıktı.

Fakat aşağıya inmedi, doğruca kendi odasına gidip kapandı. Boy aynasının karşısına oturarak:

— Ne kaba adam! dedi kendi kendine. Hani bir iki dakika daha odada kalmış olsam, don gömlekle karşıma çıkıverecek! Görgü kurallarına aykırı değil midir bu davranış? Beni kim yerine koyuyor?

— Karısı yerine koyuyor, diye cevap verdi aynadaki Charlotte.

— Görgü kuralları, karısıyle ilk defa yalnız bulunan bir soylu kişiye soyunmak iznini vermez. Bu, bir saygı eksikliğidir.

— Ama bir dereceye kadar. Eğer erkeğin vücudu orantılı değilse, soyunması saygısızlık olur. Camille yakışıklı bir delikanlı, atlet vücutlu. Bu bakımdan soyunması kusur sayılmaz.

— Peki, sen onun vücudunun güzel ve orantılı olduğunu nereden biliyorsun? Onunla beraber plaja gittin mi hiç?

— Hayır şekerim, hani bir gün onu okul takımında futbol oynarken görmedik miydi? Hatta güçlü kollarını çıplak görüp bir hayli etkilenmemiş miydik?

— Bu hikâyeleri bir yana bırakalım şimdi! Odaya girer girmez soyunmaya kalkışmakla beni küçük düşürmek istedi.

— Olabilir. Hiç kuşkusuz, bir takım nedenler vardır da ondan böyle davranmıştır. Ama şu an, kılı kırk yarma zamanı değil. Sen de odanıza dön, soyun ve yatağa gir. İşte o kadar şekerim!

— Onunla birlikte yatağa gireyim ha! diye kekeledi Charlotte. Sadece evlenme dolayısıyle tanıştığım bir erkeğin koynuna nasıl olur da girebilirim? Asla!

— Amaan şekerim! Söylediğin sözler beni güldürüyor, biliyor musun? Sen ki bugüne kadar özgür tavırlar takınan bir kadındın, şimdi kocanın yanında uyumaktan mı korkuyorsun?

— Sadece uyumak söz konusu olsa... O zaman mesele yok. Ama bu delişmen adamın niyetlerinin ne olduğunu kim bilir? Ceketini parçalarcasına çıkardığını görmedin mi?

— Sen aptal bir kızsın! Sen, geveze, aptal bir kızsın! Bir erkekle karşı karşıya iken iş lâfa gelince, çenen makine gibi işler ama o erkek seni şöyle dikkatle bir süzdü mü korkudan üçbuçuk atarsın.

Charlotte bir süre düşünceye daldı. Sonra kesin kararını verdi.

— Aynadaki Charlotte'un düşüncelerinin benim için önemi yok, ben burada kendi odamda yalnız uyuyacağım. Böylece onu evimize bir formalite gereği çağırmış olduğumu ona ispatlayacağım.

Bu kararına olan inancı içinde Charlotte soyundu ve yatağına girdi. Fakat nedense uyuyamadı bir türlü. Saatın onikiyi, sonra biri, sonra ikiyi, sonra üçü, sonra dördü ve sonra beşi çaldığını duydu. Saat altıda hava aydınlandı. Şu andan itibaren gündüz başladığından cesaretine yeniden kavuştu. Saldırıya hazır durumda yatağından kalktı, kesin adımlarla gelin odasına doğru yöneldi.

«Sessizce yatağın içine girip, uyumasını seyredeceğim,» dedi kendi kendine. «Uyandığı zaman mutlaka kızacak. Don gömlek hali, kim bilir ne kadar tuhaftır!»

Oda kapısının tokmağını yavaşça çevirdi, koridora çıkıp yürümeye başladı. Fakat, gelin odasının kapısını açınca kendisini bir gülmedir aldı, makaraları koyuverdi: Karyola bomboş duruyordu. Üzerinde Camille de yoktu, şilte de yoktu, yorgan da yoktu, yastık da yoktu. Bayağı adam, yüklüğe girip orada yatmıştı. Horultusunu duyan Charlotte yüklüğü açtı, Camille'i uyur gördü...

Sayın Okuyucular, Quisqueplatte adlı bir yazar, «Bir Denizcinin İtirafları» adlı eserinde şöyle bir olayı anlatır: Brik ve Topper adlı iki arkadaş, işbirliği sonucu bir çuval un çalmışlardı. Sonra birlikte eve gittiler. Her biri kendi odasındaki yatağa yattı. Bir çuval un Brik'in odasında kalmıştı.

Geceleyin bir ara Topper uyandı ve vicdanını bir denetlemeden geçirdi: «Ayıp şey bu,» dedi kendi kendine. «Benim gibi soylu bir kişi; soylu bir ananın ve soylu bir babanın oğlu olan benim gibi bir kişi, aşağılık ve kötü bir adama uyarak hırsızlık yapıyor. Yaptığım işten utanç duyuyorum şimdi. Brik'le hemen ilişiğimi kesmeli, yeniden eskisi gibi bağımsız

soylu bir kişi olmalıyım, aramızdaki utanç verici antlaşma da böylece geçersiz kalır.»

Gerçekte Topper, bir çuval unu arkadaşına bırakmak falan istemiyordu. Bunun için de Brik'in odasına gidip onu öldürmesi gerekiyordu. İşin çıkar yolu yoktu. Bu kararı verir vermez Topper, saldırmayı çekti, ayaklarının ucuna basarak arkadaşının odasına doğru ilerledi. Yazık ki kapıyı açtığında Brik'i odada göremedi. Arkadaşı bir çuval unu alıp kaçmıştı. İşte o zaman Topper küplere bindi ve; «Alçak herif, hırsız herif!» diye bağırmaktan kendini alamadı.

İşte Quiqueplatte'ın anlattığı hikâye bu. Ben de size Charlotte'un hikâyesini anlatıyorum şimdi. Evet, Charlotte odadaki yatağı bomboş ve Camille'i yüklük içinde uyur görünce:

— Hain! diye bağırdı.

Bundan önceki hikâyede adı geçen Topper'le Charlotte arasında bir benzerlik var gibi geliyor bana. Ha Hoca Ali, ha Ali Hoca.

İşte Charlotte böylece acayip bir düğün gecesi geçirmiş oldu ve:

— Uyanınca nasıl olsa bu odadan geçmek zorunda ve buradan geçerken de elbet beni görecektir.

Dedikten sonra eline bir kitap aldı, gelin karyolasının kenarına oturdu.

Romanımızın dişi kahramanı çok beklemedi. Saat yediye çeyrek kala yüklüğün kapısı açıldı; Camille bir don, bir fanile ve sırtında da şilteyi yüklenmiş olarak yüklükten çıkıp odaya girdi.

— Şimdi her şeyi yerli yerine koymalıyım ki kimse işin farkına varmasın! diye mırıldandı bizim dertli delikanlı.

— Göç etmeye lüzum yoktu, dedi Charlotte. Ben zaten bu odada yatacak değildim.

— Anlıyorum ama insan ne kadar tedbirli olursa yine azdır.

Charlotte bu ters cevaba dişlerini sıktı, içinden onu tokatlamak geçti ama kendini tuttu, hatta güldü bile.

— Hiçbir şeyden korkmayınız Bay Camille, dedi. Kimse sizin haysiyetinize saldırmaz. Bunu size içtenlikle söylüyorum. Hatta ispatlamak için her akşam yüklükteki yatağınızı ben yapacağım. Fakat kendim bu geniş yatakta uyumak zorundayım. Bununla birlikte siz yüklükte uyurken rahatlıkla horuldayabilirsiniz.

Camille kızardı:

— Yüklüğün kapısı kapalı olduğu halde horultum duyuluyor mu? diye sordu.

— Evet duyuluyor. Bu yüzden yüklüğün kapısını kapatacağınıza ağzınızı kapatırsanız daha iyi olur.

— Eğer sizi rahatsız edersem, o zaman bana daha uzak bir oda verirsiniz.

— Öyle şey olmaz! Benim başımın rahat olması için sizin bu odaya girdiğiniz başkaları tarafından görülmeli. Ama, burada ne olup bittiği, sizinle benim aramda bir mesele. Bu nokta kimseyi ilgilendirmez. Hiç tasalanmayın, sizin horultularınız da kulağa hoş geliyor hani. Siz, Beethoven'in «Ay Işığında» adlı sonatında olduğu gibi do diyez minörden horulduyorsunuz.

— Ben şimdi işe gidiyorum, dedi Camille, eğilip selâm verdi. Hadi, Allahaısmarladık!

Charlotte saat onbire doğru aşağıya indi, aileyi toplantıda buldu.

Charlotte'u görünce:

— Her şey hazır, dedi Bayan Léo. Sen uyuduğun sırada biz de davetiyeleri hazırladık. Sana düşen iş, kocana bir prova ettirmekten ibaret.

— Anlayamadım, dedi Charlotte.

— Anlatayım kızım. Bu akşam bir suvare veriyoruz. Evlendiğini, Bay Debray'ın kocan olduğunu

artık bütün dostlarımıza duyurmamız gerekiyor. Şimdi anladın mı?

— Bu doğru bir düşünce, diye destekledi Bayan Flaminie. Evimizde oturmakta olan bu adamın ne idüğü belirsiz bir kişi değil, kızımın kocası olduğunu bütün tanıdıklarımıza anlatmam gerek!

Robine lâfa karıştı:

— Yalnız, bir yanlışlığa meydan verilmemeli, dedi. Olur a, misafirlerden bir kısmı bu adamı benim kocam sanabilirler.

— Bu da doğru, dedi Bayan Elisabeth. Bu bakımdan gerekli tedbirler alınmalı.

Charlotte sordu:

— Peki, benim ne yapmam gerekiyor?

— Bu suvarede onun takınacağı tavırların senin ve bizim mutluluğumuza bağlı olduğunu ona anlatmalısın, dedi Bayan Léo. Görgü kurallarına uymasını ona öğretmelisin. Az konuşması gerektiğini, hangi konulara değineceğini ona açıklamalısın...

Ve Madellis ailesi yemek salonuna göç etti. Biraz sonra Camille de geldi, görgü kurallarına uygun biçimde yemeğini yedi, Madellis ailesinden iyi not aldı.

Yemekten sonra Camille hemen sıvışmak istiyordu, ardından Charlotte da dışarı çıkarak onu yakaladı.

— Bu akşam küçük bir suvare veriyoruz, dedi.

— İyi ki söylediniz. Ben aile suvarelerinden hiç hoşlanmam. O toplantının gürültülerini duymamak için bu gece kendi evime gider, orada uyurum.

Charlotte bu suvarenin onun şerefine verildiğini, kocası sıfatıyle bütün dost ve ahbaplara resmen takdim edilmek amacını güttüğünü, bu bakımdan kendi varlığının şart olduğunu açıkladı.

— İşin kötü yanı şu, dedi Camille. Ben Charlotte'un kocası olarak resmen takdim edilmeyi hiç de arzu etmiyorum.

— Ben de sizin karınız olarak resmen takdim edilmeyi hiç istemiyorum, ama ne yapalım, bu bir zorunluk. Yerine getirmek gerek. Ailem adına bana bu iyiliği yapmanızı rica ediyorum!

— Peki öyleyse, ailenizin çıkarı söz konusuysa ben bu fedakârlığı da yaparım.

Charlotte sabırsızlık içindeydi.

— Davranış tarzınızla ilgili size bazı şeyleri hatırlatmak istiyordum da...

Camille sözünü tamamlamasına meydan bırakmadı:

— Lâfı uzatmayalım. Bilinmesi gerekli olan her şeyi ben biliyorum. Okulda bana bu gibi toplantılar üzerine bir sürü şey öğrettiler. Okulda öğrendiklerim hiç olmazsa bir işe yarasın!

Böyle dedi, Camille ayrılıp gitti. Biraz sonra bütün aile Charlotte'un odasına üşüştüler.

— Ne oldu? Gerekli öğütleri verdin mi?

— Her şey yolunda! Her şey üzerine ona açıklamada bulundum. Her şeyi güzelce anladı.

— Oh, mükemmel! diye sevincini belirtti Bay Gaston.

Az çok bir sağduyuya sahip olduğunu bildiğimiz Edo da ekledi:

— Evet ama, bize yardım etmesi için Tanrıya da dua etmemiz yerinde bir tedbir olur, herhalde!

YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM

DAVETLİLERİN ÇOĞU salonda toplanmışlardı. Camille'in henüz gelmediğini gören Bayan Léo yavaş sesle Charlotte'a sordu:

— Ne bekliyor o aşağı tabakanın adamı, hâlâ?

— Manikür yaptırıyor, dedi Charlotte. Daha vakit var. Davetlilerin hepsi toplandıktan sonra geleceğini söylemişti bana. Sonra, Camille salona girdiğinde de Edo ayağa kalkarak davetlilere :«İşte Charlotte'un kocası Bay Camille Debray!» diye bağıracak, ben de onun bu kaprisine boyun eğeceğim.

— Peki öyleyse, biraz daha bekleyelim!

Suvareye pek çok kişi davet edilmişti. Küçük ölçüdeki bir eğlenti sanılan bu toplantı, Böylece Bayan Léo'nun büyük gala suvaresi biçimine girdi. Bu suvareye katılmayan kalmamıştı. Hatta altı yıldan beri hiçbir yerde görülmeyen Vigatto dükası bile gelmişti. Mevsimin ilk kabul günü olması dolayısıyle yüksek sosyeteye mensup bayanlar en şatafatlı, en gösterişli tuvaletlerini giymişlerdi. Bundan ötürü Madellis ailesinin kurumundan yanına varılmıyordu. Bununla birlikte bir de korku vardı: Acaba Camille'in davranışları nasıl olacaktı?

Orkestradaki müzisyenler balo için çalgılarını akort ediyorlardı. Tam bu sırada soğuk bir hava esti ve bütün davetliler şaşkınlık içinde donakaldılar.

Yakışıklı, atlet vücutlu, tığ gibi bir delikanlı birdenbire salona girdi ve Charlotte'a doğru ilerledi. Bu delikanlının üzerinde son derece açık renk, spor bir elbise vardı, ayağında sarı renkli fotin ve içinde yakası kıvrık bir kazak bulunuyordu! Onu bu kılıkta gören Charlotte:

— Alçak herif! Bizden intikam almak için böyle giyindi! diye mırıldandı, Camille'in yanına koştu.

Bayan Léo ve ailenin öteki kadınları salona açılan küçük odalardan birine seğirttiler, hepsi baygınlık geçirdiler. Salon şimdi bu soğuk havanın sessizliği içindeydi. Fakat, zamanında bir işi iyi kötü yoluna koymasını bilen Edo ayağa kalkarak gür sesiyle bağırdı:

— Sayın Bayanlar, Baylar, bir dakika: Sizlere Charlotte'un kocası Bay Camille Debray'ı takdim etmekle mutluyum.

— Bravo Bay Debray! diye haykırdı Camille, bir eliyle kendi öteki elini sıktı. Bravo! Sizi kutlarım!

Bütün davetliler böyle bir davranışta bulunan delikanlıyı aptal aptal bakarak seyrediyorlardı. İşin gerçeği, Camille zilzurna sarhoştu da.

— Bravo! diye haykırdı içkiye çok düşkün olan Vigatto dükası.

Daha sonra diğer bütün davetliler, Bayanlar, Baylar, düşesler, markiler bu sevimli delikanlının aklına esen bu davranışını pek hoş bulduklarından hep bir ağızdan koro halinde:

— Bravo! diye haykırdılar.

Bunun üzerine davetlilerden yaşlı bir kontes, Camille'in önüne geçip elini uzattıktan sonra:

— Marie du Chateau, diye kendini takdim etti.

— Hello, bebeğim benim!

Diye bağıran Camille kontese sarıldı ve onu yanaklarından ve alnından öptü.

Bilindiği gibi yaşlı kontesler kendilerine «Bebeğim» diye hitap edilmesinden ve kendilerinin yakışıklı delikanlılarca öpülmelerinden pek hoşlanırlar. Bu bakımdan Chateau kontesi de Camille'in davranışına hayran olmuştu. Ve yine bilindiği gibi hayranlık duygusu da sıçrayarak ondan ona geçen bir nitelik taşıdığından, kontesin ardı sıra bütün soylu kadınlar kendilerini Camille'e takdim edip hayranlık içinde kendilerini öptürdüler.

Camille de yılmadan yorulmadan sıralanan bütün kadınları yanaklarından öptü, çünkü temiz ruhlu bir erkekti! Hatta, Vigato dükası kadın olmadığı halde onu da alnından öptü. Düka da; «Filiz gibi delikanlı bu yahu!» diyerek sarıldı, Camille'i yanaklarından öptü.

Bu sırada Bayan Léo, ailenin diğer kadınlarıyla doğuştan tam bir Haçlı cengâveri olan Bay Gaston, salona bitişik küçük odada yerin dibine geçmeye çalışmaktaydılar. Bir aralık Edo da yanlarına geldi:

— O aşağılık adam şimdi ne yapıyor? diye sordu Bayan Léo yutkunarak.

— Öteki salonda, hız almadan zıplayarak havada iki perende attıktan sonra tekrar iki ayak üstüne yere düşüyor!

Bunun üzerine Madellis ailesinin kadınları ağlaşmaya başladılar. Bayan Léo bir yandan gözyaşlarını silerken:

— Aman Yarabbi, böyle şey hiç görülmüş müdür? dedi.

— Hiç görülmemiştir büyükanne, diye cevap verdi Edo. Hatta davetlilerden bir kont: «Ben bütün dünyayı dolaşmış bir adamım, böyle hız almadan havada iki perende atan kimseyi görmemiştim,» dedi.

— Sus bakayım, geveze! bağırdı Bayan Léo. Ben sana böyle rezalet görülmüş müdür! demek istedim. Ailemizin şerefi iki paralık oldu.

— Zannetmiyorum büyükanne! Bu oyuna herkes hayran oldu, herkes neşe içinde eğleniyor.

— Fakat bizimle eğleniyor. Bize gülüyor herkes! Aslında bu zil zurna sarhoş heriften herkes tiksiniyor!

— Ben hiç öyle sanmıyorum büyükanne! Genç, ihtiyar, evli, dul bütün kadınlar; yaşlı, genç bütün kadınlar hâlâ kendilerini damadınız Camille'e öptürmeye devam ediyorlar.

— Ne? diye gürledi Bayan Léo. Kadınlar kendilerini ona mı öptürüyorlar?

— Evet büyükanne. Hatta bu münasebetle torununuz Robine'e biraz çıkışsanız yeridir, çünkü işi azıttı. Camille'in sarhoş oluşundan faydalanarak kendisini çeşitli adlar altında takdim etti ve defalarca

kendini öptürdü. Bu yüzden Charlotte'un öfkesi burnunda.

Robine'in annesi Bayan Elisabeth hemen cevap verdi:

— Charlotte aptallığına doymasın. O da çeşitli adlar altında kendini Camille'e takdim edip öptürseydi!

— Aman Yarabbi, ailemiz rezil oldu! diye haykırdı Bayan Léo.

Sonra tekrar kendini toparlayarak şu düşünceyi ileri sürdü:

— Şimdilik işin dış yüzünü kurtarmak üzere bizler de bu oyuna katılmalıyız. Hesaplaşmayı sonraya bırakalım.

Bundan sonra hep birlikte odadan çıkıp davetli grupların arasına karıştılar. Camille az çok ayılmış durumdaydı. Şimdi Gisele Marodolis adlı bir kadına sıkı sıkı sarılmış onunla dans ediyordu. Gisele Marodolis güzellik ve çekiciliğiyle şehirde ün salmış bir kadındı ve Camille ile dans etmekten hoşlandığı da yüzünden belliydi.

Bu sırada bir kontes, Bayan Léo'nun yanına gelerek:

— Damadınız pek hoş, pek sevimli, pek yetenekli bir delikanlı, sizi kutlarım, dedi.

Bayan Léo herhangi bir yorumlamaya girişmekten çekindi. Jesusmarie'ye seslenerek:

— Jesusmarie, dondurmalar! dedi yüksek sesle.

Bunu duyan Camille salonun ortasına gelerek:

— Sayın Bayanlar, Baylar! diye bağırdı. Jesusmarie biraz sonra size dondurma takdim etmek şerefine kavuşacak ve ben de sizlere Jesusmarie'yi takdim etmek şerefine sahip olacağım.

Bundan sonra Camille ortadan kayboldu. Davetliler Camille'in yeni bir marifetini göstereceğini tahmin ettiklerinden heyecan içinde bekliyorlardı. Biraz sonra Camille yeniden salona girdi.

Jesusmarie gerçekten üstü dondurma bardaklariyle dolu büyük bir tepsiyi iki elinde tutuyordu. Camille de Jesusmarie'nin arkasından ve onu iki eliyle baldırlarından tutup kendi göğüs hizasına kadar havaya kaldırmış zahmet çekmeksizin yürüyordu. Camille'in kucağında olarak Jesusmarie bütün davetlilere dondurmaları ikram etti. Jesusmarie bayağı korku içindeydi. Çünkü kendisini bu şekilde kaldırıp salonda dolaştırması için Camille'in kollarının pek kuvvetli olması gerektiğini düşünüyordu.

Camille'in bu numarasını da gördükten sonra Bayan Léo baygınlık geçireceğini anladığından hemen salona açılan küçük odaya tekrar seğirtti ve gerçekten suvarenin sonuna kadar orada baygın bir halde kaldı. Fakat kimse kendisiyle ilgilenmemişti, çünkü kimse durumunun farkında değildi. Hatta Bayan Flaminie ile Bayan Elisabeth bu defa ona aldırış etmemişler ve sürekli salonda kalmışlardı.

Kabul töreni sabahın saat altısında sona erdi. Bütün davetliler pek güzel ve neşeli bir gece geçirdiklerinden ötürü memnundular ve istemeyerek toplantıdan ayrılıyorlardı. Davetlileri uğurlarken Camille: «Ah, yengeciğim, güle güle!» diyerek yine bütün kadınları öptü. Bu arada Vigato dükasını da öpmeyi unutmadı. Hatta, Edo'nun dediğine bakılırsa uğurlama töreni sırasında Camille, kendisini davetli diye takdim eden Robine'i de tekrar öpmüştü.

Peki Charlotte ne yapmıştı bu arada?

Boyuna gülüp durmuştu, artık içinden gelerek mi, yoksa ağlamamak için mi gülmüştü, orası belli değil. Bütün davetliler, yakışıklı, sevimli, neşeli, yetenekli bir kocaya sahip olduğu için kendisine hayli iltifat yağdırmışlardı.

Madellis ailesi, gecenin bilânçosunu yapmak üzere sabah toplandı. Her zaman olduğu gibi ilk önce Bayan Léo söz aldı:

— Bu hödük herif, kendi oyununa mı geldi? dedi. Zil zurna sarhoş oldu ve bir panayır pehlivanı kıyafetiyle suvareye gelerek ailemizin şerefini iki paralık edeceğini sandı, fakat davetlilerimiz onu hödük rolü yaparak kendilerini eğlendiren biri sandılar. Şimdi birçok kadınlar, böyle bir kocaya sahip olduğu için Charlotte'u kıskanmakta. Onun, iki anlama gelen bu davranışından faydalanmak gerekir. Camille'in bizim ailemize yakışmayan rezilin biri olduğunu bütün dostlarımıza yeniden anlatmaya kalkmakta bir fayda yoktur.

— Ben de aynı düşüncedeyim, dedi Bayan Flaminie. Yalnız damadım için «**hödük**» terimini aşırı buluyorum. Onun için sadece «**davranışlarında özgür bir erkek**» demeliyiz.

— Biraz garip davranışları olması onun kusuru değil ki, diye fikrini belirtti Bayan Elisabeth. Sadece «**neşeli bir delikanlı**» demek daha doğru.

— Daha doğrusu, yakışıklı bir delikanlı! dedi Robine.

Bay Gaston da söz aldı:

— Sevimli bir delikanlı, dedi.

— Tam anlamıyla bir hödük! dedi Charlotte da.

Bayan Léo fena halde içerledi:

— Seni göğsümü gere gere protesto ediyorum! dedi Charlotte'a. Bu meselede suçlu sensin. Kötü huyların yüzünden bu zavallı delikanlının kalbini sana açmasına izin vermedin. Oysa, bizler, hepimiz ona büyük bir sevgi besledik. Yalnız sen ısrarla, inatçılıkla onun düşmanı olduğunu ilân ettin durdun. Latince mesel olmuş bir söz vardır kızım: «Gerçek, şarabın içinde bulunur» derler. İşte Camille de içince, sevimli, neşeli, yetenekli ve iyi niyetli bir genç olduğunu yani, gerçek kimliğini ortaya koydu. Ne kadar acıdır, dün gece çakırkeyf olan kocan, bütün kadınları, kızları öptü de seni öpmedi.

Bayan Flamini'ele Bayan Elisabeth:

— Evet doğru, dediler.

Gerçekte bu iki kadın kendilerini Camille'e öptürmüşlerdi. Camille bunları öperken: «Sizler benim sevimli ahmaklarımsınız,» demişti.

— Evet Charlotte, Camille seni öpmedi, diye sözüne devam etti Bayan Léo. Çünkü içkili insanların biricik kontrol organı olan bilinçaltı, senin, onun düşmanı olduğunu bildirmişti. Haksız olduğunu ispatlayan bu katı davranışını bırakmaya çalış. Hepimizin de kısa zamanda bir bebek beklediğimizi hatırından çıkarma!

İşte, yerine göre çeşitli davranışlara sahip bu yüksek kadın bu sonuca vardı. Tabii, insan hayatta fikir değiştirebilir; yeter ki değiştirdiği fikir, nazik bir üslûpla söylensin ve çoğunluğa dayalı bulunsun.

Charlotte, toplantıdan ayrıldıktan sonra gelin odasına gitti. Camille yine yüklüğün içinde uyumaktaydı. Romanımızın kadın kahramanı yüklük kapısına bir tekme vurarak:

— Hödük, ne olacak! diye bağırdı.

Camille uyku arasında:

— Ah canım Kontes Byley! Sen misin? diye mırıldandı, sonra tekrar horlamaya başladı.

YİRMİİKİNCİ BÖLÜM

SABAHLEYİN JESUSMARİE, kahvaltı için yemek salonuna gelen Camille'e nazik bir dille:

— Efendimiz, sütlü kahve mi, çay mı arzu buyururlar? diye sordu.

— Soğan tava ile mayonez! diye cevap verdi Camille, gazetesini okumaya devam etti.

Bayan Léo ve ailenin öbür kişileri şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Sonra hepsi başlarını önlerine eğdiler. Jesusmarie de şaşmıştı. Bereket kendini hemen toparlayıp:

— Efendimiz, sütlü kahve buyuruyorlar, öyle değil mi? diye tekrar sordu.

— Hayır, soğan tava ile mayonez, diye tekrarladı Camille.

Bayan Léo, Jesusmarie'ye bir kaş göz işareti yaptı, sofracıbaşı da hemen salondan çıkıp bu korkunç haberi bildirmek üzere mutfağa koştu.

— Bay Debray soğan tava ile mayonez istiyor, dedi.

— İsteklerinde az çok ilerleme var, diye kendini teselliye çalıştı aşçı kadın. Dün sabah patlıcan salatası, önceki sabah elma marmelatı ile hamsi tava, daha önceki sabah da kremalı jambon tava istemişti. Bu sabahki isteği, pek o kadar uygunsuz değil, hani!

Bu sırada Camille pofurdayarak gazetesini okuyordu. Derken Charlotte da geldi, kocasının yanına oturdu. Bütün gözler şimdi ona dikilmişti. Charlotte:

— Beyin yemeğini getirmediniz mi? diye sordu Jesusmarie'ye.

Bayan Léo gülümseyerek:

— Bay Camille soğan tava ile mayonezi bekliyor, dedi.

Charlotte da başını önüne eğdi. Tavaya doğranıp kızartılmış mayonezli soğan yemeği geldi ve Madellis ailesi onun bu yemeği yemesini tiksintiyle seyrettiler. Sonra Bayan Léo'nun bir işareti üzerine aile dağıldı.

Camille de şapkasını giydi, ayrılmazdan önce Jesusmarie'ye talimatını verdi:

— Beni arayan olursa her zamanki gibi yine atelyedeyim.

Charlotte, Bayan Léo'nun özel odasına çağrıldı; burada Bayan Flaminie ile Bayan Elisabeth de bulunuyorlardı.

— E, ne haber bakalım? diye sordu Bayan Léo.

Charlotte, utanç, korku ve umutsuzluk içinde renkten renge girdi, başını önüne eğdi.

— Demek daha bir şey yok, öyle mi? Pekâlâ!

Diğer iki bayan da ellerini kenetleyerek tavana bakmakla yetindiler.

Bayan Léo, Charlotte'a dönerek:

— Peki, gidebilirsin, dedi.

Charlotte dışarı çıktı, bu kez kapı önünde bekleyen Bay Gaston odaya girdi.

— E, ne haber? diye sordu.

— Daha bir şey yok! dedi Bayan Léo, içini çekti.

— Görülmuş, duyulmuş bir şey değil doğrusu!

Sonra Robine odaya girdi, oradakilerin yüzlerine bir göz atınca sonucu sezinledi. Hiçbir şey söylemeden tekrar odadan çıktı ve bahçeye gidip gazetesini okuyan Edo'yu buldu.

— İşler kötü! Yeni bir haber yok! Nikâh işlemi henüz tamamlanmamış! dedi.

— Bana ne bunlardan! diye homurdandı Edo.

— Sen de aptalın birisin zaten!

— Evet, ben aptalım ama bağımsız bir aptalım!

Suvarenin sabahından beri Camille'in sevimli bir delikanlı, Charlotte'un da kötü huylu bir kız olduğu ilân edilmiş bulunuyordu. O zaman dan beri Robine, her Allahın günü Edo'ya: «Daha bir şey yok! Nikâh işlemi henüz tamamlanmamış!» diye durumu bildiriyordu.

Eğer mahkeme, Camille'in hâlâ yüklükte yatmakta olduğunu bir bilseydi vay başına geleceğeydi.

•

CHARLOTTE ÜZÜNTÜLÜ bir sabah geçirdi. Öğleyin de yemeğe inmedi. Hatta akşam yemeğine de gelmedi. Camille, kendi yüklüğüne girmek üzere ge-

lin odasının içinden geçerken Charlotte'u giyimli olarak karyolada uzanmış gördü.

— Rahatsız mısınız yoksa? diye sordu.

— Üzgünüm ve umutsuzum!

— Ama suç benim değil ki! Size söylemiştim, ben buraya isteğime aykırı olarak geliyorum. Buradaki insanlar beni sinirlendiriyorlar, o zaman ben de aşırı davranışlarda bulunuyorum.

— Benim biricik tesellim de sizin yaptıklarınız, diye açıklamaya girişti Charlotte. Sabah kahvaltısında yeşil biber istediğinizi duyduğum zaman, balığı bıçakla küçük lokmalar halinde kestikten sonra bunları tatlı kaşığıyla yediğinizi gördüğüm zaman; Gastonla Edo, akşam yemeklerine ceket kravatla geldikleri halde sizin bisiklet yarışçısı gibi sırtınızda bir kazakla geldiğinizi gördüğüm zaman büyük bir sevinç duyuyorum. Emin olun, bu davranışlarınızı eleştirmek aklımdan bile geçmiyor. Tersine, bu davranışlarınız hoşuma gidiyor. Öte yandan gündüzleri bana üç kelime bile söylemiyorsunuz, bunlar da aile hayatını zehirleyici sözler. Ama yine de müteşekkirim. Yalnız, ne yazık, aileme karşı olan tiksintinizin yükü omuzlarıma yükleniyor; işin sonucu ben öyle suçlanmalara hedef oluyorum ki, bu odaya kapanmaktan başka yapacağım bir şey kalmıyor. Siz gündüzleri çalışıyorsunuz. Akşamları benden önce yatağınıza girip uyuyorsunuz. Yüzünüzü görmüyorum. Birkaç dakika bile karşı karşıya oturup çene çalmıyoruz. Bunları söylemekle sizden fazla bir şey istemiş olmuyorum, sanırım. İşte ben bütün bunlardan dolayı üzgünüm!

Camille kaygıyla Charlotte'a baktı. Daha önce ağlamış olduğu gözlerinden seziliyordu, sözlerini içtenlikle söylediği besbelliydi.

— Gerçekten, siz tek düze bir yaşayış içindesiniz. Dışarı çıkmalı, birkaç insan yüzü görmeli, biraz

gezip dolaşmalısınız. Neden sinemaya, tiyatroya ya da başka bir eğlence yerine gitmiyorsunuz?

Charlotte başını salladı:

— Ben artık bir genç kız değilim ki. Evli bir kadınım, evli kadınlar da bir takım engeller içindedir. Yalnız sokağa çıkamazlar, hatta erkek arkadaşlariyle birlikte bir yere bile gidemezler.

Camille cevap vermedi. Charlotte yatağın üzerine iyiden iyiye serilmiş, başını yastıkların içine gömmüştü. Cemaille beyaz ensesiyle ipek gibi saçlarını seyrediyordu. Yerinden kalktı, oda içinde bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Gerçekten, bir çözüm yolu araştırıyordu.

— Müzikholü sever misiniz? diye sordu sertçe.

— Bayılırım.

— Öyleyse, hadi, hazırlanın, çabuk olalım, ancak yetişiriz. Güzel atraksiyonlar var bu gece.

— Benimle birlikte geleceğiniz gerçek mi?

— Tabii ya! Beraber gidiyoruz işte.

Sonra içine bir kuşku girdi:

— Peki, evden çıkıp gittiğimizi aileye duyurmak gerekir mi?

— O da doğru! Gerekir ama onları da peşimize takacak değiliz ki!

Charlotte tekrara yatağa uzandı.

Fakat bir şeyler düşünmek üzere pencereye doğru giden Camille birdenbire sevinçle:

— Tamam, onlardan kurtulduk! diye bağırdı. Bu pencerenin altında, yerde ot yığınları var. Önce ben atlarım, sonra sizin inmenize yardım ederim. Oradan komşu bahçeye geçeriz; yani benim bahçeme. Oradan da kimseye görünmeden savuşur gideriz. Böylece Madellis ailesini aldatmış oluruz.

Odanın ışığını söndürdüler. Camille pencereyi açarak bir kedi çevikliğiyle aşağıya atladı. Sonra kollarını açtı, Charlotte da kendini boşluğa atarak mutlu bir uçuştan sonra Camille'in kolları arasında

buldu kendini. Camille yavaşça kucağından onu yere koydu. Yandaki bahçeye geçtiler, hiçbir olaya meydan vermeksizin sıvışıp gittiler.

— Madellis ailesini tongaya düşürdük!

— Ama bu aile, sizin de aileniz demektir, biraz saygılı olun!

İkisi de çocuklar gibi gülmeye başladılar.

•

MÜZİKHOLDEKİ şarkılarla atraksiyonlar, Camille'in pek hoşuna gitti. Erken ayrılmayı canı hiç istemiyordu.

— Alttaki barda sabahın saat beşine kadar dans ediliyor. Orada da başka atraksiyonlar var, ne dersiniz? diye sordu.

— Nereden biliyorsunuz? Siz oraya ne zaman gittiniz? dedi Charlotte.

— Ben gitmedim ama anlattılar da oradan biliyorum.

— Söz konusu ettiğiniz bar, nasıl bir yer? Oranın ne gibi bir atmosferi var, ben bilmediğim için çekiniyorum.

— Canım, benim yanımda olduğunuz süre çekinecek bir şey yok.

— Ah, siz erkekler hep böyle söylersiniz zaten!

— Ama ben kocanızım ya...

— Ah! Kocalar, erkeklerden daha beterdir! diye takıldı Charlotte.

Sabahın beşinde gittikleri yoldan tekrar odalarına girdiler. Charlotte:

— Çok güzel eğlendim doğrusu, dedi.

— Ben de öyle, dedi Camille. Hiç kimse de bu işin farkına varmadı.

Bir süre gevezelik ettiler. Sonra Camille şiltesini sırtlayıp yüklüğe doğru yöneldi.

— İyi geceler, Charlotte!

— İyi geceler, Camille!

Ertesi sabah Camille kahvaltı olarak alakok jambonla kremalı şokola istedi.

— Efendimize haddim olmayarak hatırlatırım ki, yumurta alakok olabilir, jambon olamaz, diye kekeledi Jesusmarie.

Bu esnada Madellis ailesi utançtan önlerine bakıyorlardı.

Camille oralı bile olmaksızın:

— Önemi yok, jambon alakok olacak, diye tekrarladı. Charlotte gülmemek için dudaklarını ısırıyordu.

Öğleden sonra Charlotte odasında otururken pencereye atılan bir avuç kumun çıtırtısını duydu. Pencerenin yanına gitti, aşağıda Camille kendisini atelyesine çağırdığını belirten el kol işaretleri yapıyordu. Charlotte, ailesine terziye gideceğini bahane ederek evden çıktı, arkadan dolaşarak Camille'in evine girdi. Camille kendisini beklemekteydi. Atelye bir bayram havası içindeydi.

— Burada ne hoş bir koku var, dedi Charlotte.

— Biraz önce kebap kestane yaptım da onun kokusu sindi!

— Ay, ne kadar hoş! Kestane mideye dokunur diye bizim evde hiç böyle şey yapılmaz.

— Şimdi birlikte kebap kestane yeyip şarap içeceğiz, dedi Camille.

Bol bol kebap kestane yediler, ağızlarını aynı şişenin ağzına dayayarak içtiler. Camille'in atelyesinde bardak yoktu.

Akşamüstü Charlotte evine döndüğünde herkes sofradaki yerini almıştı. Karnının aç olmadığını bildirerek özür diledi, sofraya oturmadı.

Bir saat sonra Camille atelyesinden çıkıp gelin odasına girdi. Charlotte yatmış, fakat uyumamıştı. Camille alnını okşayarak yavaş sesle, kebap kestane ile şarabın kendisine dokunup dokunmadığını sordu. Charlotte:

— Dokundu diyemem ama, dedi. Sindirmesi de pek kolay olmadı!

•

DAHA SONRA CHARLOTTE'LA Camille üç kez daha birlikte evden kaçtılar. Yediler, içtiler, gezdiler, eğlendiler. Bundan sonra ikisi de büyük bir baloya davet edildiler. Bu baloya da katılarak çılgınca dans edip bol bol şampanya içtiler. Gecenin saat üçüne doğru döndüler. Camille kolunu Charlotte'un ince beline dolamış, Charlotte da başını kocasının omuzuna dayamıştı.

— Yahu, bizi bu halde görenler nişanlı zannederler, diye mırıldandı Camille.

— Oysa, biz sadece karı kocayız! dedi Charlotte, içini çekti. Bu gece ben yorgunum, odanıza pencereden girecek halim yok. Evimize doğrudan doğruya kapıdan girsek, olmaz mı?

— Neden olmasın? dedi Camille.

Kapıyı yavaşça anahtarla açtılar, ikisi de ayakkabılarını ellerine alıp sessizce merdiveni çıktılar. Fakat büyük salonun önünden geçerken içeride ışık yandığını gördüler.

Okuyucularımız, Madellis ailesinin en önemli toplantılarını bu büyük salonda yaptığını hatırlayacaklardır. İşte bu saatta burada yine önemli bir toplantı vardı. Karı koca içeriden gelen sesleri duyuyorlardı.

— Jesusmarie onları pencereden atlarken görmüş, diyordu Bayan Léo. Gidip kapılarını vursak olmaz, ya odalarındaysalar?

— Ben bu düşüncede değilim, dedi Bayan Elisabeth. Pencereden girmiş olsalar, Jesusmarie mutlaka onları görürdü. Kapıdan girseler, biz ayak seslerini duyardık.

— Bence gidip yatalım artık. Yarın sabah Charlotte'u konuşturururum elbet...

Charlotte üzüntü ve umutsuzlukla Camille'in elini sımsıkı tuttu. Camille:

— Korkmayın, haydi biz de gidelim! dedi.

Geldikleri yolu izleyerek geri döndüler, kendilerini yeniden sokakta buldular.

— Hepsinin de Allah cezasını versin! diye bağırdı Charlotte.

Karı koca, aralık ayının bu soğuk gecesinde ayaz keserek serseriler gibi dolaştılar. Sonra büyük bir kapıya doğru yöneldiler. Bu kapı ne Charlotte'un, ne de Camille'in evinin kapısına benzemiyordu. İkisi birden kapının çıngırak teline asıldılar.

Bu gürültü üzerine bir uşak korku içinde kapıyı açtı ve kendilerini yukarıya çıkardı. Bu evin sahibi merdivenin yukarsında bir elinde lamba, bir elinde de tabanca ile bekliyordu.

— Bak hele! Siz miydiniz bu yaramazlar? dedi.

— Evet, Casimir amca biziz, dediler ikisi birden.

— Benim yanımda uzun süre kalmaya niyetiniz mi var, yoksa?

— Evet, Casimir amca.

— Yani, ne kadar kalacaksınız burada?

— Artık hep burada kalacağız Casimir amca!

•

Hikâyemiz burada sona erdi. Biraz acayip bir hikâye bu. Belki hoşunuza gitmiş, belki de gitmemiştir. Ne var ki romanımızın kapsadığı konu bütünüyle insanî ve ahlâkîdir. Bu hikâyemiz, aşkın direnilemeyecek bir kuvvet olduğunu, bir kadınla bir erkeğin birbirlerini sevdiklerinde dayanamayıp sonunda evlendiklerini ispatlâmaktadır.

Hatta o kadınla o erkek, ters bir rastlantıyla daha önce evlenmiş olsalar bile!

BİTTİ

ACELE KOCA ARANIYOR

giovanni GUARESCHI

MİZAH YAYINLARI

Ünlü İtalyan gülmece yazarı Giovanni Guareschi ülkemizde yeterince tanınmaktadır. Guareschi gülmecede çok yönlü bir yazardır. Ünlü "Don Camillo" tipinin yaratıcısı olan yazar "Acele Koca Aranıyor" adlı bu kitabında aile ilişkilerini ve evlenme sorununu ele alıyor. bu kitap bir gülmece romanı olduğu kadar bir serüven romanıdır. Zengin bir amca ve yabana atılmayacak bir miras... Genç, güzel ve evlenme konusunda ince eğirip sık dokuyan bir kız yeğen... Bir yığın damat adayı... "Acele Koca Aranıyor" ünlü yazarın en ilginç kitaplarından biridir.